

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ మార్చి నెల 3-వ తేది మంగళవారము
(శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శాల్కణమాస శుద్ధ అష్టమి ౮.

No. 280
సంచిక ౨౦౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోనముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుబొట్ట బాపును,
పొన్నపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
జేతములలో కూడ వాడునున్నారు.

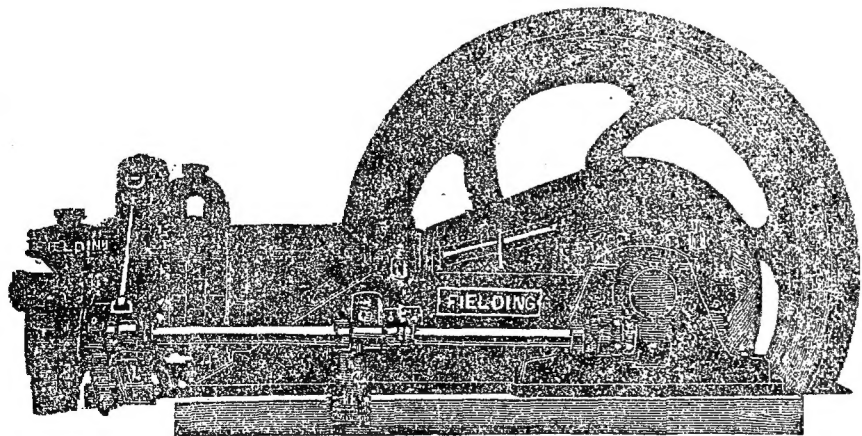
చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

గ్లాసు పాళీలు
అగేట్ కలములు
2957

ఫిబ్రవరి నెలాఖరువరకు
గ్రూపు రూ 10 లు చొప్పున పంపబడును.
విక్టోరియా డిపో,
మైలాపూరు — మద్రాసు

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగు” వేటెంటు శనిదీకర్
క్లీక్ స్టారింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యీ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చ్చుని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు
కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతిసంతృప్తికరముగా పనిచేయును. క్రూడు
అయిలు ఖర్చు బహు న్నల్పము. యీ యింజనును సడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోర్ యెంట్లు:—

కలెఫోర్నియా డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో., పోస్టుబాక్సు
నెం 690 రు. 12, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు. నెం 203 రు.

వెల్లింగుటన్ సి నీ మా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు 953
28-2-25 శనివారమునుండి 6-3-25 శుక్రవారమువరకు
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నం 3-15 గంటకు మాటనీగలదు.
“నో డి ఫెన్సు” విట్రాఫ్సు
స్పెషల్ డ్రామా
విల్లియంషిన్ కన్, ఎడ్మండు జాన్సన్ అత్యద్భుతచర్యలు,
సాహసకృత్యములు, వింతలు చూడదగినవి.
4 వ న్యూసీరీస్ డి నెడర్ ఫుష్టర్స్ కూడ చూపబడినవి.

రెడ్డి రాణి సన్నిహితమునకు 1781
సంత, సాంఘిక, న్యాయసాహిత్య విద్యావిషయములు చర్చించబడును.

వారకాంత (నాటకము, విజయయుద్ధము,
కత్తెలయుద్ధము, అద్భుతచర్యలు,
వీరివర్ణన చదివితీరవలయును. నెల ౧ 12

మిడునానురాగము (పేరుగన్న నలు) నెల 12
నరసింహకారికావృత్తి (అపస్తంబ గృహ్య
సూత్రములకు తెలుగు
తాత్పర్యముగల స్మార్తగ్రంథము రు. 1-10-0

రెడ్డిబ్రదర్స్ రామవరము, గోదావరిజిల్లా.

కావలెను

ఈ త్రవర్కాదులలో కిరసనాయిత్ అమ్మ వీజంట్లు కావలెను.
వివరములకు ఈదిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.
Pennsylvania Oil Co., of India Ltd.,
Post Box No. 178, MADRAS

డైరీబుక్కు (1925) ఉచితము

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము
అన్ని వ్యాధులకును సులభముగా చికిత్సచేసికొనవచ్చును.
ప్రతిగృహముందును, ప్రతివైద్యునియొద్దను యుండదగినది.
1 భాగం రు 1-4-0. 2 భాగం రు 1-12-0.
2851 ఆయుర్వేదచంద్రిక:— ఆరోగ్య, జ్యోతిష, వస్తుగుణ,
చికిత్స మొ॥ వ్రాయబడుచుండును. సం॥ చందా రూ 2-8-0.
పి. జి. పి. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం,
మాదిరి యుచితము. పెరిడేషి- నెల్లూరుజిల్లా

వృత్తాంతలేఖలు

నర్సరావుపేట

(ఒకవిలేఖరి)

అన్నదానము

మే 28:— ఈయూరియువజనసంఘిక నేతాదళ పక్షమున జనుకటి యాదివారమునా డో: బీదల యన్నదానము జరిగినది. స్వతంత్రపక్షభేదములేక వికలాంగులును నిస్సహాయులును 200 మందివీరులకు భోజనము పెట్టబడినది. ఈయన్నదానము లిప్పుడుమానమున కొకపర్యాయము మాత్రమే జరుగుచున్నది. యువకులదీనికి లోడ్వడి యిప్పటియట్లు ప్రతివారమున జరుపగలండుట బ్రార్థితులు.

అద్భుతబలప్రదర్శనము

ఈకారా అనుమహారాష్ట్రము వారి యనుచరులతో గూడ నిన్నమాయార బలప్రదర్శనము జేసిరి. అందు ముఖ్యముగా 15 అడుగులుగాలిలో నడుచుట మొదలగు చర్యలత్యద్భుతములైనను డేరాలు ప్రకటనమొదలగు నాడంబరములు లేమి వారికి భవమంతగా రాలేదు.

కోటప్పకొండ శివరాత్రిఉత్సవము

శివరాత్రికి కోటప్పకొండవద్ద ముఖ్యముగా కాంగ్రెసు వారు చేసినదేశసేవను ప్రజలందరు వేసోళ్ల గొనియాడుచున్నారు.

మాయూరి పురపాలకసంఘమువారు చాల సౌకర్యముల జేసి కోటప్పకొండ యాత్రికుల వందనములకు పాత్రులైరి.

నెల్లూరు స్త్రీల కాంగ్రెసుసంఘము

నక్ దార్ హరినామసింగుగారి యాగమనము

(ఒకవిలేఖరినుండి)

శ్రీ కమూరిదేవి బాలికాపాఠశాల స్త్రీలకాంగ్రెసు సంఘపక్షమున నిర్వహించబడుచున్నది. బాలికలు హిందీగీతములు చక్కగా పాడిరి. శ్రీమతి పాణకా కనకమ్మగారు హరినామ సింగుగారిని సభ్యురాలండ కెరుకపరచినతర్వాత సింగుగారు మాట్లాడిరి. హిందీప్రచారకులగు శ్రీయుత భట్టారం వెంకట సుబ్బయ్యగారు తెనుగు అనువాదమొనర్చిరి.

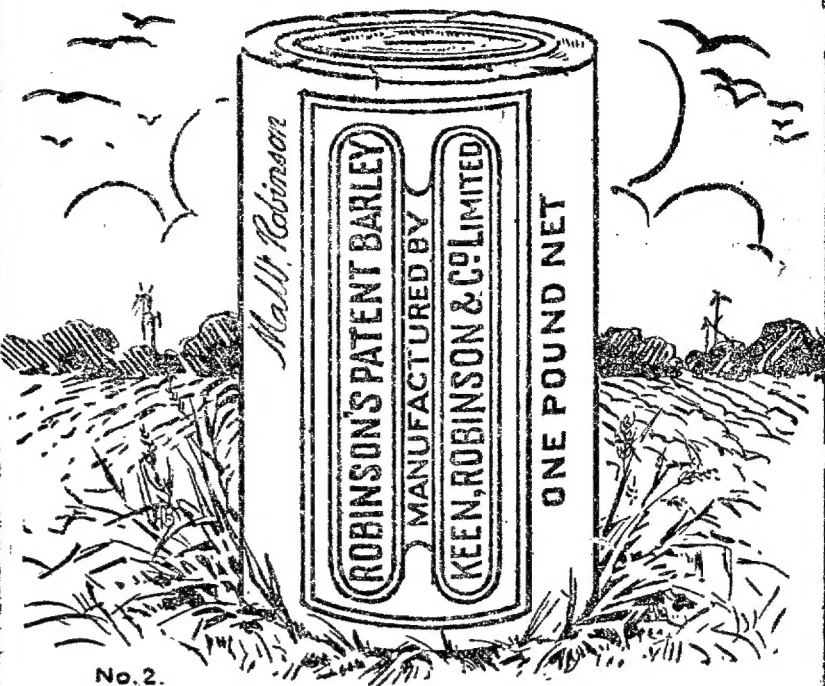
శింగుగారి ఉపన్యాసము

సోదరీమణులారా! కిల్లులారా! వందనములు!!!

స్త్రీలు దేవిధర్మముగా ప్రాణములు స్వదేశ విషయములలో బలియిచ్చుకో నునము దెలిసికొనవలసి యున్నది. మృత్యువు పుట్టుకతోడనే వెన్నంటివచ్చినది. మనము చచ్చిపోవుట తప్పదని దెలిసినప్పుడు మన మేల అన్నిభోగములు కావలయునని తలంపవలెను. చావు అశ్వస్యచని తెలిసికొన్నతర్వాత ప్రజలు మేలుచేయవలసినది. మనము యీప్రపంచములో ఏకగ్ర్యము లనుచేసి నామో ఆకర్షణలను అనుభవించుచూయంధవలయును. ప్రపంచములోనున్నవారెవరు. ఒకస్త్రీకి సంతానముండి వారినిపోషించుటకు తన ధనవసతిలేక అయ్యో లేదే! అని చింత మఱియొకస్త్రీకి సంతానము లేక బిడ్డలులేరే అని చింత కాబట్టి యిరువురును దుఃఖిపాగరములో మునిగి యున్నారు. సాధారణముగా భార్యభర్త లిరువురను చాలా ప్రేమించుకొంటారు. అయితే యెవరుచచ్చినా 7,8 మణుల కట్టెతో పంపుచున్నారేగాని వేరుగాదు. ఈప్రపంచములో మనసంతా నమును జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలసినది. మనప్రవర్తన కర్మ మొదలగునవి అని వారియందు పరిణమించును. దేవాలయము నకుబోయి రామనామమ్ వెయ్యిసార్లు జపించినతోడ నందే ఫలములేదు. మంచిపనులు చేయవలెను.

మనదేశములో దేశసేవచేయుటకు మొదట అవకాశములు గలవు. ఈ భారతజాతి నూర్ల సంవత్సరములనుండి దాస్యము ననుభవించుచున్నది. ఇప్పుడు దేశము దీర్ఘనిద్రానుండి మేల్కొనిచినది. దాస్యవిముక్తికి తీవ్రప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈప్రయత్నములే, వేలకుల సోదరుల జైలులో ఉంచినవి. స్త్రీలు నెనుకనన్నారు. ఏమైనదేశ స్వరాజ్యమురానిదే మనము నలుగురిలో తలయెత్తుకొనజాలము. స్వరాజ్యమనగా దాస్య విముక్తియే. కాబట్టి పురుషులకు దేశసేవ ఎంత విధియోయున్నదో స్త్రీలకుకూడ దేశసేవ యంతవిధియోయున్నది. దేశసేవ మార్గము. విదేశీయులనుండి వస్త్రములు వస్త్రాయున్నవి. ఒకటి

రాబిన్సన్ "పేటెంటు" బార్లీ

No. 2.

మిక్సిల్ బాగ్లతో శాస్త్రసమ్మతమైన పరిశోధనలు, నైపుణ్యబంధమైన శోధనలు చేసినతరువాత నిష్పన్నముగా

రాబిన్సన్ "పేటెంటు" బార్లీ

మానవజాతికి నిజముగా శ్రేష్ఠమైన వర్తమానముని తేలికది. బిడ్డతలును విమల రాబిన్సన్ "పేటెంటు" బార్లీతో తగునచేయుటచేత గొరిజి లేక అల్పచరమును తీసుకొనుమండి వారికి మంచిలము గలుగుటయేగాక తప్పక బిడ్డలకు పాలు ధారాళముగా యివ్వగలుగుదురు.

ఇకర యే ఆహారమును తీర్చిదిద్దుటకు శ్రీ శివబ్రహ్మ వ్యాధిగ్రస్తములకు దుఃఖము రాబిన్సన్ "పేటెంటు" బార్లీతో తగున చేయుటచేత గంజిగాని లేక అల్పచరముగాని శ్రేష్ఠమైన ఆహారము.

జ్వరముచే బాధపడు చున్నట్టి వారు రాబిన్సన్ "పేటెంటు" బార్లీతో చేయబడిన గంజిని పుచ్చుకొనిన ఆదిగ క్రమమునకు, కడుపుకు చల్లవనుచున్నట్లు వారికి తేలియును. మూత్రసంబంధమైన వ్యాధులు లేక పేగు సంబంధమైన వ్యాధులు గలవారికి రాబిన్సన్ "పేటెంటు" బార్లీతో తయారుచేయబడిన గంజి కంటేక శ్రేష్ఠమైన ఆహార మెట్టియును లేదు.

జీవవి కాలమునందు నుండుగడ్డ, కొంచము నిమ్మరసము చేర్చి తీసుకొనుటకు తగినది. అయితే అది రాబిన్సన్ "పేటెంటు" బార్లీగా నే యుంజవలెను. పలుమారు నీమినున్నచుతో కలపబడి, మిక్సిముగానున్న పెరల్ బార్లీని వాడుటకు మానుడు.

వరప్రసాదము

రెండుసంవత్సరములనుండి గాదు. ఘనమైన 50 లేక 60 సంవత్సరములనుండి వస్త్రాయున్నది. ప్రతిసంవత్సరము పంపేది 60 కోట్లరూపాయలులే జానీలేరు. ఆ వస్తు విదేశీయులకు ఆపుకొన్నట్లుయితే దేశసేవ ఒకభాగము పూర్తిచేసినవార మగుదుము. మా దేశములో ప్రతిజాతికకు స్త్రీధనముగా ఒకరాలమును యిచ్చెదరు. మాదేశములో ఖద్దరుధరింపని స్త్రీగాని పురుషులుగాని లేరు. రాణులుకూడా ధరించుచున్నారు.

విదేశీవస్త్రములు ధరించినస్త్రీలు మేము తెలుసుకొన్నట్లు ఖద్దరు బరువుఅందురు. మీరు నిజముగా ఆత్మనుపరిశోధింపుడు. విశేషవిశేషుల నగలు మీరు మోయుమండలేదా? కారణం దేశభక్తిలేనందుచేతనే. అక్షులులక్షలుగడించి భోగపరులయిన గాంధీ, దాసు, నెహ్రూ, రాయ మొదలయిన ఆగర్భనీమంతులు దేశభక్తిచే ఖద్దరుధరింపగా మనము కూడ ధరింపవలయును. మహాత్మాగాంధీగారు నా మద్రాసుప్రాంతపు పర్యటనమును గురించి అడిగితే నేను జవాబు తప్పక చెప్పవలయును. నేను యీ దేశములో తిరుగుట యెందుకంటే ఖద్దరువ్యాపకమునకే. ఇంతకంటె యీప్రాంతములలో గొప్పని తలపెట్టుటకు గొప్పపథము లేవు. మీరు యీప్రతిజ్ఞ చేయవలయును. మా జాతికలకు వివాహసంసర్గములలో రాల్యములను స్త్రీధనంగా యిచ్చెదము. మీరు కినిసము అయిదుమంది అట్లే ప్రతిజ్ఞ చేయవలయును.

(మొదట యెవ్వరు లేవలేదు. హరినామసింగుగారు తిరుగ ప్రశ్నించివారు. 6 గురుస్త్రీలు వైతీర్యానమును అనుసరించెదమని వాగ్దానముచేసివారు.)

(మహాత్మాగాంధీకి కై) అని కేకలు.

(అకాలీఅనగా కాలములేనివాడు, మరణములేనివాడు, దేవత్యసిద్ధినిందినవాడు. సిక్కుదేవాలయములను సంరక్షించి సిక్కుమతవిశేషము గాపాడుటకై తమజీవితమును సమర్పించిన వారి కిది లభించునని వారసమ్మకము. గురుగోవిందసింగు నాటి నుండి యీపేరు వాడుకలోనున్నది. సిక్కులందరికి నీది సాధారణముగా వర్తించును. అకాలీనుని ప్రత్యేకభావలేదు. మత చిహ్నముగా వీరయిదువస్తువుల స్వల్పభూమి ధరించవలెను. 1. కృపాణము (కత్తి) 2. శేకములు (వెంట్రుకలు) 3. కాంగా (దువ్వెన) 4. కారా (ఇనుపకడిము) 5. కచ్చా (లాగు) వీరి కిది షిరకర్మలేదు.)

అకాలీలు ధనము, బిడ్డలు, భర్తలు, అన్నరమ్ములు, దండులు మొదలయినవారు సత్యాగ్రహములో ప్రాణములునిడిచి సందర్భు దుఃఖపడలేదు. వారివలె తమకు యేల అవకాశములు కలుగలేదే అని కొరతగాయించెడివారు. మా ఉద్యమములో స్త్రీలు సహాయపడినటుల మరియెవ్వరు సహాయపడలేదు.

వీడిత్రాగేవారితో భార్య అయ్యా నోరు రామనామ ముకొనుట యేర్పాటుచేయబడ్డది అని చెప్పవలయును. వీరలకు కొంత అన్నముయివ్వవలెను. స్త్రీలకు అవకాశముచిక్కినదంటే ముచ్చటలుచెప్పటయందు వినియోగించెదరు. వారివలన కొన్ని తగవులువచ్చును. అట్లుగాక రాలమునువడకండి 1/2 గంటనేత ధినునునకు చాలును. ఒకగజమునూలీసిన ఒకగజము నూలు అపినట్లువును.

"దైర్ఘ్యమువలంబించును. మృత్యువు మనలకు వలదు. తెలిసికొనుము. తెలిసినప్పుడు తెలిసికొనినతర్వాత మంచిపనులు చేసి ఏల చావగూడదు."

నిజమే
అమృతాంజనము అన్నిచోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బితో సహా 1-కి నెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు వెట్టివీధి మధ్యనాను.

మేరీమహారాజ్ఞి బాలికాపాఠశాల విశాఖపట్నం

22-2-25 తేదీని విశాఖపట్నం మేరీమహారాజ్ఞి బాలికాపాఠశాలయందు గొండుబాల్కనను గొండు ఉపాధ్యాయి నగ్గెను గలిసి యాంగ్లభాషయందు పాఠశాస్త్రీలు అను కవిచే ప్రాయశఙ్గిత కృష్ణకుమార్తీ యనునాటకమున గొంతభాగము ను, రవింద్రనాథ్ ఠాకూరుగారిచే రచింపఁబడిన పోస్టాఫీసు నాటకమును మిక్కిలి మనోహరముగ ప్రదర్శించిరి.

24-2-25 తేదీ నాడు నుప్రసిద్ధాంధ్రకవులగు చితక మర్తి లక్ష్మీనరసింహుగారిచే రచింపఁబడిన గయోపాఖ్యాన మను నాటకమును బ్రెం జెప్పఁబడినవారే ప్రదర్శించిరి. ప్రథమ ప్రదర్శనసమయమున నీపురమందలి యాంగ్లేయవీరలు పెక్కులును నాంగ్ల భాషాపరిచయముగల హైందవకాంతలు కొందరును వచ్చి నాటకమును దిలకించి మిక్కిలి యానందించిరి. నాటకమునుదిలకించిన యాంగ్లవనిత్యైలును నాటకము మిక్కిలి చక్కఁగ బ్రదర్శించినందులకాగున పిల్లలను మిక్కిలి యభినందించిరి.

ద్వితీయప్రదర్శనకుఁగూడ నీపురమందలి హైందవవీరలు పెక్కుమందియును గొంతమంది యాంగ్లేయవీరలును వచ్చిరి. నాటకము మిక్కిలి మనోహరముగ బ్రదర్శింపఁబడినది. సామాజికతలై రత్యసందర్భరీతాంతకరణు లయిరి. ఈనాటకమును దిలకించిన యాంగ్లభాషాపరిచయ మంతఁలేని యాంగ్లేయవనితలకుఁగూడ నీప్రదర్శన మానందపారవశ్యముగ గలిగించెను. అట్టితరీ హైందవవీరల కీ ప్రదర్శన మానందదాయకమయ్యెనని నేఱునున నవసరముండదు. జేయేల నాటకమును దిలకించినవారందఱును దత్తత్యాక్రమలచేఁ బ్రదర్శింపఁబడు రస విశేషములందు లీనమానను లయి యానందాద్ధి నోలలాడిరి.

బాలికలు ప్రదర్శనసమయమున నెక్కుడునేర్పును జూపిరి. భావప్రకటనమునందును, మాటభావ విలాసము లందును, ఆకారవికార చేష్టలందును నేలోటును లేక సంపూర్ణజ్ఞానమును సంపాదించి బాలికలు సామాజికమనంబుల నాకర్షించిరి.

గయనిపాత్ర మతిరమ్యముగఁ ప్రదర్శింపఁబడినది. కృష్ణాని ప్రతిజ్ఞ విన్నపిమృదు గయనఁగల్గు విచారాతిరేకమును నారకసందర్శన మైనపిమ్మట కర్ణును శరణుజొచ్చుటలోఁ గావలయు వివరములనుగూడ సత్వరము నేర్పరచుమును మిక్కిలి యద్భుతముగఁ ప్రదర్శింపఁబడినవి.

అర్జునపాత్రము మతియే ముగ్యముగఁ ప్రదర్శింపఁబడినదని గయన కథయమొసంగుటలోఁ గావలసిన భూతదయయు శక్తియధర్మమును వారత్రాణపరాయణత్వమును నిరుపమానముగఁ జూపఁబడినవి. తనకర్పిలి చుట్టునును జెలికాఁడును నగు శ్రీకృష్ణుడే గయనిజంపఁ బ్రతిసప్తనకు నంశమును విన్నపిమృదు గావలయు కాంతగంభీరభాషమును, దైర్యావినయములును, గృష్ణునితో సంభాషించుసందర్భమున కాంతపీఠసమ్మేళనమును నతి నిపుణుగఁ ప్రదర్శింపఁబడినవి.

కాశిమిపాత్రముగూడ మిక్కిలి చమత్కారముగఁ బ్రదర్శింపఁబడినది. బాలికలకు రూపకప్రదర్శనమున నిడి ప్రథమ ప్రయత్నమైనను నాటితేదినటులవలెనే ప్రదర్శించిరిచెప్పటలో నినునంతయు సతికయోక్తిలేదు. రూపకప్రదర్శనమున బాలికలయత్నాహము మిక్కిలి కొనియాడఁదగియున్నది. రూపకద్యయమునును శ్రమయనక విచ్చేసి తమకు మిక్కిలియత్నాహమును గల్గించిన పోవనితలకు మేరీరాణి పాఠశాల బాలికలైలును మిక్కిలి కృతజ్ఞులయ్యున్నారము. (ఒకవిలేఖరి)

ధర్మవైద్యశాల - చేబ్రోలు (గుంటూరుజిల్లా)

చేబ్రోలు గ్రామముకు సుమారు 2 మైళ్ళదూరమున వున్న వేదేంద్రశాస్త్రివద్ద శ్రీ బాలకోటిశ్వరస్వామివారి ఉత్సవముకు గుంటూరు లెనాలి చుట్టుపట్ల గ్రామములప్రజలు ప్రభలుకట్టుకొని ఉత్సవముచూచుటకు వచ్చు వాడుకగలదు. ఫిబ్రవరి 21 వ తేదీ శివరాత్రిపుత్సవముకు అన్నిప్రదేశములనుండి ఘనము 4000 మంది ప్రజలు వచ్చిరి. ఈ దేవాలయమువద్ద ధర్మపత్రము కట్టించుచున్నట్టి వడ్లమూడికాపురస్థులు మ.రా.శ్రీ మూర్త్యదేవర వెంకటప్పయ్యగారి క వైద్యసహాయమును పొకావేయించియుచుటవలన పై ధర్మవైద్యశాలను అందుంచిరి. చాలామందితోసలకు చికిత్సజరుపబడెను.

ఈ ఉత్సవసందర్భమున ఈవైద్యశాలకు డబ్బులపల్లరు 10-10-2 లు వసూలుకాబడెను. (ఒకవిలేఖరి)

గ్రామ్యగ్రాంధికవాద సభ రాజమండ్రి

ఫిబ్రవరి 24 తేదీని రాజమహేంద్రవరము టౌను హాలులో మహారాజశ్రీ చిలుకూరి నారాయణరావుపంతులుగారి ఆధ్వర్యతక్రింద ఒకసభ జరిగినది. మహారాజశ్రీ జయంతి రామయ్య పంతులుగారు గ్రామ్యగ్రాంధిక వాదముగురించి ఉపన్యసించినారు. చాలాకాలముక్రిందట అంతరించిన దనుకొన్న గ్రామ్యవాదము మళ్లీ నేటికి పిచ్చికుక్కవిషయములాగు కనిపిస్తున్నదని చెప్పినారు. ఈసంవత్సరం తణుకులోజరిగిన ఆంధ్ర సాహిత్యపరిషత్తులో గ్రామ్యముకాని వ్యావహారిక భాషలో పూర్వ సంప్రదాయసారముగా గ్రంథములు రచించవచ్చునని ఈసభవారు అభిప్రాయపడుతున్నారు" అని మహారాజశ్రీ రావుసాహెబ్ గిడుగు వెంకటరామమూర్తిపంతులుగారు ఉపపాదించిన తీర్మానము ఆమోదింపబడెది. ఆది మనసులో పెట్టుకొని కాబోలు ఈ ఆసభ్యులయిన నీచోపమప్రయోగించి యొందరు రామయ్యపంతులుగారు.

తర్వాత గ్రామ్యము అంటే నియములేనది. సలక్షణముకానిది అని తమ కొత్తనిర్వచనము చెప్పినారు. రామమూర్తిపంతులుగారు ఏభాషను వ్యావహారిక భాష అని అంటారో ఆభాషనే తాము గ్రామ్యమని వాడుతున్నామనిన్ని అందువల్ల నీచత్వము ఏమాత్రము ఆపాదించడము తమ ఉద్దేశము కాదనిన్ని చెప్పినారు. వ్యావహారిక భాష అన్నిజిల్లాలలోను ఒక్కతీరుగా లేదు. అందుచేత అందరికీ సుబోధకముకాదు. గ్రాంధిక భాష ఆంధ్రదేశముం దంతటా ఒక్కలాగే ఉన్నది. ఇప్పుడు ఎవ్వరు ఆభాష మట్లాడుకొంటున్నారో అదే సర్వత్ర సుబోధకముగా ఉన్నది. భాషకు ఏకత్వము ఉండడము అవసరము. గ్రాంధికమేగాని వ్యావహారికము యేకరూపముగా ఉండదు. ఒకమండలమువారి వ్యావహారికము ఇంకొక మండలమువారికి బోధపడదు.

రామమూర్తిపంతులుగారు వ్యావహారిక భాష అంటే శిష్టులు సభలలో మాట్లాడేభాష అని చెప్పినారు. కాని శిష్టులు అంటే ఎవరో శిష్టులకానివారెవరో స్పష్టముగా చెప్పినారుకారు. శిష్టులయినా అధికారతాతత్వముబట్టిని దేశకాల పాత్రభేదముబట్టిని వేరువేరువిధముల వ్యావహారిక భాష మాట్లాడుతారు, ఎవరితో మాట్లాడినప్పుడు వారిభాషే మాట్లాడకపోయినట్లుంటే వారికి అది బోధపడడము కష్టము. వ్యవహారహాని కలుగుతుంది. పిమ్మట కాసనముల భాషగురించి తమ అభిప్రాయము చెప్పినారు. కాసనములభాష గ్రామ్యము. ఆకాలమువారికి తెలిసేటందుకుగానున్న చిరస్థాయిగా ఆకాసనములు ఉండవలెనను ఉద్దేశము లేకపోవుటచేతనున్న ఆగ్రామ్యభాషలో కాసనములు చెక్కించినారు. ఆభాష కావ్యములకు పనికిరాదు.

గ్రాంధిక భాషలో కొన్నిశబ్దాల సాధుత్వా సాధుత్వ నిర్ణయముచేయడము కష్టమనిన్ని లక్షణములో ఏకత్వము లేదనిన్ని కోశములయినా ప్రమాణములు కావనిన్ని రామమూర్తిపంతులుగారు చెప్పినారు. అయితే ఏలక్షణములేని వ్యావహారిక భాషతో అనేకత్వమేగాని ఏకత్వము ఏలాగ ఉంటుంది.

వ్యావహారిక భాష మాట్లాడడానికిగాని గ్రంథరచనకు ఉపచరించదు. వ్యావహారిక భాషలో పుస్తకాలరచితే కొంతకాలాని కవి భాషమాడిపోతుందిగనుక సోధనపడవు. చిరస్థాయిగా ఉండవలసిన పుస్తకాలు సంస్కారము ఉన్న భాషలో ఉండవలెను.

సలక్షణముకాక వ్యవహారముందుమాత్రమే ఉన్న భాష వ్యావహారిక భాష. లక్షణమునిర్మించి ఈభాషే గ్రంథస్థము చేస్తే అది గ్రాంధికమే అవుతుంది. అప్పుడు దానికిన్ని కట్టుబాటు ఉంటుంది. అవిధముగా కట్టుబాటుతో ఉన్న భాష ఒకటి అప్పుడే ఉండగా మళ్లీ మరొకభాష దానిస్థానములో పెట్టడము అవసరము.

ఉపన్యాసము పూర్తికాక పూర్వమే ముగించవలసి నచ్చినది. మనుపటిలాం శ్రీ రామయ్యపంతులుగారు ఏమిచెప్పినా మహాబాగు అని సభనాని చల్లగా తిలకపడానికి బదులుగా ప్రతివిషయములోనూ ఎదిరించి అడ్డు ప్రశ్నలు వేసినారు. ఆ ప్రశ్నలలో కొన్నిటికి పంతులుగారిచ్చిన సమాధానము తృప్తిగాలేదు. కొన్నిటిగురించి ముందు చెప్తాను అని చెప్పి ఊరుకొన్నారు. ఈవిధముగా మధ్యమధ్య అడ్డుప్రశ్నలవల్ల ఉపన్యాసము సాగినదికాదు. సభకువచ్చిన పాఠికమందిలో సగము చుండికేగి వ్యావహారిక భాషావారులు గిడుగు రామమూర్తిపంతులుగారివాదము వారికినచ్చుటవల్ల వారికి రామయ్యపంతులుగారివాదము నచ్చలేదుగాబోలు.

“సభ్యుడు”

గద్వాలసంస్థానము నిలుచుటెట్లు?

ఈవిషయమున మన బ్రిటిషుప్రాంతములోని ఆంధ్రుల కర్తవ్యమేమి? ఛరిపాలన భేదించినదికాని పశ్చిమాంధ్రము (తెలంగాణ) మాడ ఆంధ్ర భూమి యేకదా! గద్వాల ఆంధ్రసంస్థానము. అకాలము నాభాను యథాస్థితికి తెచ్చుటకై యత్నించుచున్నాడు. గద్వాలవ్యవహారము ఆంధ్రబాతీయ సమస్య. ఈ గద్వాలవిషయమై మన మురుకొనిన ఆంధ్రబాతీయత మనకు కలదని గర్వించుటకు వీలగునా? మనరాష్ట్రీయ సమస్యను పరిష్కరించుకొనలేనది మనకు జాతీయత గలదని చెప్పుకొనగలమా? ఎట్టి కఠినస్థితిస్థానములకైన సిద్ధమై స్వరాజ్యపోరాటము సాగించుచున్న ఆంధ్రులు తమ జాతీయసమస్యను సాధించి తీరవలసియున్నది. తక్షణం గంజాంమొదలు చిత్తూరువరకు, బందరుమొదలు బళ్లారివరకు అసమృత్తిభలు జరిగి ఆతీర్మానములను వైజాంపర్కారువారి కంపవలెను. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారి విషయమై శ్రద్ధతీసికొనవలెను. రాష్ట్రీయసంఘమువారి తీర్మానమును నయిజాంవారు తృణీకరించువో ధర్మకాంతియంతమైన యావత్ప్రయత్నములును రాష్ట్రసంఘమువారు సలుపవలెను. అన్యంజీనభ్యులు కొందరు తమ అసమృత్తిని దెప్పిరి. కర్నూలులో రెండవసమృత్తిసభలు జరిగినవి. ఇటులనే మన ఆంధ్రులందఱును శ్రద్ధహింపవలెను. రాష్ట్రీయసంఘముమీద ఎక్కువభార్యలగును. రాధావు సమావేశములో గద్వాలవిషయమును ఎఱచడాతోజేర్చి చర్చించి గద్వాల రాజ్యలక్ష్మిని సంపాదించుటకు ప్రబలు కృషిసల్పున శ్లేర్మముగావించవలెను.

సునర్ల శ్రీరామనృసింహం.

“గోదావరిమండల దేవాంగసంఘం పెద్దాపురము

మాఘపూర్ణిమ సమావేశము

8-2-25 తేదీని పెద్దాపురమున శ్రీయంత ముప్పన సామరాజుగారి బంగళాయందు సుమారు 300 మంది దేవాంగ కులజులు సాయంత్రము మాడుపుంటులకు, శ్రీయంత బళ్ల కామరాజుగారి యధ్యక్షును సమావేశమైరి. “ఆంధ్రదేవాంగ మహాజనసభకు, తమ శక్తివంచన లేక, నేపకేసిన స్వచ్ఛందకేస కులుగూడ సభ నలంకరించిరి.

డాక్టరు శ్రీయంత సజ్జా సూర్యనారాయణ రావుగారు ఆంధ్రదేవాంగమహాజనసభకు, కడుశ్రద్ధసహించి నెరవేర్చినందులకు, శ్రీయంతులు ముప్పన సామరాజు, యా పీరాజు, బళ్ల కామరాజుగార్లును, అన్నివిధముల వోడ్పడిన పెద్దాపుర ప్రదేవాంగకులసోదరులకును, తమ మనఃపూర్వకమందనము లర్పించిరి. స్వచ్ఛందకేసకులు కడు విషయవిధేయులతో, సభ్యులకు చేసిననేవ వారివన్ననల బొందినందులకు మిక్కిలి శ్లాఘించిరి.

రాయసాహెబు శ్రీయంత మిడితల హంపయ్యగారు నెలవిచ్చినట్లు గోదావరిమండలమునకు, ఒక సంఘము స్థాపించి, రిద్దవారా, మన కలాభ్యుదయమునకు నలయుకార్యములు సల్పుచుండవలయుననియు, మన కులసోదరులు పెక్కుమంది గ్రామమున నుండుటచేతను, “ప్రథమ ఆంధ్రదేవాంగ మహాజనసభ యుచ్చలనే జరిగించుటవలనను, ఈపట్టణమునందే, గోదావరి మండలమునకు, కేంద్రస్థానముగ, మనసంఘము నిర్ధాయిగ నుండునట్లు, స్థాపించవలయుననియు, ఈ జిల్లాయందుండు తదితర గ్రామవాస్తవ్యులకు, మన కులసోదరులను కొందరిని కార్యనిర్వాహకవర్గములో జేర్చుకొనవలయు ననియు, వారు ముచ్చటిించిరి. తరువాతి గోదావరిమండల దేవాంగసంఘము స్థాపించబడి దానికి కొన్నినియోమకములు గావించబడి, కార్యనిర్వాహక వర్గము ఏర్పాటుచేయబడెను. (ఒకవిలేఖరి)

అమలాపురము

(ఒకవిలేఖరి)

ఫిబ్రవరి 28:— సుమారు 600 వారము దినములక్రిందట శోదావరిమండల వ్యాయాధిపతులైన ధాలయదొరచా రీపురమాన కయడించి జిల్లామునసలు కచేరిని విన్ని వ్యాయాధిభుల వ్యాయాసానంబును పరీక్షించిరి.

జూలై మాసాంతమునుండియు మాపురంబున తెగివ్యాడివిజనలు కచేరిని తెరచుదరయియు, తాలూకాబోర్డు అక్కిల పెట్టుదురనియు, మ్యునిసిపాలిటీ యేర్పరుచుదరని యున్నది. ఏప్రిల్ మాసాంతమునుండియు మోబిల్ పేటయందలి చిన్నతపాలా కచేరిని సలుఅక్కిలగా మార్చుదురు.

ఇది నిజమేనా రాక్షసకృత్యమే నాభాలో అకాలివైదీల ఘోరదృష్టి

మహాత్మునివ్యాసము

26వ తేది ఎంగుళంబియూ

నాభానుండి యిప్పుడు వచ్చిన శిశువలన నచట చాలభాగం రము జరుగుచున్నదని తెలిసినది. అకాలివైదీలనందరిని పృథ్వి తప్పిపడిపోవునరకును నిర్దాక్షిణ్యముగా బాదుచున్నారు. శిశోజములను గొడ్డలులనుపట్టి లాగుచున్నారు. నీళ్లలోనుంచి అరుముచున్నారు. ఎర్రగా కార్మిక యువపక్షిలతో ఒకటినిండు వాటిలువేయుచున్నారు. తలక్రిందుగా వ్రేలాడదీయుచున్నారు. చాలమంది చనిపోయిరి. మరిపెక్కుమంది మిక్కిలి అపాయనస్థితిలోనున్నారు. విస్తారముమందికి అపాయకరములగు గాయము తగిలెను. ఫిబ్రవరి 18, 24 తేదీలలో కొంతమందికి తిండిపెట్టినేలేదు. చాలసంఖ్యభము కలిగినది పరిస్థితులు చాలదారుణముగానున్నవి. వెంటనే పనిచేయవలెను. అని వార్తలువచ్చెను. అని కోరమణి సంఘమువారు అవ్యుత్సరునుండి నాకు తంతి వార్తనంపిరి.

వెంటనే పనిచేయవలెనని వారు కోరిగాని ఏమి పనిచేయగలుగుదుమో తెలియకున్నది. ప్రజలకు వారిపట్ల సంపూర్ణముగా సానుభూతికలదనుట కెట్టి సంతోషమునలేదు. భారతభావననభల ప్రశ్నలను చూచుట జవాబులును వెలువడుచుగాని వానివలన నేమిలాభము కలుగగలదు? ఒకవేళ నీవార్తలో కొంత ఆతిశయోక్తి యుండునోమో అనిగూడ వాకు సంతోషము కలుగుచున్నది. ఉద్యోగు లిట్టిరాక్షసకృత్యములను చేసియుండక పోవద్దును.

నాభా అధికారి వివరములను పూర్తిగా ప్రకటించుననియు నిష్పక్షికమున విచారణ ననుమతించుననియు నమ్మెనను. [మో. క. గాంధీ]

ఆచార్య గిద్దానీగారి విడుదల

ఈతంతివార్త నాకు 28 వ తేదీని చేరినది. నేను చాల సంతోషించితిని. దేశీయులందరునుకూడ సంతోషించిరి. నమ్మెనను. "శిక్షను గొడుగుచి ఫిబ్రవరి 22 వ తేదీ సాయం కాలము గిద్దానీగారిని విడుదలిం"

ఆచార్య గిద్దానీగారి పోదరుడు అలింగిద్దానీగారు 8 వ తేదీని గిద్దానీగారిని చూడబోగా గిద్దానీసతిగారితో ఈ మాటలు చెప్పవలెనని ఆయనద్యోగి అలింగిద్దానీగారితో చెప్పెను. నాభా రాజకీయములలో కల్పించుకొననని గిద్దానీగారు వాదనాను చేసినచో ఆయన నేడే వెళ్లిపోవచ్చునని ఆమెతో తెలుపవలెనని యుద్యోగి చెప్పెను. ఆమె అసంగతి గిద్దానీగారి కెరిగింపగా అదియే బహిష్కరణపు టుత్తరమైనచో నేను దాని నుల్లంఘింపను. అట్టియుద్దేశము వెనుకను నా కుండలేదు. ఇకముందుగూడ నుండ దని గిద్దానీగారు కబురుపంపిరి. ఉద్యోగి కోరినదయే నని 11 వ తేదీని ఆమె మరల గిద్దానీగారికి తెలిపెను. "మీరు వాదననును కోరుచున్నారని నా భార్య నా కెరిగించినది. మీకు నిస్సంకోలముగా నేను వాదన మొనగెదను. నిరుదు నేను అమృతసరునుండి వచ్చినపుడుగూడ ఆజ్ఞోల్లంఘనము చేయవలెనను నుద్దేశము నాకు బాత్తుగా నుండి యుండలేదు. ప్రవేశమున కనుమతి నియ్యవలెనని మీకు నేను వ్రాసితిని. మీరు తిరస్కరించినచో వెనుక కుపోవుటకే నే నభుడు నిశ్చయించితిని. అసంగతి 8.8.1924 వ తేదీని నేను పంపిన లిఖిత పత్రము నందు పూర్తిగా వివరింపబడెను. నామొదటిశిఖ సకాలమున మీకు చేరనందుననే యీలోందరలు కలిగినది మామిత్రులవలన వింటిని. నేను బయలుదేరుటకు ముందు కాంగ్రెసువారిని మహాత్మునిగూడ కలుసుకొని యుంటిని. మీఉత్తరువు నుల్లంఘింపగూడదని యే కాంగ్రెసువారును మహాత్ముడును గూడ తెలిపిరి." అని గిద్దానీగారు 11 వ తేదీని ఉద్యోగికి ప్రత్యుత్తరము నంపిరి

12 వ తేది ఉదయమున ఉద్యోగి ఢిల్లీకి వెళ్లి 15 వ తేదీని మరల నాభాకు వచ్చెనుగాని వెంటనే జయిటోకు వెళ్లవలసినదని 21 వ తేదీ రాత్రికి మరల నాభాకు వచ్చెను ఆరాత్రి తెల్లవారుజామున 4 గంటలకు విడుదలయ్యుత్తరువు గిద్దానీగారికి చేరినది. అని మహాత్ముడు వ్రాసెను

గిద్దానీగారు నేడు (28 తేది) రాత్రి బయలుదేరి ఢిల్లీకి వెళ్లి హిందూకళాశాల (ప్రిన్సిపలుగారి యింటనుండి మహాత్ముని ఉత్తరువు నిరీక్షించెదరు."

అని తంతివార్తలో నున్నది. గిద్దానీగారిని కారాగృహమున నుండుట చాల అన్యాయము. ఇప్పుడాయనను విడుదలవలన న్యాయము జరిగెను గాన నే నిందులకు సంతోషించెదను. నాభా ఉద్యోగుల చర్యలను చాల చిత్రముగా నున్నది. వారు కోరినచో నేను వ్రాసినరీతిగా లేఖను వ్రాసియున్నట్లును గిద్దానీగారు మొదటనే అంగీకరించియుండును. ఉత్తరువు నుల్లంఘించు తలంపుతో గిద్దానీగారు నాభాపరిహార్డుకు వెళ్లియుండలేదని. చాలసార్లు తెలిపియే యున్నాము. మానననేమిను చేయుట తనవిధిగాన దానిని వెరవేర్చుటకే ఆయన అచటికి వెళ్లెను. కారాగృహవాసమువలన గిద్దానీగారికిని దేశమనకును గూడ నష్ట మేమియును కలుగలేదు. ఇది స్వాతంత్ర్యముకొరకు జరుగవలసిన త్యాగము. ఇదియే జవసరమను అభ్యాసవిధి.

(మో. క. గాంధీ.)

ధిల్లీ ఐకమత్యోపసంఘము

ఈ ఉపసంఘసభ 28 వ తేదీని మరల ఢిల్లీలో జరుగును. వీరికి పైనున్న భారమపార్శము.

ఈ సంఘమువారు రెండు భాగములుగా నేర్పడిరి. ఒక తెగవారు స్వరాజ్యనిభావమును వ్రాయుచున్నారు. రెండవ తెగవారు హిందూ మహమ్మదీయమైత్రినిగూర్చి ఆలోచించుచున్నారు. మొదటి తెగకు డాక్టరు బిసెంటుగా రధ్యక్షులు. వారు నివేదకు పూర్తి చేసి ఉపసంఘమువారి కందజేసిరి. హిందూ మహమ్మదీయమైత్రి విషయమున సమాధానము కుదరలేదు. ఉపసంఘసభ్యులుగాని ప్రముఖులతో నాలోచింపవలెనని కొందరు కోరినందుననే తాత్కాలికముగ సభ విరమింపబడెను. కాన రాగలిగిన వారందరును. 28 వ తేదీని సభకువచ్చెదనని నమ్మెనను. చాలమంది సభ్యులు 28 వ తేదీకి రాజాలనుని తెలిపిరిగాన మార్చి 22 వ తేదీ వరకు నిలుపవలెనని లాల్ బజార్ జవతిరాయిగారు నాకు తంతివార్త నంపిరి. నేనటుల నిలుపజాలను. 28 వ తేదీని సభకువచ్చినవారే అవసరమైనచో నిలువగలుగుదురని నేను మరల తంతివార్త నంపితిని. అందుకు తమ అభిప్రాయముల నిధిరకే రూఢిగా తెలిపియున్నారు. క్రొత్తగా తెలుపున దేదియునుండబోదు మధ్యస్థాగ్రమున రేచెనకలదా అను విషయమునుగూర్చి మాత్రమే ఆలోచింపవలసియ్యుండును. ఎటులైన సమాధానమును కలిగించుటకు రెండు మతములవారును మనఃపూర్వకముగా కోరుచున్నారా? అను ప్రశ్నగూడ దాని వెంటనే కలుగుచున్నది. స్వరాజ్యసమస్య గూడ చాల ముఖ్యతమమేగాని హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య నిర్దేశకముగానున్నది గాన 28 వ తేదీ సభకు రాగలవారందరును ముఖ్యముగా రాగోరెదను. రాజాల నివారు తమ అభిప్రాయములను వ్రాసి పంపినచో ఒకవేళ సభను జరుపుటకే నిశ్చయించినచో అనుకూలముగా నుండును.

[మో. క. గాంధీ]

బారుచాగారి దినచర్య

ఈదిగువ వివరించిన ప్రకారము తూర్పుభాండేషులో దస్తకే-దేహిగార్లును నేనును సంచారము చేయుచున్నాము. 18-2-25 భూసావలు-350 రూపాయల వెల ఖద్దరు బట్టలను ముఖ్యముగా న్యాయవాదులకు విక్రయించితిమి. 12 బెంగాలు మణుగుల ప్రత్తిని సంపాదించితిమి.

14-2-25 జునునీ-16½ మణుగుల ప్రత్తిని సంపాదించితిమి.

15-2-25 చాలిస్టోను-న్యాయవాదులకు 810 రూపాయల ఖద్దరును వర్తకులకు 450 రూపాయల ఖద్దరును విక్రయించితిమి. 1 బెంగాలు మణుగుల ప్రత్తిని సంపాదించితిమి.

16-2-25 పచోరాలో 12 మణుగుల ప్రత్తిని సంపా

దించితిమి. సియాల్కోలో 5 పక్కా బెంగాలు మణుగుల ప్రత్తిని సంపాదించితిమి.

17-2-25 నేనుయావాలులో నున్నాము. 28వ తేదీలోగా యీప్రాంతమున పనిపూర్తిచేసెదనని దస్తకేగారు తెలిపిరి. అవిబారుచాగారు వ్రాసిరి.

ఇతర ప్రచారశునకును నాయకులకును ప్రోత్సాహకముగా నుండుటకు నేనీశిఖను ప్రకటించితిని. ఈరీతిగా వ్యాపారసంశ్లిగ నిరంతరకృషి జరిగిన నేగాని నిజయును కలుగదు. మనచా రెండు శ్రద్ధగా పనిచేసెదరో అచట దేశీయులుగూడ చానసహాయము చేసెదరనియే అనుభవమువలన నేను గ్రహింపగలిగితిని. (మో. క. గాంధీ)

వట్టి పిచ్చి నమ్మకము

4500 ఏండ్లనుండి యీదేశమున హిందువులకును మహమ్మదీయులకును విరోధభావ మేర్పడియున్నది. (బ్రిటిషువారి పరిపాలనము వచ్చినప్పటికి విధిలేక రెండుమతములవారును ఓరిమిని చూపవలసినదొకటి గాని అస్థిరమగు విరోధభావ మెంత మాత్రమును తొలగలేదు. ఈమైత్రికి వసిన హిందూమత సాంప్రదాయము కారణముకాదనియు (బ్రిటిషువారి పరిపాలనమే కారణమనియు నేను తలంచెదను" అనునది ఒక వంగజమీందారుడు నాకుపంపిన పెద్దపుత్తరువులోని ఒక వాక్యము. హిందూమహమ్మదీయమైత్రిని, ఆస్పృశ్యతను, స్వరాజ్యమునుగూర్చి అతి దీర్ఘము వ్రాసెను. దానిని ప్రకటించుట నవసరము. ఈ వాక్యమునుబట్టి దానిసగృభావము నూహింపవచ్చును.

ఈయూహ వట్టి పిచ్చియూహ. మహమ్మదీయుల ప్రభుత్వమునందు రెండుమతములవారికిని మైత్రి ఏర్పడియేముండెను. మహమ్మదీయ ప్రభుత్వ మేర్పడకముందే చాలమంది హిందువు లామతమునవలంబించిరి. (బ్రిటిషుపరిపాలనము లేకున్నను యీదేశమున క్రైస్తవులు తెలులనుందురో అటులే మహమ్మదీయ ప్రభుత్వము లేకున్నను యీదేశమున మహమ్మదీయులుండియే యుందురు. బ్రిటిషుపరిపాలన మేర్పడువరకును రెండుమతములవారును కలహించుచునే యుండిరనుటకు నిదర్శనమగుపడదు. బ్రిటిషువారు మిత్రభేదపద్ధతి నవలంబించుటవలననే విరోధములు ప్రబలెనని నేను తలచెదను. ఐకమత్యవశ్యకతను దేశీయులుగూర్చించువరకును యీతగవులు తీరవు. పదవులకొరకును అధికారము కొరకును పోటీతొలగవలెను. హిందువులే మార్గదర్శకులు కావలెను. మో. క. గాంధీ.

సింధుదేశమునకు క్రొత్త జూడిషియల్ కమిషనరు

బొంబాయి, మార్చి 2:- ఫయిజు బి. త్యాజీ బారిష్టరుగారిని సింధుదేశములో జూడిషియలు కమిషనరుగా, యాప్టనుగారి స్థానమున నియమించిరి. వీరు 1912 లో మదరాసు పరిధాన న్యాయాలయమున న్యాయాధిపతిగను, ప్రస్తుతము బొంబాయి న్యాయకళాశాలలో వక్తగను యుండిరి.

ప్రపంచముందు మొదటియందు చదరంగపాలు గాండ్రలో నొకడగు కాస్టిచ్ యనునాతడు బొంబాయి బీమెన్స్ చతరంగపు క్లబ్బులో మాడుయాటలనాడెను.

రైల్వేల ఆదాయము

ఢిల్లీ, ఫిబ్రవరి 28:-ఫిబ్రవరి 14 వ తేదీతో ఆంత మొందిన వారమున స్టేటురైల్వేలకు 22.8 కోట్ల రూపాయలు ఆదాయము వచ్చెను. 1925 సంవత్సరము జనవరి నెలలో 948 కోట్ల రూపాయలు ఆదాయ మేర్పడెను. ఆనెల సాధారణ ఖర్చులు 496 కోట్లు. (ఆ. ప్రె.)

గొప్ప యగ్నిప్రమాదము

లాహోరు, మార్చి 2:- లాహోరులో బట్టలవర్తకుడగు క్లాప్టూగారి కంపెనీకి నిప్పంటుకొని పూర్తిగాదగులబడెను. రైల్వేవారి యొక్కయు, పురపాలక సంఘమువారి యొక్కయు ట్రైగేడులువచ్చినవి కాని లాభము లేకపోయెను. కోట్లులోని సామానేగాక స్వంతయాపి గూడ చాలవజుపోయెను. నష్టము సుమారు 1½ లక్షల రూపాయలుండును. కారణమేమో ఘోరమింకను దేల లేదు. (ఆ. ప్రె.)

రవీంద్రుని మహదాశయములు

భూతాశ లేని ప్రయత్నము నావిధి

బొంబాయిలో రవీంద్రునితో ఇండియా ప్రీస్ ప్రతినిధి సంభాషించెను. ఈ క్రింది ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను:—

ప్ర:—మీ భండారిత సంపాదకత్వముల హక్కులకు సంపాదక మిపు డావినకారణములు, భవిష్యత్కాలములకు లగుగూర్చి తెలుసురా?

ఉ:—నాసంపాదక అస్వస్థతచే ఆగిపోయినది. నేను జపానులో నున్నప్పుడు నాకు పెరూనుంచిన అపరాధముపై యీ భండారితసంపాదక మారంభించిరి. దక్షిణ ఆమెరికా సెంటినిరీ నెల్లీ ప్రేమనులను చూచుటకు నా కావ్యమును వచ్చి నది. ఈ తరతమెరికాను దక్షిణ ఆమెరికాను గల పోలికలు లేదా తెలిసికొనుటకై నేను చాలకాలమునుండియు దక్షిణ ఆమెరికాలో నున్నమిందుమంటిని. ఈ రెండుభండారితం దుండు జాతులందు వారి విజ్ఞానములందు భేదములున్నవి. దక్షిణ ఆమెరికా విజ్ఞానము లాటికేటడగర్. ఈ తరతమెరికాది ఆంగ్లోకాన్యముకడగర్. జనుల తెలివి లేలందున్న భేదముగూడ కనిపెట్టవలె ననుకొంటిని. అందుచే నేను ఆవ్యాసము నంగీకరించితిని. అట్టి జాతీయ పండుగసందర్భమున నన్ను ఆవ్యాసించుటకు నా పేరు వారికి గూడ తెలిసినందుకు నే నాశ్చర్యపడితిని. అందుచే జపానునుంచి ఇండియాకు రాగానే వెంటనే నేరూతు ప్రయాణ మైతిని. మొదట నేను యూరప్ను వెళ్లితిని. అచట నొకవార ముంటిని. తరువాత దక్షిణ ఆమెరికాకు బయలుదేరితిని. త్రోవలో జబ్బు పడితిని.

అరైంపైనులో బ్యూనస్ ఏయెస్ కడ దిగగనే నావైద్యుడు నన్ను ప్రయాణ మాపవలసినదిగా సలహానిచ్చెను. అచటి ప్రజలు నాయం దమితకరుణ జూపిరి. నాకు ప్రత్యేకముగా నడితీరమున నింటి నొకదాని నిచ్చిరి. అక్కడ నే నాయవారములుంటిని. అక్కడ ప్రజలకు నేను బహిరంగముగా కాన్పింపలేదు. ఉపన్యసింపలేదు. అట్లున్న నా ప్రజలు నాయందు వాత్సల్యముతో నుండిరి. గంపులుగావచ్చి నన్ను చూచెడివారు. నేను వారితో కలిసియుండుటకు మీలకేపోయిననూ వారు నన్ను ప్రేమించుచునే యుండిరి. నేను మరల పెరూ ప్రయాణ విషయమై నావైద్యునితో సంప్రదించితిని కాని లాభము లేక పోయినది. తరువాత నేను ఇటలీకి వెళ్లితిని. అందుచే జేపాను స్వస్థపడు ననుకొంటిని. మిలానునందు మకాము చేసితిని. నాకు ప్రజల చుట్టల అత్యుత్సాహముగా స్వాగత మిచ్చిరి. ఇటలీయన నాకొకవిధమైన అభిమానము. కవుల కది స్వగృహము. వారిలో నేనొకడను. అచటి ప్రజలకు నేను మరలవత్తునని చెప్పితిని. కోమాసరన్న పరిసరమునందు నక్షిప్తప్రకృతి నాకొక మహానందమును కలిగింపజేసినది. పాశ్చాత్య ప్రజానిధుల భావముల కనుగొను నవకాశము నా కభివృద్ధి.

ప్ర:—మీ యుద్వేగనలందు పాశ్చాత్యులకు ముఖ్యముగా నభివృద్ధి?

ఉ:—ఈప్రశ్నకు జవాబిచ్చుట కష్టము. పాశ్చాత్యులొక్కడయిననుండే నన్ను గౌరవింపలేదు. నావిద్యాప్రసంగము, కవిత్వాద్యంబు, మతప్రభాదము అన్నియు వారి కుత్సాహము కల్గించినవి. అన్నిటియందును వారు పాల్గొనిరి. దక్షిణ ఆమెరికా జనులు నా గ్రంథముల స్పృహను భావలో చదివి యానందించిరట. అందుచే వారికి నేనే తెలుపకుండ తెప్పిపోయినది. నేను ప్రయాణముచేయు ఓడలోగూడ చాలామంది నాపుస్తకముల శ్రద్ధతో చదువుచుండుట నేను చూచితిని. అందుచే నేను వారి హృదయములందుంటినిని తలచితిని. మిలాన్ లో నా అనుభవము యిట్లేయన్నది.

ప్ర:—విజ్ఞానాత్మకత ప్రభాదమును గూర్చి మీయద్వేషములు మీవిధానములు ఏమియో వివరింతురా?

ఉ:—ప్రపంచకమంతకును సంబంధము కల్గించుట నాతలపు. నాతెక్క ప్రకారము ఇండియా అంధకారములో నుండగూడదు. నాగరికత నిర్మాణమునందు ఇండియా గూడ భాగస్వామిగానుండి ప్రపంచమునకు తోడ్పడవలయును. ప్రతీచిగూడ ఇండియా విజ్ఞానములను ప్రాగ్భావముల నరయయత్నించుచున్నది. విశ్వభ్రాతృత్వమును మిత్రతల గలదు. నాభోజనులకునే చేయగలసిన యిదియే. ప్రపంచకమంతయు నొకటి. అందు చేతములు భాగములు కావున ప్రత్యేకముగా నుండుట కిదేశమునకు అవకాశములేదు. మనము పేరుగానుండదలచినచో మనల లక్ష్యపెట్టరు. మనము మానవాభివృద్ధికి తోడ్పడినవారము కావాలము.

ప్ర:—మీ ఆశయమును నెరవేర్చు కొనుటెట్లు?

ఉ:—అదృష్టవశమున భండారితముల నేను పేరు సంపాదించగల్గితిని. అందుచే నేను ఇండియాకు మిగతా భండారితములకు సంబంధము కలుప యత్నించెదను. ఇండియా ప్రాక్రమిచి సంయోగమును కూర్చవలెను. అందులకే నేను చీనా జపానులందు తిరిగితిని. ఇందువలన విజ్ఞానాత్మకమును సంబంధము కొంత యేర్పడినదని నేను తలచుచున్నాను. అట్లే పశ్చిమమున గూడ తిరిగి సంబంధ మేర్పరుతును. ఇందు నేనెంత పనిచేసిననూ అదింత తక్కువయైనను కాశ్యోత ఫలితములు కొన్నియైననూ కలుగక మానవు.

ప్ర:—విజ్ఞానాత్మకతను గూర్చి మీకుగల యభిప్రాయములే మీదేశీయుల కెందరికెగలవో మీకు తెలియునా?

ఉ:—నాకు తెలియదుగాని నా జీవితము నందులకే గడపితిని. వైతికభౌతిక సత్యముల వినియోగించితిని. నాపేరునకు తగినట్లు ప్రాద్దేశమునం దుదయించి పశ్చిమదేశమునం దస్తమింప నెంచితి. రవికివలెనే ప్రాక్రమిచుటకు సంధి చేయదలచితిని.

ప్ర:—అన్ని విషయములందును అత్యంత భేదములుగల ప్రాక్రమిచుటకు సంయోగము కుదురనను నమ్మకము మీకున్నదా?

ఉ:—నాకున్నది. ప్రపంచ భూగోళనిర్మాణము నందైక్యత యుండినప్పుడు ప్రజల యందుండకపోదు. అట్టి విశ్వత గలవాకే గొప్పవారైరి. వారి పారస్పర్యములు, శాస్త్రములు, కళలు వృద్ధిచెందినవి. అట్టి విశ్వతకు భంకరముగ వర్తించినవారు నశించిరి. ఇప్పుడు రాకపోకలకు అనుకూలవసతు లేర్పడినవి. మానవులకరికొక రిపుడందుబాటులో నున్నారు. అందుచే వారియం దైక్యభావములు పెంపొందును. ఇందలి యాధార్యమును సరిగా గ్రహించిరని విశ్వైక్యత సిద్ధించుటకు ఆటంక ముండదు. విశ్వభ్రాతృత్వములకు తోడ్పడుచున్నది. ఇదియే నా దేశమునకు నేనీయగల బహుమతి. దీనిని నాదేశీయు లంగీకరింపక పోదు. విశ్వైక్యాభిప్రాయము భారతదేశము నందే మొదట పుట్టినది. ఇందు లకు భారతీయులు గర్వ పడవలసియున్నది. ఉపనిషత్తులు బోధించు తత్వము విశ్వైక్యతయే. ఇదియే భారతవాణిపలుకు నది. ఇదే సత్యవాక్కు గలదు.

ప్ర:—మీ ప్రయత్నములు కాలానుగుణ్యముగా లేవనియు మీ ఆశయములు అసాధ్యము లనియు మీకు తోచుట లేదా?

ఉ:—భగవద్గీత లేమనుచున్నది. “ప్రయత్నముచేయు ము ఫలహింపవలెను” లేదా. ప్రయత్నము గణనముగాని ఫలితముగాదు. ప్రయత్నమే ప్రశంసనీయును. నా ప్రయత్నముల ఫలితము లెట్లుండునో నాకు తెలియదు. కాని నేను సత్యత్వమునకై కృషిసల్పుచున్నాను, విమర్శనలకు సత్యము లొంగదు. ప్రయత్నమే మనవిధి. ఫలాశకాదు. నా సందేశము నాదేశము పూర్తిగా విసలేదు. కాని నాదేశీయుల సాయము చాలవాగుగానున్నదని ధైర్యము నాకుగలదు. ఇందుచే నేను నిరుత్సాహపడుటలేదు. నిజతత్వము కొంతమందికి బోధపడినను అదియే పదివేల. అంతటితోనే తృప్తిపడుదును.

ప్ర:—రాచకీయ స్థితిగతులను బట్టి యిండియా మీ సందేశము నాలకించుటకు విల్లులేని పరిస్థితి లందుండుట మీ కెరుగరా?

ఉ:—అగును. కష్టములున్నవి. ఏదైన గొప్పకార్యమును చేయవలసిన అందుల కాటంకములు లక్షలుండును. ఇండియా ప్రత్యేకింపబడినది. మన ఆత్మీయ వికాసమునకు భంగకరములగు పరిస్థితులు కలవు. నీ చ త్వము కల తలుమెందుగానున్నవి. కాని మనకు తెలివితేటలు తక్కువగాదు. మనము స్వతస్సిద్ధముగా సాత్వికులము. మనప్రస్తుతపరిపాలనము, విధావిధానము, మనయభోగికి కొంతవరకు కారణములని నే నెరుగుదును. అందులకు మనవారిని నేనెదురను. మనము ఉన్నతాశయములందు విశ్వాసము కోల్పోవుచున్నాము. భౌతికత్వము మనల నావహించుచున్నది. పాశ్చాత్యులకున్న పాడైపోవుచున్నాము. ఇన్నుయు నేనెరుగుదును.

ప్ర:—పాశ్చాత్యులకున్నగూడ మనము భౌతికులమని మీరు తలచెదరా?

ఉ:—తలచెదను. భౌతికత్వ మననీమి మతమునందు నడదు లాంఛనతత్వము. దాంబికాచారములు భేషజములు కావలెననుట విటితో నేమో ఆధ్యాత్మికతయన్నదనుట ఇదియే భౌతికత్వము. పాపమును నీటితో కడిగిగాని, పెద్దలపాదములంటిగాని, పదభూతి కిరమునదాల్చిపోగొట్టుకొందుమునట భౌతికత్వముకాదు.

ఇందునిజమయ మేమనగా మనదేశము వెక్కుబాటులకు తానకమై వివిధదశలందుండిన ఆజాతులయొక్క తవ్వబుట్టలతో ఘటనాప్రతిఘటనలతో ఆనుకూల్య ప్రాతికూల్యములతో తొట్టువడి ఆధోగామియైనది కాని నిపుడున్న తస్థితికి దెచ్చుటకష్టము. అభివృద్ధియందలి దశలనుబట్టి ఏర్పరచిన విభాగము లిపుడు మతము నందు గొప్పకళంకములైన కుటుమలై సాంఘిక దుర్బలత్వమును వెల్లంచుచున్నది. ప్రాచీన సాంఘికా చారములు ఇపుడు గొప్ప ప్రతిబంధకము లైనవి. వాటి పనియైన జంటనే యవి తీసివేయబడవలెనుటచే నిట్లు జరిగినది. ఈ భేదము లిపుడు మత విశ్వాసములై పోయినవి. ఈ భేదములన్నియు మతమునందేకలవు. భగవంతుడే నీటికి కర్తయునుట నేను నమ్ముచాలను. ఇవి తెచ్చి విశ్వతకడ్డగా తెచ్చిపెట్టుకొనిన యాటంకములు. ఈ యాటంకముల ప్రస్ఫుత్తియే భౌతికత్వము.

ప్ర:—సాధారణముగా జను లుపయోగించు భౌతికత్వ పదమునకు మీ అర్థము భిన్నముగాదా.

ఉ:—అగును. నేను ఆపదమును భారాభారమున నుపయోగించుచున్నాను. భౌతికత్వమనగా మూఢవిశ్వాసములు లాంచనములు పిచ్చియాచారములని నా యర్థము. ఇట్టివి జీవి మందుండవచ్చునుగాని ఏ విధులు విశ్వైక్యతకు భంగము కలిగించవో అవియుండుట నా కిష్టమే. మానసికాత్మీయమైనదే విశ్వతగాని కారీరకమైనదికాదు. విశ్వత కెప్పుడునూ అవకాశముగలదు. ఎన్ని తేడాలున్నమాసరే ఈ తేడాలున్నవిగాని ఉండి తీరవలెనను నియామకములేదు. ఆత్మీయవిజ్ఞానమున మనమున్నత స్థానమును గ్రహించి మానవసేవకులమై మన ఆశయములైననే దృష్టినుంచి జయాపజయములకు జంకకుండుట మనవిధి.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

బడ్డెటు చర్చ

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 28:—వంగరాష్ట్ర శాసనసభలో బడ్డెటుచర్చ నేటిదినము ప్రారంభమయ్యెను. 12 రు ఉపన్యాసము లిచ్చిరి. అటుపిమ్మట సభయందు సభ్యులసంఖ్య అతిస్వల్పముగ నుండుటచే సభ ఆపుటచేయబడెను. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమునకు ఫలితముగ ఏర్పడిన మూడు త్రోత్తవలను రద్దుచేయవలయునని కోరుచు నుద్యమచక్రవర్తిగారు సాధారణ జీవనాధారములపై పన్నువిధించుట ప్రభుత్వమువారి దివాలగీతిని నూచించుచున్నదనియు రాష్ట్రీయకృషియు తగినను ఈస్థితి మారజాలదనియు చెప్పిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు బడ్డెటును నిరాకరించు చక్రగ విమర్శింపవలయునని చెయినదీనగారు హితమునగిరి. ఈబడ్డెటు నగరసౌకర్యముల అభివృద్ధినిమాత్రమే నూచించుచున్నదనియు నీచవారి స్థితిగతులను మార్పుచేయు విషయమై ఎట్టి నూచన కాసరాదనియు నిశితనెనుగారు చెప్పిరి. వ్యాపారాభివృద్ధిని బడ్డెటునూచించుచున్నదని టావర్సుగారు చెప్పిరి. గ్రామములలో అనేకులు నల్లమందును బొవడముగ ఉపయోగించుచున్నారని ఇండియాప్రభుత్వము వారు జనీవాసభలో సమర్థించి రనియు, నిజముగాడ కలకత్తానగరములోనే ఎంతో నల్లమందు వ్యయముచున్నదనియు యఫ్. ఇ. జేమ్సు గారు జెప్పిరి (ఆ. ప్రె.)

కోచ్చిన్ శాసన సభ

కోచ్చిన్ 2 మార్చి:—కోచ్చిన్ మొదటి శాసనసభయొక్క ప్రథమ సమావేశము ఏప్రిల్ 3 వ తేదీ కుక్రవారము నాడు: తిప్పనిత్తురై హిల్ పాలెసుపోయిలో ప్రారంభమగును. యన్. యస్. కోడరుగారు రాజీనామా నిచ్చిన యూధుల ప్రత్యేకస్థానమునకు ఆహ్వానము పోయెనుగాని నిరాటంకముగా యెన్నుకొనబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

వైకం నత్తాగ్రహము

కోచ్చిన్, మార్చి 2:—కూనూరు కీలకంఠనయ్యుత్తిపాదు తనపైన కొలుకొం బిల్లాయడకారి వైకంఠానికి రామచంద్రుని జూచుచేసినయ్య త్రపునను వ్యతిరేకించి నందులకు వైకంఠ సలుమేజుక్రియ రిగెల శిరక విధించెను. తన కుత్తయ్య జూరేయెయడకారి బిల్లి పెనుగాని, జూరేయెయడకారు తెటిగి వచ్చినందులకు శిక్షించుట నని దలియడజేసెను.

ప్రేటుకొన్నిలు

ప్రభుత్వోద్యోగిలోని నిర్ణయమందు

వర్తప్రాతినిధ్యము గోరుట

దెల్చి, మార్చి 2:—నేడు ప్రేటుకొన్నిలలో నేడరవా ఆలిగారు, ప్రభుత్వోద్యోగిలోని నిర్ణయము (జిల్లా కలెక్టరుల అంజనీర్లు మొదలగువారు) దీనిని నవపరచు మహమ్మదీయులకు గూడ ప్రాతినిధ్య ముండవలయుననియు, కనీసపు నిర్ణయ సంఖ్యయొక్క మహమ్మదీయులకు నిర్ణయించబడవలె ననియు, గోరుట తీర్మానము నొకదానిని చేపట్టిరి. దానికి సమాధానము నిచ్చి, ప్రభుత్వ మాయోగ్యముల విషయము దీర్చిలో చరణ జేయుచున్నారనియు, నట్టి యయోగ్యములలో మూడవ వంతు భారతదేశములోనే, సమర్థతయొక్క బడుదరనియు నికముం దా భారతీయులలో మూడవవంతు ప్రాతినిధ్యమునకై ప్రత్యేకపరిపాలననియు జరిపిరి. పోటీపరీక్షలు జెట్టి సవర్ణుల నేలుచును. అట్లు జేయుటచే సవర్ణులు రానియెడల ముఖ్య ప్రభుత్వమువారు తమయిచ్చవచ్చినవారిని పరీక్షలు లేకుండ నిర్ణయించును. సమర్థత లేనియెడల మాత్రము వీరిని నియమించును. పోటీను, యంజనీరింగు, అటవీపాలన, పీటిలోగూడ మూడవవంతువంతు భారతీయులను దీనినిగోరుదురు.

పై వివరములు తెలిపినవిమ్మల రజా ఆలిగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

దెల్చి, ఫురపాలక సంఘమువారు తమపట్టణములో నన్ని మతములవారికిని గలిపి యొకముగ నొక జేయెన్నిక లుండునటుల నిశ్చయముజేసికొనగా, దెల్చి కమిషనరు దాని కభ్యంతరము నొందినను. దానిపై రలాఆలిగా రానిశ్చయమెప్పుడు చేయఁబడెనని యడిగిరి.

నర్మహమ్మద్ హబీబుల్లాగారు - ఈనడుమనే

రాష్ట్రములలో ప్రేటుకొన్నిలు ఓటర్ల క్రొత్తజాపితాలు గావింపఁబడుచున్నవాయని జేదమూర్తిగా రడిగిరి. సర్ సర సింహశర్మగాగ సమాధానమిచ్చుచు నొక రాష్ట్రమువారే క్రొత్త యెన్నికలకు సరియగు జాపితా తయారుజేయులేక పోయిరిగాన వారిని ముఖ్య దయారచేయుట కనుజ్ఞయాయబడినది.

స్వామికాళా సభ్యుడు, వచ్చేయెన్నికలలోపుగ ప్రస్తుతమున్న జాపితాలు మార్పుటకు గూర్చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లో నాలించింపబడుచున్నదనియు జెప్పిరి.

జేదమూర్తిగారికి సమాధానముజెప్పుచు, రునుము ముందు నెల్లింపఁబడి పంపబడు పత్రికావార్తల ఖర్చు రు 7500 లగు పని లీగారు నడిచిరి.

నజీశంగారు—ఈనిశ్చయమునకు రాకముందు పారి క్రామికోపసంఘము యొక్క సలహా నడిగిరా?

లీగారు—లేదు.

నజీశంగారు—ప్రభుత్వము నజీవారా పత్రికల సంఘమునుండియైనను, యాత్రేపాలు వచ్చినవా.

లీగారు—వచ్చినది. ఉత్తరహిందూస్థాన వార్తాపత్రికా సంఘమువద్దనుండివచ్చినది.

వర్తప్రాతినిధ్య తీర్మానము

ప్రశ్నోత్తరములయినవిమ్మల సయ్యదు రజాఆలిగా రుద్యోగియులనేర్పుటలో ప్రస్తుతమున్న విధానమును మార్చియై క్రింద నూచించినరీతి నుంచవలెననుతీర్మానము నుపహించిరి.

(అ) స్వామ్యమునంత సంఖ్యల యయోగ్యములు, పోటీ పరీక్షలనుంచి దీనినిగోనినను, లేక ప్రభుత్వమువారే యెచ్చినను, మహమ్మదీయులకు జేయవలయుచున్నవలయును.

(ఆ) పోటీపరీక్షలే జెట్టి నిర్ణయించుచో గృహాధ్యక్షుల నవారిలో మహమ్మదీయులకొకపట్టిక, తదితరుల కొకపట్టిక వయారు చేసి, ఖాళీ స్థానములంబట్టి యెవరెవరికెటుల రావలయునో సమర్థతనుబట్టి ప్రముఖుగా నుద్యోగముల నియమలయును. జిల్లా కలెక్టర్ల యయోగ్యములందు, రక్షణ కాఖయోగ్యము లందును ముఖ్యముగా జరుగవలయును.

(ఇ) ఈ యయోగ్యములకు కనీసపు సమర్థతను నిశ్చయించి, యంతకు లోబడినవారి నెప్పుడును దీనినిగోనగూడదు.

రజా ఆలిగారు

ప్రస్తుతమున్న వర్త ప్రభుత్వముల బావునను దృఢ విశ్వాసముతో నీతీర్మాన ముంచబడినది. ఈతీర్మానము నెగ్గినచో, స్వపరిపాలిత భారతమును మహమ్మదీయసంఘమున కెట్టి య

బృందియునుండదను నమ్మకము వారిలో గలుగును. విదేశములలోని తోడిమతస్థులకంటె భారతదేశముమే యెక్కుడు దని మహమ్మదీయులు హిందువులకంటె నిదర్శనమియవలయునో, యటులే హిందువులు నీ తీర్మానమునకు సహాయమిచ్చి, మహమ్మదీయుల భయములం బాపవలయును.

ప్రభుత్వమున, మింటో ప్రభువు రాజప్రాతినిధ్య నుండి నపుడు, పలుకుబడిగల మహమ్మదీయులకు మొకటి విన్నప ముజేసికొనగా, తదనుగుణముగ మింటో మార్గ సంగమ రణములందు, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మంగీకరింపబడెను. ఇది కొంతవఱకు మహమ్మదీయుల భయములబాపెను. 1916 లోని లక్నోసంధి గాకపోయినయెడల, మహమ్మదీయులు, సంస్కరణములు వచ్చుటకు సహాయముజేసి యుండెడివారు కారు. ఈ సందర్భముకు ముఖ్యమాత్రము, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును కాపనసభలయం దంగీకరించుట. ఇక నుద్యోగముల విషయము యి ప్రభువు నియోగము 1886 లో జరిగినప్పుడు, పోటీపరీక్షలు జెట్టి యయోగ్యియుల నేర్పునెడల, విశ్వవిద్యాలయ శిక్షణలో ముందంజనిడుచున్న హిందువుల కెక్కుడు లాభమేర్పడునని నూచింపబడినది. ఈప్రశ్నయే దరిమిలను విలింగ్తు సంఘ మేతద్వివయ విమర్శనజేసినప్పుడు ముఖ్య నచ్చెను. దురదృష్టవశమున 1912 లోనున్న పరిస్థితులే నేడుగూడ మా పట్టెడిని. హిందూదేశముందే జిల్లాయధికారి నియోజన మేర్పడినప్పటినుండి యొక్క మహమ్మదీయులైనను యెన్నుకొనఁబడలేదు. పోటీపరీక్షలుంచుటవలన ప్రయోజనములలో నిజ యొకటి. కాని రక్షణకాఖలో మాత్ర మెంత యన్యాయము లేదు. వీలన యయోగ్య నిర్ణయమందు ప్రభుత్వమువారు తమ యిష్టానుసార మెన్నుకొన్నట్లుచే నట్లు కొంతవఱకు యరవంతము గనుండుటకు వీలయినది. మహమ్మదీయులకు కొంత ప్రాతినిధ్యము నిశ్చయించినగాని, ఉద్యోగములలో మహమ్మదీయులే లేకుండ బోవుదురు. అదృష్టవశమున నీప్రాతినిధ్యము సంయుక్త రాష్ట్రములం దవలంబించబడుచున్నది. దాని పరంజాయి గారు లక్నోలో దమ యధ్యక్షకోపన్యాసమున, వెనుకబడి యున్న వర్ణములకుఁ దగు, ప్రాతినిధ్యముక్రింద కొంత సంఖ్య నిర్ణయించబడెననున నాదమున కనుపదించిరి. కాపనసభలో నీవిషయము పలుసారులు చర్చింపబడెను. ఒకానొక తీర్మాన ముపై, సర్ మాల్గం హెయిలీగారే యొక వర్ణమువారు నెక్కువగా నియమించబడునందునట్లును, అన్ని రాష్ట్రములకు నన్ని మతములదేను స్వామ్యముగ రావలసినంత ప్రాతినిధ్యము వచ్చునట్లు భారత ప్రభుత్వము ప్రయత్నించునగుడ జరిపెను. ప్రభుత్వమువారేగాక ప్రజలుగూడ పతితజాతి ప్రాతినిధ్యము సంగీకరించిరి. ప్రభుత్వోద్యోగములం దీప్రాతినిధ్య విషయమున నంతమాత్రము సంప్రేక్షికరముగ లేదు. తల్పవరణకు విశేష ప్రయత్నము సలుపఁబడవలయును.

నర్ అలెగ్జాండరు మడి మనుగారు

ప్రస్తుతము మన యెదుటనున్నది ముఖ్యముగ విషయమే. ప్రభుత్వపాలన యెవరిచేతు లందున్నను, ప్రభుత్వపాస్ సదృశములగు నీయయోగ్యములు మాత్రము సమర్థవంతములై యుండవలయును. దాని కెట్టియడ్డును గలుగఁగూడదు. నేటివఱకు భారతీయులయిన, నాంగ్లేయులయిన విశ్వాసపఠముగను, ప్రజాసేవకోదేశముతోడను, శ్రద్ధగనుజేసిరి. ఇప్పుడు లీసంఘమువారి నూచనలు బయటఁబడినవి గనుక వాటినిననుసరించుటలో నెంత వఱ కాచరితులొ యను శంక జనించుట స్వాభావిక. ప్రభుత్వమువారు తమ యయోగ్యములకు దీనినిగోనుటలో నొక నిర్ణయించబడిన విధానము ననుసరించుచున్నారు. హిందువులదాని, యైకోపావానుడగాని, సమర్థప్రాముఖ్యము ఒకప్పుడుద్యోగమునకు దీనినిగోనబడిన యెడల వానిముందుయభివృద్ధి వానిచేతులలోనేయొన్నది. ఎవరియొక్క కృపకుగాని జూడ నక్కరలేదు. వీలన దయచేతేమ మేమియును జేయలేదు. కాని శ్రద్ధ, కుశలతయే ముందుదీనికొని పోవును. సమర్థతను బట్టియే యభివృద్ధిగలుగును. ప్రత్యేకోద్యోగముల నెన్నుకొనఁబడువారు తమ ద్యోగమునకుఁ గావలసిన సామర్థ్యమునుబట్టియు, ప్రజాసేవమునుబట్టియు నుండును. ప్రస్తుతమున్న యయోగ్యములకు దీని హిందువుల నభివృద్ధిజేయుట యెన్నటికిని జరుగదు. ఈయయోగ్యియులం దీనినిగోనుటలో ప్రభుత్వము జేగిరవడగూడదు. ఈ రథను బోషింపవలయును. ఆ నూత్రమునుండి విడగూడదు. హెయిలీగారు కాపనసభలో ట్టి తీర్మానముపై నొక మాట్లాడుచు, హిందువుల సాయయోగ్యములకు దీనినిగోనుటలో యెవారికి స్వామ్యము జరుగవలయునటుల జూచుటకు ప్రయత్నింతురని జెప్పిరి. 1928-24 లో జెట్టిన పోటీపరీక్షలలో 45 గురు

భారతీయులు గృహాధ్యక్షులయిరి. ఒక్క మహమ్మదీయుడైనను లేదు. కాని ప్రభుత్వము తమ యిష్టమునుగూడ నుపయోగించి యెచ్చినది ముందిలోను ముగ్గురు మహమ్మదీయులను దీనినిగోనిరి. రక్షణకాఖలో 1928-24 లో గృహాధ్యక్షులయిన 27 గురిలోను 8 మహమ్మదీయులుగలరు. కాని ప్రభుత్వ యిష్టానుసారము దీనినిగోనువారిలో నిద్దరు మహమ్మదీయులుగలరు. ఈపరీక్షా ఫలితములు కొంతవఱకు మనోభిప్రాయములందు కలవరము బుట్టించెను. ప్రస్తుతమున్న సందర్భములు, కాపనసభలో వ్యతిరేకముగాఁబనిజేయబడినను, అంగీకరింపబడినవి. కాని పూర్తిగా నెటు లానూత్రముల నమలలో జెట్టుగలవో తెలియకున్నది. వీలన నొక మతమువారెక్కువుండుట పరీక్షకు గట్టినవారినిబట్టి యుండును. పరీక్షకువచ్చిన వారందఱకు నొకపట్టికయే యుండవలయునగాని, ప్రతివర్ణమునకు వేరుగా నుండుటకు వీలులేదు. ఇదిగాక గుణము ప్రధానము. అల్పసంఖ్యాకులగు మతస్థులకు ప్రాతినిధ్య ముండవలయునని యెప్పుకొందును. కాని ప్రతివారిని జేర్చికొని సమర్థతకు భంగము గలుగజేసికొనజాలము. సమర్థత యెన్నయెడల ప్రాతినిధ్యము గూర్చుటకుగూడ ప్రయత్నించుచున్నాము. ప్రస్తుతము ఖాళీయగు జిల్లాయధికారస్థానములలో 1/8 వంతు భారతదేశము నందే దీనినిగోనుటకు నిశ్చయించితిమి. పోటీపరీక్షా ఫలితములను బట్టి యిదివఱకు వలెనే యకముందుగూడ నుద్యోగియుల నిర్ణయించుము. ఫలితములు బాగున్నయెడల మాకెట్టి శ్రమయును లేదు. లేనియెడల మాయిష్టానుసార మేరుదుము. సాధ్యమయినంతవఱకు పోటీపరీక్షలకు వచ్చినవారిలోనుండి యేరుదుము. అప్పుడుగూడ దొరకనియెడల నితరమార్గము లవలంబింపవలసి వచ్చును. ఆసమర్థుల నెన్నడును నియోగింపము. మిగిలినపోటీను, యంజనీరింగు, అటవీపరిపాలనలందుగూడ నిటులే మూడవ వంతు వేలునెయుదుము. (హర్షము.)

“నేజిప్సనవిషయములు చాలవఱకు రజాఆలిగారికి సంప్రేక్షికరములగు నుండుననియు, తీర్మానము నుపసంహరించుకొందురనియు నూహించుచున్నాను. ఈనడుమ వారిలో గలుగు విద్యావ్యాపకమునుబట్టి వారుగూడ తమహక్కులకొఱకు బోరాడుచున్నారు. దేశీయసభ్యుని నూచనలు వారి కంగీకృతము గావచ్చును. ఇకముందు నూతనముగు మార్పులు చేయునెడల, అల్పసంఖ్యాకులగు సంఘములలోగూడ నాలించింపవలయును.”

ఇతరవక్తలు

సర్ ఉమర్ హయల్ ఖానుగారు, తీర్మానము మరి యొకప్పుడు జెచ్చినచో, కొంచెము మార్పు ముఖ్య సభయెదుట నుంచుటకు నూచించెదిరి. తానును మహమ్మదీయు డగుటను, మహమ్మదీయులు బీదవారై వెనుకబడియుంటును, మహమ్మదీయులేతరు లందఱతోడను వీరుగూడ పరీక్షకు వచ్చునెడల వారెన్నటికిని గృహాధ్యక్షులుగా లేకుండుటను, దేశీయకాఖవారంగీకరించురీతిని తీర్మాన మొకముక మార్చి, తప్పక యంగీకరింపబడవలసినదే యనిరి.

పిమ్మట నజీశంగారు మాట్లాడుచు చాల కష్టమగు శ్రత్తయనియు, మహమ్మదీయులేతరులకు మహమ్మదీయులతో సమాధానము జేసికొన ప్రయత్నించుచున్నారనియు, ప్రత్యేక కాఖలందు కొన్నియయోగ్యములు వారికి నియమించిన రజా ఆలిగారు సంతోషించురని తెలిపిరి.

రజా ఆలిగారు సమాధానము జెప్పుచు తన మతస్థుల వలెనే యల్పసంఖ్యాకులగు నితరమతస్థుల విషయము ముఖ్య లేదనియు, ప్రభుత్వసభ్యుడు నెప్పిన వాక్యములకు గృతజ్ఞతజెప్పి, స్వామ్యముగ జేయునెడల, యాందోళన ముండదనియు బలికిరి.

తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి. రేపు సభగూడి, భారత కాపనసభలో సంగీకరింపబడిన యధికారపు బిల్లుల జర్చించును. (అ. ప్రె.)

నేటికార్యక్రమము

దెల్చి, మార్చి 3:—ఎవిధ్యమగు చర్యయొకేకే, ప్రేటుకొన్నిలుసభవారు, భారతకాపనసభలో నామోదించబడినటుల నెన్నికనియ (కాంటన్ మెంటుయొక్క) చట్టముయొక్క సవరణ తీర్మాన మోహించింపబడెను.

కరారుగారి నూచనపై, భారతకాపనసభలో సవరించినటుల కారాగారములచట్టము సంగీకరించిరి.

భారతకాపనసభవారు మార్చినరీతిని యల్ల ప్రయరణ చట్టములో జేసిన మార్పుల సంగీకరించిరి. సర్ మెనక్లి దాదాభాయిగారు మాట్లాడుచు కేంద్రసభవారసవరపునూపవలం జాలగఁ జేసి ర నియు, నీ ప్రేటుకొన్నిలు లో జేసిన తో తీర్మానమును గూడ మార్చుచు దేవారంగీకరించుట మామూలు లేదనియు జెప్పిరి. ఎటులైనను

ఇండియా బడ్జెటు

పత్రికాభిప్రాయములు
“టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా”

బొంబాయి మార్చి 2:—రాష్ట్రీయ కన్వెన్షన్ తగ్గించుటలో బెంగాలుకు చూపిన పక్షపాతమునుబట్టి తమకు తాము సహాయము చేసికొనవారికి సాయముచేయవలెనను నూత్రమును ప్రభుత్వమువారు స్థాపించియున్నారు. ఎంతతక్కువను ను విధించవలెనో అంత విధించియున్నారు. బెంగాలు తన ఆర్థికములను క్రమపద్ధతిలో పెట్టుకొనలేకపోయినదిగావునను, అన్నిరాష్ట్రములకంటె ముఖ్యముగా బెంగాలుదేశము తన రాజకీయాందోళనకును అసహాయోద్యమమునకును అరాజకమైన కట్టలను ప్రసాదింపబడియున్నది గావునను తక్కినరాష్ట్రములతోపాటు ఎంచువలెదు. అని “టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా” పత్రిక చెప్పుచున్నది. కావున బెంగాలుయొక్క లోపములకై బొంబాయి నింత అన్యాయముజేసినందులకై బొంబాయిశాసనసభను నిలిపివేయవలెనని సభ్యులు నూచించుట ఆశ్చర్యముకాదనియు, ఆర్థికసభ్యుని ప్రకారము ప్రతి ఎక్సైజుపన్ను విషయము ఆలోచించదగిన విషయమే కాదటనునియు బొంబాయికి సంబంధించినంతవట్టుకు సంతృప్తికి కారణమే లేదనియు నీపత్రిక చెప్పుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ

3 వ తేదీ సమావేశము

ఢిల్లీ, మార్చి 3:—ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీన నిశ్చయపడిన బడ్జెటును సభ్యులు చదువుకొన్న పిదప రెండు రోజుల విశ్రాంతియైన పిదప భారత శాసనసభ సేటి యుదయమున సమావేశమయ్యెను. సేడు ప్రారంభించినది సర్వ ప్రయత్నము, ఆర్థికశాఖలో పి.ఆర్. రావుగారినుండి సభ్యుడుగా గానము తీసుకొనబడెను.

కిమన్లలో సెప్టెంబరుగారికి జవాబుచెప్పుచు సర్ ఆలెగ్జాండర్ ముడిమెనుగారు సివిలుజస్టిసు కమిటీవారి నివేదికము 20వ తేదీన ప్రకటింపబడునని చెప్పిరి.

చువ్వలూల గారికి జవాబుచెప్పుటలో హార్నిమనుగారు యిండియా కు తిరిగి వచ్చుట ప్రజలకు తేమకరము గాదనియు, కొరదగినవిషయము కాదనియు హాంమెంబరుగారు చెప్పిరి.

విల్సన్గారియొక్క ప్రశ్నకుజవాబుచెప్పుచు విశాఖపట్టణమున హార్నిమ నిర్మాణమును రాధాపూర్ పార్వతీపురమార్గ నిర్మాణమును ఒక్కసారియే ప్రారంభింపబడునని సర్ చార్లస్ యిన్నీనుగారు చెప్పిరి. ఇండియా మంత్రినుండి శాన్స్ వుచేసిన నటు జవాబు రాగానే రెండును ప్రారంభింపబడును.

హార్నిమ కిమన్లూల గారికి జవాబు చెప్పుచు కలలోని యల్ కమిటీ సభ్యులగు రంగాచారియరు. కే. సి. రేగారు నివేదించిన మిమెరాండమును ప్రకటించువిషయ మింకను ఆలోచనలోనే యున్నది. (ఆ. ప్రె.)

అంతరాతీయ చదరంగపు ఆట గాదు

జగద్విఖ్యాతుడగు కోస్టిచ్చిగారు

బొంబాయి, మార్చి 2:—చతరంగపు ఆటయందు జగద్విఖ్యాతి నొందిన అయిదుగురు ఆటగాండ్రలో నొకరగు కోస్టిచ్చిగారు కొన్నిదినములక్రితము భారతదేశమునకు వచ్చిరి. జోషి, ఆరుతకారు, బోదాను అనువారలతో నిన్నును బీమాను చదరంగపు సంఘముందు మాడుటలలు కోస్టిచ్చిగారు ఆడిరి. ముగ్గురగు కోస్టిచ్చిగారు ఓడించిరి. కొలదికాలములో వీరు ముఖ్య పట్టణములన్నియు సందర్శింపనున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

దాని కాక్షేపించడమొనలేదు. ఏలన తీర్మానము నధిక్షేపించిననో, రెండుసభలనుగలసిన మహా సభకావింపబడవలసియుండును.

ప్రశ్నకాలమున, లల్లాభాయి శ్యామలదాసుగారికి సమాధానమిచ్చుచు, యె. యె. వాడియాగారు, ప్రాగ్దేశ మాంగ ప్రభుత్వమునకు రక్షకకహానుమగి జేసినందులకు జపాను వారికి హిందూ దేశములో దినుమతినేయు వస్తువులపై నుండు ముందనికెప్పినదానియందు తెలిపాత్రము సత్యములేదని కెరారుగారు జేప్పిరి.

తూర్పు పంగదేశముందు మాల్వీ అబ్దుల్ కరీంగారికి బదులుగావచ్చిన ఖాన్ సాహెబు అమాన్ ఆలీగారు సభలో బహుళమును దీసికొనిరి. సభ తేల్చుకొనును. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ

ఇండియా బడ్జెటులో రాష్ట్రీయ కన్వెన్షన్ క్రింద బొంబాయికి ఏమియు తగ్గించనందున అసంతృప్తి.

సభను నిలిపివేయుట

బొంబాయి, మార్చి 2:—కేంద్రప్రభుత్వమువారి బడ్జెటులో బొంబాయి రాజధాని కన్వెన్షన్ తగ్గించనందున బొంబాయి శాసనసభ్యులు నిరాశజెందిరి. సభను నిలిపివేయవలెనని నేడొక తీర్మానము సభలో తీసికొని రాబడును.

(ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి మార్చి 2:—ఇండియా బడ్జెటునుగురించి ఆలోచించి బొంబాయియొక్క ఆర్థికస్థితిని విచారించి ఆవిషయమై యిండియాదొరతనమువారితో సరిగా తెలుపుకొను నిమిత్తము సభను నిలిపివేయవలెనని తీర్మానమును ప్రతిపాదించుటకు బొంబాయి శాసనసభ వా రీసాయంకాలమున లాలాజీ నారాయణజీగారికి అనుజ్ఞనిచ్చిరి. ఈతీర్మానము చర్చింపఁగి నదేనని సర్ మారిసు హేవార్డుగారు రంగీకరించిరి. సాయంకాలము 4 గంటలకు యాతీర్మానము ప్రతిపాదించబడును.

(ఆ. ప్రె.)

కోర్టుఫీజు ఆర్టు సవరణవిల్లును ఆలోచించు విషయము తిరిగి నిలిపివేయబడుట.

బొంబాయి 2 మార్చి:—తమకు నష్టమును కలుగజేసి యితరరాష్ట్రములకును బెంగాలుకును చూపబడిన పక్షపాతమునకు కోపముతెచ్చుకొనెను. అయినప్పటియంతయు బొంబాయి శాసనసభ ఒక్కసారిగా నిలిపివేయబడెననియు, యిది వరకే మార్చి 16 తేదీకి నిలిపివేయబడిన కోర్టు ఫీజు ఆర్టు సవరణవిల్లును ఆలోచించువిషయము మరి కొంతకాలమువరకు ఆపివేయబడె ననియు అందఱును చప్పట్లు చరచుచుండగా బొంబాయి ప్రభుత్వము పక్షమున ఆర్థికసభ్యుడు తెలియజేయుటలో ప్రకటింపబడెను.

తరువాత ‘టీ’ యైనతరువాత సభ నాలుగుగంటలకు తిరిగి సమావేశమయ్యెను. అప్పుడు యిండియాదొరతనమువారి ఆర్థికనూచనలు బొంబాయికి నష్టము కలుగజేయుచున్నందున వాటి విషయమై యిండియా దొరతనమువారికి సరిగా తెలియజేసికొనునిమిత్తము సభను నిలిపివేయవలసినదని లాలాజీ నారాయణజీ(ప్రాందనవాజీజ్యసంఘము)గారు ప్రతిపాదించిరి. ఈ తీర్మానమును ప్రతిపాదించుటలో అరగంటకుపైగా నువనస్థినించి యిట్లు చెప్పిరి:—ఇండియాబడ్జెటు తంత్రములతో కూడుకొన్న బడ్జెటు. బొంబాయిసభవారు చర్చించువిషయములకంటె అందు పెక్కుమీశమములు కలవు. కేంద్రప్రభుత్వమునకు పెక్కువగా చెల్లెయ్యుచున్నందున రాష్ట్రీయ కన్వెన్షన్ విషయమున బొంబాయికి యెక్కువహక్కులుగలవు. రైల్వే, కన్వెన్షన్, రాబడి పన్నులక్రిందనున్న మొత్తము 185 కోట్లలోను బొంబాయి 68 కోట్లు చెల్లింపుచున్నది. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ధైర్యముగలిగి సరిగా చెప్పుకొనలేదు. బొంబాయియొక్క లోపమేమనగా యెప్పుడును నష్టములేని బడ్జెటులను చూపుచువచ్చెను; మరియు స్థానికప్రభుత్వమువారు ఇష్టముచచ్చినప్పుడెల్ల డబ్బుపట్టులను ప్రవేశపెట్టి బొంబాయి యెక్కువపన్నుల నీ యగలదనే దురభిప్రాయమును కలుగజేసిరి. రాజకీయకారణములచే యిండియా దొరతనమువారు రాష్ట్రీయ వైషమ్యములను కలిగించియున్నారు.

పంగదేశము యీటక్కురివేషములకు లోబడకుండ ప్రభుత్వమువారిని ధిక్కరించుటలో బొంబాయితో నేకీభవించునని తలచెదను అపసరమైనయెడల మనస్థితి అందరికి తెలియజేయదలంచినయెడల బొంబాయి శాసనసభ్యులు స్థానికప్రభుత్వమువారికి గ్రాంటులన్నింటిని నిరాకరింపవలెను.

ఎ. యెస్. నర్య(బ్రాహ్మణేతరుడు) గారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఇట్లనిరి:—

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న అన్యాయమునకు మనము సరమను కలిసి పనిచేయవలెను. పూర్వము పొందవలసిన కారవులవలె నూరు విడుగా రెండుపక్షము లుండవచ్చును. కాని యుభయపక్షములవారికి కేత్రులైనవారి సెమర్కొనవలసి వచ్చినపుడు నూరును విడును కలియవలెను. (చప్పట్లు)

ఇట్టిగతిపట్టుటకు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి దుష్టత్వమే కారణమని బాప్టిస్టాగారు చెప్పిరి. పంగదేశమునగా డిల్లీ ముగ్గురిద్దఱును గొల్ల బాప్టిస్టాగారు బాతీయనిర్మాణశాఖలపై బెంగాలుకుంట కూడ బొంబాయియే యెక్కువ వ్యయపరచుచున్నదని చెప్పిరి. ముంబాయిగారును తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న అన్యాయమునకు మనము సరమను కలిసి పనిచేయవలెను. పూర్వము పొందవలసిన కారవులవలె నూరు విడుగా రెండుపక్షము లుండవచ్చును. కాని యుభయపక్షములవారికి కేత్రులైనవారి సెమర్కొనవలసి వచ్చినపుడు నూరును విడును కలియవలెను. (చప్పట్లు)

ఇట్టిగతిపట్టుటకు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి దుష్టత్వమే కారణమని బాప్టిస్టాగారు చెప్పిరి. పంగదేశమునగా డిల్లీ ముగ్గురిద్దఱును గొల్ల బాప్టిస్టాగారు బాతీయనిర్మాణశాఖలపై బెంగాలుకుంట కూడ బొంబాయియే యెక్కువ వ్యయపరచుచున్నదని చెప్పిరి. ముంబాయిగారును తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న అన్యాయమునకు మనము సరమను కలిసి పనిచేయవలెను. పూర్వము పొందవలసిన కారవులవలె నూరు విడుగా రెండుపక్షము లుండవచ్చును. కాని యుభయపక్షములవారికి కేత్రులైనవారి సెమర్కొనవలసి వచ్చినపుడు నూరును విడును కలియవలెను. (చప్పట్లు)

ఆర్థికసభ్యుడు

తరువాత ఆర్థికసభ్యుడు గొల్ల బాప్టిస్టాగారు మాట్లాడిరి:— ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఆర్థికసభ్యుడు బడ్జెటును ప్రకటించుటలో బొంబాయిసంగతి యేమియు విచారించలేదని మనమందరమును యోకీభవించును. ఇతరరాష్ట్రములవారి కేసుముల నరసిన మనకెట్లు నష్టమో అట్లే బొంబాయికి మేలుగోరి నట్లయిన ఇతరరాష్ట్రములను నష్టమరచితి పరిస్థితు లేర్పడియున్నవి. అదిగాక యిండియాదొరతన మనగా రాష్ట్రీయవైషమ్యములను అనూయలను మించినయధిక కారము కాబట్టి మనహక్కులను వారు న్యాయము గావింపకపోయినయెడల నది వారికి విరోధభావము అనూయయు ఉండి కాదనియు మన న్యాయమైన హక్కులను సరియైనరూపులతో తెలుపునకపోవుటచే భణ్ణ అట్లు జరిగినదనియు తెలిసికొనుట బుద్ధివేషమై యున్నది. (వినుడు, వినుడు) తిరిగి చెప్పుచు మెప్పును ఎవరయొక్క పుట్టుకయు చరిత్రయు వివరముగాచెప్పి మెప్పును కమిటీవారిచ్చిన తప్పుపుత్రాల్లు తప్పుడు ప్లేటు మెంటులవలననే బొంబాయి రాజధానికి అన్యాయము జరిగినని లాలాజీగారు నుడిచిరి.

“కాబట్టి మనప్రయత్నములన్నియు ఆయెవాస్తవ సర్దుబాటు చేయబడుటయందు వియోగించవలెను. దానిని సర్దుబాటును చేయుమని బొంబాయి ప్రభుత్వము వారు ప్రతిసంవత్సరము అడుగుచు, ఆర్థిక సంబంధమైన చిత్తులు పోయినతరువాత యిండియా దొరతనమువారు బొంబాయిని మెచ్చుకొందురగదా యను నమ్మకముతో దానిని పరీక్షింపవలసినదని పన్ను విచారణసంఘమువారిని మొన్ననే అడిగియున్నారు. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు కర్షులను తగ్గించుటను మిగుల ప్రమేదనారు. నిశ్చయముగ బొంబాయియొక్క లాభమును పోగొట్టుకొని యిండియా దొరతనమునకు లోబడియుండుటగాదు.” తరువాత ఆర్థికసభ్యుడు యిండియా బడ్జెటును చూచవలను విభజించి అవన్నియు బొంబాయికి అన్యాయముకలుగజేయుచున్ననని రుజువుపరచెను. బొంబాయికి మేలుచేయదలంచినయెడల ప్రతిపాదన ఎక్సైజుపన్నును తొలగింపవలెనని చెప్పెను. తుదకు సభవారందఱును దిగ్గరగా కోర్టుఫీజు ఆర్టుసవరణవిల్లును గురించి ఆలోచించుట తిరిగి కొంతకాలమువరకు ఆపివేయుటకు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరిని లాలాజీగారు చెప్పిరి. గోవర్ధన్ దాసు పటేల్, ఆర్. జి. ప్రధాన్, డి. బి. దేశాయి, పటేల్, ఓవెన్, సి. యెస్. వాడియాగారు తరువాత తీర్మానమును బలపరచిరి. జయకరుగారు తమ యామోదమును తెలియజేయుచు లాలాజీగారు నేడు మాట్లాడుటలో మార్పుకలదనియు రాజకీయములలో కాళ్ళతమైన మిత్రులుగాని కేత్రులుగాని లేరనియు జేప్పిరి.

తీర్మానముయొక్క ఉద్దేశ్యములతో సర్ మారిసు హేవార్డుగారు అంగీకరించిరి. తీర్మాన మేకగ్రీవముగా అంగీకరింపబడెను. 5-10 నిమిషముల కన్వెన్షన్ సభ నిలిచిపోయెను. తిరిగి రేపు రెండు గంటలకు సమావేశమగును. (ఆ. ప్రె.)

స్వతంత్ర పక్షము

కలకత్తా, మార్చి 2:— స్వతంత్రపక్షమువారిక సభ సేటి బి. చక్రవర్తిగారిని అధ్యక్షులుగను, ప్రేమనాథ్ బానర్జీ సాహూద్ మహుల్ వర్మిగార్లు కార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొనిరి. హిందూదేశము శీత్రకాలములో స్వరాజ్యమును సంపాదించుటగాని బ్రిటిషు రాజ్యములో సంపూర్ణ స్వాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమును సంపాదించుటగాని బాతీయపక్షమువారి యుద్దేశ్యమై యున్నది. దానికి మొదటి మెట్టుగా రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు బాతీయపక్షమువారు శ్రద్ధతో ప్రయత్నింతురు. తమవిధులను నిర్వహించుకొనుటలో యీపక్షమువారు శాసనసభలకు లోపలను వెలుపలనుగూడ పక్షముతోగాని సంఘములతోగాని లేక వ్యక్తులతోగాని కలిసి పనిజేయవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు తీసికొనినవచ్చుపద్ధతులను వాటివారి యోగ్యతలను బట్టి యీపక్షమువారు చట్టసమ్యక్తముగా నానిని బలపరచుటయో లేక నికోధించుటయో చేయుదురు. స్వరాజ్యమును త్వరలో సంపాదించుటయలో సహాయము చేయుటకుగాని అడ్డుపడుటకు గాని యిదియే మార్గము. (ఆ. ప్రె.)

కస్తూరి మాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-10-0

ఇవి స్వచ్ఛమైన నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచిగోళాక నూనె, అతిపచ్చికాన, పొపుదారు, మంచికుంకుమపువ్వు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవి శ్రేష్ఠము, శ్రేష్ఠభాగము శ్రేష్ఠజ్వరము చలిజ్వరము, సన్నిపాతము, అజీర్ణము, మూర్ఛము మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును, చంటిమిల్లల అజీర్ణము వర్షకాలము జేంటనే నూనెను. ప్రతివారును సామాన్యముగా నాడలేదని. ప్రతిష్ఠామున నుండలేదని. ముఖ్యముగా శిల్పివారి గృహమున యుండదని.

అమృతాంజనముడితో, మదరాసు. బొంబాయి

గౌ॥ వే.రామదాసుపంతులుగారి కభినందనములు

చెన్నపురి ఆంధ్రవిద్యార్థుల సాంఘికసమావేశము

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారి ప్రశంస

విన్నటిసాయంత్రము సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారి యగృత్యక్రింద జరిగిన - చెన్నపురి ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘ సాంఘికసమావేశమున, వేమనపు రామదాసుపంతులుగారు స్టేటుకాన్సిలు ఎన్నికలందు విజయము నొందినందులకు వారి వభినందనమును వహ్యనపత్రము వర్పించిరి. చెన్నపురి ఆంధ్రవిద్యార్థులలో చాలమందియు దేశోద్ధారక కా. నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు మున్నగువారును సభనలంకరించిరి. సభ ప్రారంభమునకు పూర్వము ప్రస్తుతసమావేశ్యులకు సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారును, వేమనపు రామదాసుపంతులుగారును పుష్పహారాలంకృతులుగ నొనర్పబడినవిదప, వారి యొక్కయు విద్యార్థిసంఘ కార్యనిర్వాహకులయొక్కయు ధాయాపలుము దీయబడెను.

సభ్యులందరికిని యల్పహారము లొసగబడిన తరువాత ప్రార్థనలతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. చె. ఆ. విద్యార్థి సంఘ కార్యదర్శియగు ఎం. ఎం. కృష్ణమూర్తిగారి గతవత్సర నివేదిక నాంగ్లభాషయందు జదివి, ఈసంఘనిర్వాహమునకును, సంఘ మేల్పడినతరువాత నధ్యక్షులుగనుండి ఇంతవరకును వేమనపు రామదాసుపంతులుగారి నర్పిస్తవహారమునకును, కృతజ్ఞతను తెలిపిరి.

సన్మానపత్రము

పిమ్మట నాంగ్లవిద్యార్థిసంఘముతరపున పంతులుగారికి సన్మానపత్రము సమర్పింపబడినది. ఆంగ్లభాషయందున్న సన్మానపత్రమున కీక్రింది భాషాంతరీకరణము.

ఆర్యా, స్టేటుకాన్సిలునకు జరిగిన యెన్నికలయందు మీరు విజయమునొందినందులకు గాను, ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘసభ్యుల మగు మేము విన్నుభిందించుచున్నాము. భారతరాజ్యము రంగ ముంభ్యాకములగు క్లిష్టపరిస్థితులచే నాచార్యులై యున్న సమయమున-వేర్వేరు అభిప్రాయభేదములచే చాలరాజకీయ పక్షము తేర్పడి వేర్వేరుమార్గముల నవలంబించుచున్న సమయము నందున దేశీయలందరు తమములగువారు మీ రా జ కీ య ప త్న మునందున్నారనది. కాదనటకు నీలులేనివిషయము. మీ కీ సమయమున గలిగినవిజయము-మీపక్షమునందు ప్రజలవిశ్వాసముగలదన విషయమునకు చిహ్నముగటముత్రమేగాక-దేశ్య హారములను, తెలివితేటలతోను, సాధనముగను, సార్వభౌమిక భావముతోను నిర్వహించుటకుగాను ఎక్కువ శక్తిసామర్థ్యములుగలవారు ఇకమీదటనుండిగాన ససభ్యుల ప్రవేశించెదరను విషయమునుగూడనూచించుచున్నది. రాజోవుఎన్నికలందు స్వరాజ్యపక్షము పొందబోవు గొప్పవిజయములకు మీవిజయము పొందామనునది నమ్ముచున్నాము.

ఈసంఘమును పునరుద్ధరింపజేయుటకు మీరే ముఖ్యకారకులు. ఈసంఘము జీవించియుండుటకు మీరే యాధారము. ఈసంఘ మింకను తైశావస్థయందే యున్నను, ఆదర్శమునందుటకు ఎక్కువకార్యమింకను నిర్వహింపజాలకపోయినను, ఈసంఘము-మీమార్గదర్శిత్యముక్రింద ఈపట్టణమునందు కాశ్యపమును సంస్థగనుడి-ఆంధ్రదేశమునందటను కాళోపకాళిలతో విరాజిల్లుచు- సాంఘికవైఖానికాదర్శములనందుటకు పట్టుదలతో సనజీయించునని గాఢముగ గోరుచున్నారము.

మీరుగలదుమించిన సానుభూతి-అన్ని సమయములందును సహాయమునట్లుట సంక్షిప్త-విశాలదృష్టి-హిమి-విక్రాంతిగారిశక్తి-మాకువోధకములుగనున్నవి-మీనుప్రసిద్ధనాయకులగు చిత్రలబనదాసుగారివలె-మీరు పూనుకొనిన యుద్ధమునకును నేపయోనర్తులుట పూర్తిగ కృషీనర్తకనియు మీరు న్యాయమరి తలచినదానికొరకు పోరాడుటకుగా నెట్టి ఆసంఖ్యాకశక్తులైన నెదిర్చెదననియు ఆశించుచు- బాలవాక్యము ప్రహృద్యాముకన్న గొప్పదిగాన- ఆశీర్వాదించుచున్నాము.

ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘ సభ్యులు.

కె. ఎం. వరసేంద్రాచార్యుగారు (లాకాతేజ) ఆంగ్లభాషలో మాటలాడుచుకొని సంవత్సరములుగా నీసంఘము పనిజేయుటకును గలతత్వము మేలసంఘము పునరుద్ధరింపబడిననియును, ఈవత్సరములనుప్రదముగ నుండినందులకు సంతసమును తెలియజేసిరి. చెన్నపురియందు ఆంధ్రులు నిరాశ్రయులై

యున్నారనియు, వారికొక భోజనసలిగృహము చాల అవసరమనియు, ఆంధ్రులందరును నొక్కచో గలయుట కొకసంఘ మున సరసునియు నుడివిరి. పట్టణమున వ్యాధులు వ్యాపించియున్న సమయమునను ఇతర సమయములందును, ఆంధ్ర విద్యార్థులు భోజనసలికొరకు చాల ఇబ్బందిపడుచున్నారు.

పి. కీతారామయ్యగారు, రామదాసుగారి విజయమున కభినందించుచు, విద్యార్థులకు పాక్షికరాజకీయములతో సంబంధములేదనియు, స్వరాజ్యాదర్శమునే వాంఛించుచురనియు, రామదాసుపంతులుగారు చేయుపనియందు నిరంతరదీక్షకొరకెదురుజాతుమనియు, అది విద్యార్థులకు మార్గదర్శకముగనుండి, యువకులను నిజముగ పురుషులవలె ప్రవర్తించు స్వభావము నలవరచుననియు నుడివి, ఆంధ్రవిద్యార్థుల కొక భోజనసలి గృహము యొక్క యు, కల్పయొక్కయు అత్యవశ్యకతనుగూర్చి నుడివిరి.

తరువాత చాలమంది సభ్యులు, రామదాసు పంతులుగారు విద్యావిషయములందు గావించుచున్న పనిని ప్రశంసించుచు నాంగ్లభాషయందు చుపన్యసిరి. టి. రామశంధరాచార్యగారు, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును గురించి రానున్న చక్కయందు అధ్యక్షుడు తన ధర్మమును నిర్వహింపవలెననియు ఈసందర్భమున అనురావతియొక్క అర్హతలను గమనింపవలె ననియు నుడివెను.

రామదాసు పంతులుగారు

రామదాసు పంతులుగారు తెలుగులో ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, జాతీయోద్యమప్రచారమునందు దేశోద్ధారక నాగేశ్వరగారును ఆంధ్రపత్రికయు నొనర్చుచున్న సహాయమును వివరించి వారిసహాయములేనిది ఏయద్యమునును నెగ్గజాలదని నుడివిరి. ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘమును నిర్వహించుటలో తాను జేసినదేమియు లేదనియు, మొదట కొంతమంది విద్యార్థులకు తేర్చిసంఘమును మాత్రమేర్పరచితి మనియు, అటుతరువాత పనిసంత సు సంఘసభ్యులే యెవర్పరచియు నుడివిరి. స్టేటుకాన్సిలును ప్రవేశించి జేయుపనియేమని కొంతమందికొక ప్రశ్న గలుగవచ్చును. సాధారణఎన్నిక లింక నారుమాసములలో మాత్రమే జరుగనున్నను ఇప్పుడీ ఎన్నికలందు పోటీచేయుటకు రెండుకారణములుగలవు. ఈస్థానమున నింతవరకును ప్రతినిధిగనున్న రైలుతరలులు వి. శ్రీనివాసకామ్రెగారు, బీదవారిప్రతినిధి. ఈస్థానమునకు పోటీచేయుటకు మంత్రివర్గపక్షమువారు ముప్పిల నాయకుగారు అను జమిందారుని నిలిపిరి. బ్రాహ్మణేతరీద్యమము నెడల మొదటినుండియు నాకు ఇష్టముగలదు. అది యేమాత్రాటిక ఉద్యమము. దేశములో నూటికి 98 మంది బీదవారై యుండగా ప్రాతినిధ్యమునకు జమిందారుని నిలువబెట్టుట యేమాత్రాటికపక్షము చేయునలసిన పనిగాదు. బీదవారి తరపున కాంగ్రెసు పక్షమువారు న స్తీస్థానమునకు పోటీజేయువలసినదిగా నియమించిరి. ప్రజాభిప్రాయ మేరి నున్నదియు తెలుపుటకు సరితార్గమునేను నిలిచితిని. మంత్రివర్గపక్షమువారు బ్రాహ్మణేతరదగుగాన ముప్పిలనాయకుగారికి వోటు నొసగవలసిన దని జాబులు వ్రాసిరి. బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతర సమస్త స్టేటుకాన్సిలునకు సంబంధించ దనియు ప్రబలయభిప్రాయమును సరిగా వ్యక్తీకరించునని ఎవరియందు నమ్మకమున్న వారి నెమ్మొకనవలెనని నేను చెప్పితిని. ప్రజలు సాంఘికాభిమానముతోడనే తమ వోటు నిచ్చెదరా? లేక జాతీయదృష్టితో వోటు నిచ్చెదరాయను విషయమును తెలిసికొనుటకు నిలిచితిని. ఈవిషయమున ప్రజలయొక్క అభిప్రాయములు ఎన్నిక ఫలితములవలననే స్పష్టమయ్యెను గాన వేరుగ జెప్పవసరములేదు.

స్టేటు కాన్సిలునకు నేను వెళ్లుటలన ప్రత్యక్షముగ నిప్పుడు జేయదగినపని లేకపోయినను కొన్ని సమయములందు యొగకరముగ నుండును. ప్రస్తుతము భారతకానసభయందు స్వరాజ్యపక్షమువారిసంఖ్య తక్కువైనను స్వతంత్రసభ్యుల సహాయముతో ప్రభుత్వము నోడింపగలుగుచున్నారు. భారతకానసభవారు గావించిన తీర్మానమును, స్టేటుకాన్సిలు నిరాకరిస్తే అప్పుడారెండు సభలను సంయుక్తసమావేశము నేర్పరచవచ్చును. స్టేటుకాన్సిలునందు స్వరాజ్యపక్షములున్నయెడల సంయుక్తసమావేశమునందుగూడ స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రభుత్వము నోడించుటకు వీలందును. స్టేటుకాన్సిలునందు 15 మంది వరకు స్వరాజ్యపక్షమువారుండుటకు వీలుగలదు.

ఈ యోజకవర్గము నందరును ధనికులు - జమిందారులు, స్థానికసంఘాధ్యక్షులేగాన వారు మిమ్మెన్నుకొనరని మొదట చారుమంది సంతయమును తెలియచ్చిరి. జాతీయోద్యమము దేశముతన వ్యాపించినపుడు వీరిని మాత్రము మార్చుకుండునాయని యెంచితిని. ధనికులు గూడ జాతీయోద్యమముపక్షము

ననే యున్నారని ఎన్నికలవలన స్పష్టమయ్యెను. నేనీయెన్నికయందు పోటీజేయుటవలన రాజోవు ఎన్నికలయందు నేనురాను తరపున గల రి స్థానములకును గూడ స్వరాజ్యపక్షమువారు పోటీజేయ నవకాశము గలదని తెలిసెను.

స్టేటుకాన్సిలులో గల 50 మంది సభ్యులలో నే నొక్కరుడను జేయగలపని లేదు. ప్రజాభిప్రాయ వివిధముగ నున్నదని మాత్రము జెప్పి మాత్రమైనదను. అదియే నా కర్తవ్యము అంతకంటె నెక్కువజేయగల నని భ్రాంతిపడరాదు. నేను ప్రజాభిప్రాయమును సరిగా వ్యక్తీకరించుచున్నానా లేదా యనిమాత్రమే మీరు పరీక్షింపవలెను.

ఇంతకు పూర్వముపన్యసించిన విద్యార్థులలో నొకరు, ఒక హెచ్చరిక వాక్యమునుబలికెను. కానసభలోనికి వెళ్లిన వారెవరు ప్రభుత్వమువారివలలో పడెదరను తలంపు సరియైనదిగాదు. వెళుక కానసభలోండునవిచారణసంఘమువారు న స్తీట్టి ప్రశ్ననే వేసినపుడు, ప్రభుత్వమువారు రుపయోగించు వ్యామోహములకు లోబడినవారు కొలదిమందియైనను దేశములో లేనియెడల స్వరాజ్యోద్యమమే నిలువజాలదని నుడిచితిని. ప్రస్తుతముగాయ విషయములవలన నిది యభ్యర్థమని రుజువయ్యెను. మధ్యపరగణాలయందును, ఇతరరాష్ట్రములందును, మంత్రివర్గములను స్వరాజ్యపక్షమువారి కొనగినను వారు నిరాకరించిరి. జీతముగల యేయద్యోగమును స్వరాజ్యపక్షసభ్యులంగీకరింపరాదు. వారి ముఖ్యనిబంధనలలో నొకటి.

ఆంధ్రులు గూడసభలో ఆంధ్రులు, ఆంధ్రవిద్యార్థులు తెలుగు భాషలోనే మాటలాడుచుండవలెను. ప్రజలవద్దకు వెళ్లినయెడల మీ యాంగ్ల భాష దారికర్థముగాదు. ప్రజలలో మీరేమైన పనిజేయ నెంచునెడల ఆంధ్రభాషనే మాట్లాడుట అవసరము. ప్రస్తుతము ప్రజలకు విద్యార్థికులకు సంబంధము లేక పోవుటకు విద్యార్థికులు దేశభాషయందు మాటలాడనలవాటు పడకపోవుటయే కారణము. విద్యార్థికుల విజ్ఞానమువలన ప్రజాసామాన్యమునకు ఇనుమంతయైన సుపయోగముగలుగజాలకున్నది. విద్యార్థికులు తాము తెలిసికొనిన విజ్ఞానమును తెలుగు భాషలో ప్రజాసామాన్యమునకు వివరింపలేకున్నారు. దేశభాషలయందు విద్యార్థికులకు గల నిరసన భావములన ప్రజలయెదుటకు జని తమకు తెలిసిన విషయములను ప్రజలకు తెలుపవలెనను కథాహలముగూడ లేక పోవుచున్నది. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము వచ్చినపుడు, హైస్కూలు, కాలేజీ తరగతులందుగూడ నాంగ్ల భాషయందే విద్యగజపుటకు పేర్కొన్నవబడునని ఆశించుచున్నాను.

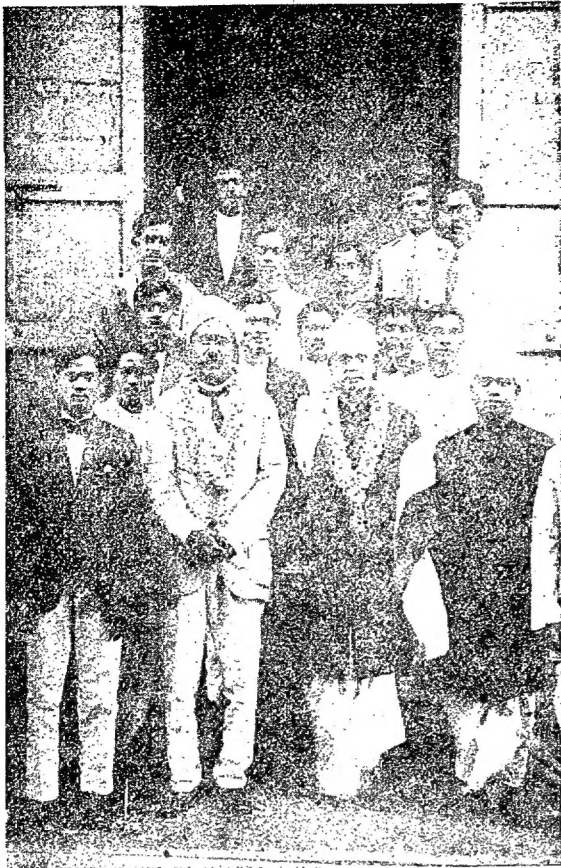
ఆంధ్ర విద్యార్థులందరును ఖద్దరును ధరింపవలెను. అందువలన ఆంధ్రులకు, ఆంధ్ర విద్యార్థులకు వ్యక్తిత్వభేదము కద్దరు ధరించునెడల కద్దరుప్రచారముధికమగును. ఆంధ్ర దేశము నాధికముగ ధన వంతముగనొనర్చివా రగుదురు. ప్రస్తుతము అనిరాహురు లైయుండు ఎంతమందియో బీదలకు హారము సగినవారగుదురు. రాట్టమును ప్రవేశపెట్టి దేశమునందు ముష్టితుకొనువాకి సంఖ్యను తగ్గింపవలెనని నే నిదివరకు నూచించినందులకు ఇట్టి మూఢునికి వోటు నొసగి స్టేటుకాన్సిలునకు పంపరాదని మదరాసుమెయిలు పత్రిక వ్రాసెను. ఆ సందర్భమున ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు నాగలాపురమున డ్రామపీడితులకు రాటుముల నొసగి, ఎంతమంది నో డ్రామము బాధనండి తప్పించుచున్న విషయమును నిదర్శనముగ జూపితిని. ఆంధ్రులందరును కద్దరు ధరించినపుడే ఆంధ్రులకు ఆంధ్రసంఘమునకు వ్యక్తిత్వ ముండును.

రామదాసుపంతులుగారు రుపన్యాసమును ముగించుచు; రాజోవువేసంగియందు ఆంధ్రదేశమునను, తిమిళదేశమునను పర్యటన మొనర్చినపుడు ప్రతిప్రాంతమునను, ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘమునకుపకాళుల నేర్పరచెదనని వాదన మొనర్చిరి.

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు

రెడ్డినాయుడుగారు తెలుగుభాషలో నుపసంహారోపన్యాసము గావించుచు తమకును, రామదాసు పంతులుగారికిని రాజకీయములం దెన్నివిధము లున్నను, మాత్ర దేశము విషయమువచ్చినపుడు అవియేవియు నడ్డము రాజాలవని నుడివిరి.

ఇటీవల అభిప్రాయభేదం గలిగినా 1916 సం॥ వరకును నేను కాంగ్రెసులోనే యుండితిని. అభిప్రాయములు వేరైనను, జేకాభిమానములం దొకరికొకరు దీసిపోము. నాకును-రామదాసు పంతులుగారి పక్షమునకును భేదాభిప్రాయము లున్నను, వారి విజయమునకు గౌరవించుటకు జరుగుచున్న ఈసభకు నే నన్యాస నాధిపత్యము వహించుటకు రెండుకారణములు గలవు. 1. మన మందరము ఆంధ్రుల మగుట, 2. రామదాసు పంతులుగారిలో నాకుగల స్నేహము.

గౌ. వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు

స్టేటుకొన్నింటిని సభ ఎన్నికలయందు విజయము గాంచిరి.

నెన్నటిదినము ఆంధ్రవిద్యాసంఘమువారు వివాదానికి

గౌ. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు ఆధ్యక్షత వహించిరి

ఈదిన మువ్వనెరిచిన పిదపాల్కులలో చాలమంది-భోజన వసతిగృహము విషయమున తమమగల కష్టములగురించి నుడివిరి. ఇది ధనికులు పూనుకొనవలసినపని. నే నట్టివానిలో నొకడను గాకపోయినను నాసహాయము నిరర్థకముగానే నెడను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము విషయములోగూడ మీరు సంఘాంతంబుల పినపని లేదు. భారత ప్రభుత్వమువారు వాదన మొనర్చిన 126 లక్షలను ఇ న్నే ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ మిప్పుడు సమర్థమును. ఈవిషయము కాననసభయందు చచ్చున వచ్చినపుడు పట్టు పట్టి త గి నం త ప ని కే సె దను. 19.6 సం॥న వెల్లూరులో జరిగినసభయందు, ఆంధ్ర కృషి విద్యా లయావశ్యకతను గురించి నేనుకొన్నివిషయముల చెలిపియుంటిని. అందు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయావశ్యకతను కొన్నిబులును త్రొత్తకారణములచెలిపితిని ఆంధ్రపత్రికబలపరచెను. కా ను సభయందు రాజీవుచచ్చుచుండు నేను క్షేమించులేకుండ పనికేసెదనని మీ రెంచవచ్చును.

స్టేటుకొన్నింటిని ఎన్నికలందు మానాయములు సురక్షితం మాచించినను వారికి నావోటునియ్యలేదు. బ్రాహ్మణేతర వక్షము దేమాకాటికుసూత్రములపై నాధారపడియున్నది. ప్రజాసామాన్యము అంతటి క్షేమమును గోరుచుండును. నామొనరి వోటును శివశంకరము పిల్లేగారికిని రెండవవోటు రామదాసుపంతులుగారికి నిచ్చితిని. రామదాసుపంతులుగారు విజయమందుటకు వారిపక్ష మే గారణముగాదు. పంతులు గారిసమగ్ర తత్వముకా రణము చాలమంది సమగ్రతనుగూర్చియే వోటులిచ్చిరి. బ్రాహ్మణేతరులు సమగ్రతనే గమనించెదరు. బ్రాహ్మణేతరులు అభ్యర్థి బ్రాహ్మణేతరుడా యను విషయమునే జూచెదరను ఆరోపణ అసత్యముని ఈఎన్నికలవలన స్పష్టమయ్యెను. రామదాసుగారి నియోజకవర్గములో సభికసంఖ్యాములు బ్రాహ్మణేతరులు బ్రాహ్మణేతర అభ్యర్థులను వారు రామదాసుగారినే ఎన్నుకొనిరి. ప్రజాక్షేమమున కెక్కువగా పాటుపడుటయే వారుగమనించెదరని ఇందువలన చెలియవచ్చును. స్టేటుకొన్నింటి పెద్దలసభ, భారతకానసభవారి బండికి ప్రేమగా నేర్పరుపబడినది. కాని ఈజేతు ఇట్టివల బండి నసలేకదలకుండ జేయుచున్నది. పంతులుగారి వంటివా రిచ్చటికి పంపినయెడల ప్రేమనుసరియగు వుపయోగంలో మాత్రమే వుంచెదరను సుదేశముతో నెన్నుకొనిరి పిరిచ్చటను వెల్లుటవలన ప్రజాప్రతినిధుల యభిప్రాయం జేయి ధనుగనున్నదని ప్రపంచమునకు చెలియును. ఇదివరకు స్టేటుకొన్నింటిను వెల్లినవల్లరు దక్షిణాదివారే అనవ్వుచుకూడ నీయుటకుగాను దక్షిణాదివారుగూడ నిపుడు రామదాసు పంతులుగారికి వోటులకొసగిరి.

రామదాసుపంతులు గారిపక్షము ఆక్రమించియున్నస్థానములలోగూడ గౌ. శ్రీ గారి సానము నాక్రమించి, ప్రపంచ

మునందంతటను ప్రసిద్ధినంది-భారతీయులలోగూడ గొప్పరాజ తంత్రజ్ఞులుగలరని చెప్పి భారతదేశము స్వరాజ్యమున కర్హమైనదని ప్రపంచమునకు జూపిన రైలు ఆనరబులు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి సానము-ఈస్థానమునకు గల కీర్తిప్రతిష్ఠలనిజపు భారము రామదాసుపంతులుగారి మీదపడినది. దానిని జూచి రామదాసుపంతులుగారు భయపడనక్కరలేదు కేవలము దేశభక్తి ప్రజలక్షేమము మనమునందుండుకొని పనిజేసిననో వారికి వచ్చినంత భాగతి వీరికిని రాగలదు.

ప్రొ॥ పి. సుబ్రహ్మణ్యం గారు ఆధ్యక్షునకును రామదాసుపంతులుగారికిని కృతిజ్ఞతాపదనముల సమర్పించుటతో సభముగి నెను.

వ్యామామ కీ డావార్తలు

తెన్నిను పోటీపంచెములు

రామస్వామిగారు ఓడిపోవుట

ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీ శనివారము మద్రాసు క్రికెట్ క్లబ్ వారి తెన్ని సుపోటీపంచెములందు పురుషుల సింగిల్సునందు ఫైవల్సు జరిగెను. కలకత్తా ఛాంపియను పర్క్సిన్సుగారు ముప్ప సిద్దులు సి. రామస్వామిగారితో ఆడిరి. పర్క్సిన్సుగారి ఆట యందు ప్రత్యేక ఆనందము లేదు. స్వల్పము చచ్చునందును, కాని పోరాటమునందు ప్రతిపక్షుని కలతపెట్టగల సామర్థ్యము న్నది. ప్లేసింగునందు అగ్రుతమునవైపుణ్యము గలదు. నైసు కోట్లయందు ప్రతిపక్షునిచేతికి అందనివిధమున డ్రైవు చేయుట యందు వీరికి గల సామర్థ్యము ప్రశంసనీయును. ఇంక రామస్వామిగారి విషయమై చెప్పనక్కరలేదు. వారిఆట చూచుటకు నేత్రోత్సాహుగలందును. వారి సర్వమును ఎదుర్కొనుట మిగులకష్టము. డ్రైవింగులయందును, నెట్ వద్దకువచ్చి ఆడుట యందును వీరికి గొప్పసామర్థ్యముగలదు. ముందొకసర్వాయము మద్రాసు యాన్లై కెడ్ క్లబ్ పోటీపంచెములందు పర్క్సిన్సుగారు రామస్వామిగారిచే ఓడిపోయిరి. అదేవిధమున ఈసర్వాయ ముగూడ రామస్వామిగారి విజయము నిశ్చయముని పలువురు నమ్మిరి.

వీరి ఆటను చూచుటకు ప్రేక్షకులు అధికముగ వచ్చి యుండిరి. వైఫల్యమునకుచేరి సెట్టు ఆడివలసినవైనను.

రామస్వామిగారు ప్రేక్షకులకు సంపూర్ణముగ ఆకా ణ్యము కలగజేసెను. సర్వము వారికి తప్పదుండెను. పర్క్సిన్సు గారు కాలముగ ఆడుచు తుదకు విజయముగాంచిరి. మొదటి సెట్టునందు రామస్వామిగారు రి ఆటలనుమాత్రమే గెలిచిరి. రెండవసెట్టునందు కొంత పట్టుదలతో ఆడి ఆసెట్టు గెలిచిరి. కాని కడపటి రెండు సెట్టులను పర్క్సిన్సుగారు గెలిచి ప్రేక్షకుల అభినందనములకు పాత్రులైరి.

స్ట్రీలు-ఫైవల్సు

స్ట్రీలుఫైవల్సునందు మోబిల్ క్లబ్ పోటీపంచెములతో ఆడినను. రెండుపక్షములవారు పట్టుదలతో డను వైపుణ్యము తోడను ఆడిరి. ఈపోటీపంచెములలో ఈష్యువురియూట అన్ని విధముల శ్రేష్టముగనున్న ఆటలలో నొకటి యని చెప్పవచ్చును. మొదటి సెట్టును మోబిల్ క్లబ్ గెలిచెను. రెండవసెట్టు నందు గుడ్ హౌండుసతి పట్టుదలచూపి మోబిల్ క్లబ్ రెండు ఆటలనుమాత్రమే ఇచ్చి సెట్టు గెలిచెను. మూడవసెట్టునందు ప్రారంభమునను గుడ్ హౌండుసతి గెలుపొందుమండెను గాని మోబిల్ క్లబ్ తన ప్రత్యేక వైపుణ్యములతో ప్రకటించుచు సెట్టును గెలిచెను.

స్కోరు వివరము లీదిగన ప్రకటింపబడినది.

పురుషులు సింగిల్సు

పర్క్సిన్సుగారు రామస్వామిగారిని ఓడించిరి
6-8; 8-6; 6-8; 6-8.

స్ట్రీలు-సింగిల్సు

మోబిల్ క్లబ్ గుడ్ హౌండుసతిని ఓడించిరి
7-5; 2-6; 8-6.

బహుమానప్రదానము

గోవనుప్రభుగారు ఆటలను చూచుటకు వచ్చియుండిరి.

ఈపోటీపంచెములందు గెలుపొందినవారికి ప్రభుగారు రజతపాత్రములను బహుమానములుగ పంచిపెట్టిరి.

* * * * *
నిన్నటి దినము సాయంకాలము ఈపోటీపంచెములలో మిగిలియున్న మిక్సెడ్ డబుల్సు ఫైవల్సు ఆడబడెను. గోంప

దక్షిణాంధ్రదీయా తెన్నిను పోటీపంచెములు

ఈ పోటీపంచెములలో సింగిల్సుఫైవల్సునందు గెలిచిన

జి. పర్క్సిన్సుగారు (రెంగాలు ఛాంపియను)

వీరు సి. రామస్వామిగారిని ఓడించిరి

దక్షిణ సతి రామస్వామిగారు సులభముగ మోబిల్ క్లబ్ పాచి న్నుగార్లును ఓడించిరి.

యస్. వి. ఎ. ఎ.

సాతుఇండియను ఆథ్లెట్ అసోసియేషను వారి యాజ మాన్యమున ఏర్పరుపబడిన తెన్ని సుపోటీపంచెములు నిన్నటిది నము ప్రారంభమయ్యెను. మద్రాసు క్రికెట్ క్లబ్ నందు మిక్సెడ్ డబుల్సుఫైవల్సు ఆడబడుచుండుటచే కాబోలు ఈ ఆటలనుచూచుటకు వచ్చిన ప్రేక్షకులసంఖ్య అతిస్వల్పముగనుండెను. నిన్నటిదినము నాలుగుపంచెములు ముగిసెను. ఆదినవారి పేర్లు స్కోరువివరములు ఈ దిగువప్రకటింపబడినవి.

పురుషులు-సింగిల్సు

వి. వి. యస్. ప్రసాదరావుగారు వి. శ్రీరాములుగా రిని ఓడించిరి. 6-4; 6-0.

వి. ఆర్. రాజగోపాల్ గారు యస్. యం. గోపాలకె ట్టిగారి నోడించిరి. 5-7; 6-4; 6-3.

టి. కె. గోపాలనాయుడుగారు వి. వి. దేవనాథంగారి నోడించిరి. 6-1; 6-8

కమలాకరరావుగారు సి. వి. చలపతిరావు గారి నోడించిరి. 6-2; 8-6.

నేటిదినము ఆటలు

నేటిదినము స్ట్రీలసింగిల్సునందు నాలుగు ఆటలు జరు గును. హార్డింజుసతి గాంధ్యజ సతితోను, మకవరుసతి డ్రైవ్ తితోను, కొంపతి గ్రాంటుసతితోను, హాపలుకన్య మోబిల్ కన్యతోను ఆడెదరు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1925-వ సం॥ మార్చి నెల 3-వ తేది

మంగళవారము

చెన్న రాజధాని:

ధన నష్టము

కొంతలో అధిమానమనటలు, మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు, డబ్బునష్టముగూడ యీ సంవత్సరముననే తటస్థించినది. పూర్వపు ఆర్థిక సభ్యులగు టాడుహంటుగారు గతసంవత్సరమున బడ్జెటును ప్రవేశ పెట్టెను, నోరురునటుల బలికిరి. 1924-25 సంవత్సరమునకు ఐదు వైదులక్షల లాభము చేకూర్చునని నమ్మకముతో జెప్పిరి. కాని లాభము మాటయటండ, ముప్పదిరెండులక్షల పై మొత్తము నష్టము చేకూరెను. ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్థికసభ్యులగు బ్లాక్లెట్యుగారు ఎట్టెట్టలో లాభము గనుబడినంత ప్రజెందుచుండ, మద్రాసు సందుమాత్రము దివాలాబడ్జెటు కింకను కాలము దాటిబోలేదు. పాపము, నూతనార్థికసభ్యులగు గౌ. గ్రహముగారు ధననష్టమును సూచించెడి ఆదాయవ్యయప్రకరమును నిన్నటిదినము మద్రాసు శాసనసభ్యుల ఎదుటనుంచవలసివచ్చెను. రాబోవు సంవత్సరమున ఎన్నెన్నికల లక్షలరూపాయల నష్టముగలుగునని, వీరు అంచనావైచిరి. ఇట్టి నిరుత్సాహకరమగు బడ్జెటును ప్రవేశ పెట్టెనుపుడు, ఆర్థికసభ్యుని కెంత కష్టముగ నుండునో దెలుప నక్కరలేదు. గ్రహముగారు పాఠకులకు విశేష బాధ గలిగింక, తమ యువనాసమును కొలది పరిమితిలో నిమిడ్చిరి.

శాసనసభ్యుల కిట్టి బడ్జెటు అసంతృప్తి గలిగించునని, గ్రహంగారికి దెలియును. ట్రాన్సుఫర్డు శాఖల కిచ్చిన ద్రవ్య మత్వమునియు, వీరంగీకరించుచున్నారు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయాది స్కీముల నమలులోనికి దేవలయునని కుతూహలపడుచున్న మంత్రుల యభీప్సములు నెఱవేరుట దుర్లభమని, గ్రహంగారొప్పుకొనుచున్నారు. క్రొత్త పన్నులను విధించునో ప్రజలలో సంతృప్తి హెచ్చునని వీరు దెలుపుచున్నారు. "రావే ఈశ్వర కావవే" యనురీతిన రాష్ట్రకష్టములు తగ్గినగాని తమకు విముక్తి గలుగదని వీరు నిస్పృహ జేసికొనుచున్నారు. కాని తామడిగిన కొలదియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు బెట్టు జూపెదరేమోయని భయముగలదు. బెంగాలుకు బట్టిన యదృష్టము, మద్రాసుకు బట్టదనియు, బెంగాలు పరిస్థితులు వేరనియు చెలిపి, వీరు నిరాశ దెలుపుచున్నారు. కాని బడ్జెటు ప్రకరమును గ్రహంగారు ముగించునప్పటికీ, ప్రైవేటుమున రాష్ట్రకష్టములలో నూట ఇరువదియారులక్షలు తగ్గింపబడినటుల వార్త యరుదెంచెను. గ్రహంగారికి, క్రంగిపోయిన ఆతలు మరల తలయెత్తెను. ప్రతిసంవత్సరమున రాష్ట్రకష్టములవిషయమై భగ్నాశయులగుట యాచారమగుటచే, యీ సంవత్సరము వేరుగ జరుగునని గ్రహంగారు దలంపరయిరి.

ఇప్పటి కయినను, ఎవరు తుమ్మిన వ్యవహారము వెనుకబట్టునో యని గ్రహంగారు వణకుచున్నారు. సామాజ్యశాసనసభ్యు లంగీకరింతురో లేదో యను సందియము వీరి కింకను గలదు. ఇందు కనుగూర్చుముగ బొంబాయిరాజధాని ప్రతినిధు లట్టహాసము జేయుచున్నారు. బొంబాయిరాష్ట్రమునకు కష్టము లలో నేమాత్రమును తగ్గింకబోవుటచేతను, దేశీయ వస్తుములపై పన్నును తొలగింక బోవుటచేతను, అక్కడివారికి మిక్కిలి అసంతృప్తి కలుగుటలోనింత లేదు. కాని, తుదకవారికి కోపము వచ్చినను, బీదయగు మద్రాసురాజధానికే నష్టము సంభవించును. మద్రాసు చెల్లింపవలసిన కష్టములను తగ్గించింత మాత్రాన, అరచేత వైకుంఠము గనుపించునని తలంపగూడదు. ధననష్టముమాత్రము పూడునని, గ్రహంగారు దెలుపుచున్నారు. ఇదివరకు ప్రారంభమయిన విధానములు కొంతవరకు ముందుకు సాగవచ్చును. కాని, పెద్దస్కీములను ప్రారంభించుటకు వీలగునా యని, ప్రజలడిగెదరు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ మేమగును? అందుకేయిన ఆశగలదా? ఈ ప్రశ్నల కెట్టినమాధాన మరుదెంచునో చూడవలయును.

మద్రాసురాష్ట్రపు ఆర్థికపరిపాలనము మిగుల లోపభూయిష్టముగనున్నదని బడ్జెటును జూచినంతనే దెలియగలదు. రాష్ట్రపరిస్థితులను గమనింపక లాండు రివిన్యూనుండి ఎక్కుడు లాభముగలుగునని యూహించుట గొప్ప పొరబాటు. కావేరి వరద లిందుకు మరింత తోడ్పడెను. ఇంతకన్నను, త్రాగుడు రాబడినధికముగనంచనావైచుటఎక్కుడు పొరబాటునుటకనందియములేదు. మత్తుపదార్థముల రాబడి మాత్రమేగాక, ప్రజలలో త్రాగుడుగూడ తగ్గెనని గ్రహంగారు రంగీకరించుచున్నారు. అవినీతి కరమగు నిట్టి రాబడి తగ్గినందుల కెల్లయను సంతసింపవలసియుండ, గ్రహంగారు అధికార సాంప్రదాయముల ననుసరించిచింతించుచున్నారు. ఇకనయినను త్రాగుడు త్వరితముగ తగ్గిపోవునటుల, ప్రజలు విశేష కృషినిలిపి, ధన్యత గాంచగోరెదము. ఎక్సైజు రాబడియందు వరునారులక్షలు తగ్గుట యొక గొప్పకాకున్నను, మద్రాసు రాజధాని యందు ప్రబోధము గలుగుచున్నదనుట నిశ్చయము. ఈసంవత్సరము చేకూరిన రాబడికన్నను, రాబోవు సంవత్సరమున ప్రభుత్వమువారు దాదాపు రెండులక్షల నధికముగ అంచనావైచుట శోచనీయము. వీరియూహలు సఫలముగాకండ జేయవలసిన బాధ్యత ప్రజలపై గలదు. మానవుని పశుతుల్యుల గావించెడి నిట్టిదుర్భాసము యెంతత్వరలో యంతరించిన, దేశమునకు అంతమేలు గలుగగలదు.

ప్రభుత్వవ్యయము జూచిన, రిజర్వుడు శాఖావ్యయము ముందర, ట్రాన్సుఫర్డు శాఖావ్యయ మత్వముగ గనుపించును. అందుచే, ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలకు ప్రభుత్వమువారిచ్చిన గ్రాంటులుకడుకొలదియనుటకు సందియములేదు. ప్రజలకు ముఖ్యముగ గావలసిన ఇరిగేషనువ్యయమును నిరుటికన్నపడులక్షలు తక్కువగ అంచనావైచుట, శోచనీయము. జనరల్ పరిపాలనావ్యయము రెండుకోట్ల పై మొత్తముగలదు. ఈవ్యయ మన్నిటికన్న యధికముగనున్నది. దీనిని తగ్గించుటకు మార్గములేదా? దీనికి పిమ్మట, పోలీసు వ్యయమధికముగ గనుపట్టుచున్నది. నూటలొంబది

మూడులక్షల పై మొత్తమును పోలీసు శాఖావ్యయముక్రింద ప్రత్యేకించుటయు, విద్యక్రింద నూట యెనుబదియారులక్షలనుమాత్రము ప్రత్యేకించుటయు జూడ, నిజపరిస్థితులు నెల్లడియగును. గత సంవత్సరము వైద్య, పారిశ్రామిక, వ్యవసాయశాఖలక్రింద జేసినవ్యయము బడ్జెటులంచనాకన్న తగ్గిపోయెను. ఇందుకు కారణమేమియో తెలియదు. ఈమారు, పరిశ్రమలవ్యయము ఇంకనుతక్కువుగ అంచనాజేయబడుచున్నది. పారిశ్రామికాభివృద్ధి కిది సూచకముగాబోలు! సివిలువర్కులక్రిందఅంచనావైచినవ్యయము తొంబదిలయిదులక్షలు, కట్టడములు మున్నగు వానికుపయోగపడును. తిన్నగ పరిశీలించిన చోః ఈ వ్యయమునందు చాలవరకు తగ్గింపవీలగును. పెన్షనులు అల్ల వెన్నలక్రింద అరువది యొక్కలక్షల నంచనావైచుటజూడ, చెన్నరాజధాని ఎంతటిభారము వహింపవలయునో గ్రహింపవచ్చును.

గ్రహంగారి ప్రతిపాదనము ప్రకారము, మద్రాసు రాజధాని రాబోవు సంవత్సరము దాదాపు, రెండుకోట్లధనమును అప్పదీసికొనును. రాష్ట్రకష్టములు దగ్గిన, కోటిరూపాయలు సహజముగ తగ్గిపోవును. గుంటూరు వైద్యశాల స్థాపించుట నిశ్చయమని తెలిసినది. కృష్ణాజిల్లా విభజనము జరుగగలదు. ట్రాన్సుఫర్డు శాఖల కిచ్చిన ఇదువది నాలుగులక్షల గ్రాంటులును, ఎంతవరకు సద్వినియోగమగునో తెలియదు. విద్యకొరకెచ్చిన పదకొండులక్షలును, భవనములకొరకును పరిక్షాధికారుల కొరకుగాక, విద్యాభివృద్ధికై వినియోగమగునటుల జూచు బాధ్యత శాసనసభ్యులపై గలదు. వీరు తమ బాధ్యత నెంతవరకు నిర్వహింతురో త్వరలో దెలియగలదు. అన్ని రాష్ట్రములందును, బడ్జెటుల ని సమయముననే ప్రవేశ పెట్టుచున్నారు. కాని ప్రజాభిప్రాయానుసారముగ ఆదాయవ్యయ నిర్ణయము జరిగినగాని, దేశమభివృద్ధి గాంచజాలదు. అట్టి శుభస్థితి చేకూరుటకు స్వరాజ్యసిద్ధి యవసరము. బడ్జెటు సందర్భమున, ప్రజలను సత్వర స్వరాజ్యసంపాదనమునకై పురిగొల్పుగాక!

ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము

చెన్నరాజధానియందు, బ్రాహ్మణేతర ప్రాతినిధ్యమును, ఉత్తర హిందూస్థానమునందు మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యమును, ప్రజల మనములను చీకాకు బరచుచున్నవి. బ్రాహ్మణేతరుల కుద్యోగముల సాధికముగ ప్రసాదింపవలయునని జేసిన యుత్తరువు ఆచరణలోనికి వచ్చుటలేదని, డాక్టరు నటేశనుగారు వగచుచు, మద్రాసు శాసనసభలో నిన్నటిదిన మొకతీర్మానము నుపపాదించిరి. ఆవిషయమైచారించి ఫలప్రదమగుమార్గములసూచించుటకునిచారణసంఘమునెకదానిని నియమింపవలయునని, రామలింగచెట్టిగారు తెచ్చిన సవరణ, శాసనసభ్యుల యామోదము బడసెను. బ్రాహ్మణులును బ్రాహ్మణేతరులును ఈసవరణ నంగీకరించిరి. ఇంత మాత్రముతో బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరవిభేదములంతరింపవు. రామలింగారెడ్డిగారు సూచించినటుల, ప్రజలు స్వరాజ్యసంపాదనపై తమ దృష్టిని లగ్నము జేయవలసి యున్నపుడు, అంతర్విభేదములను వెంటనే

సమయజేయుట ముఖ్యము. పరస్పరానుమానములు దొలగిపోవలయును. అధికారవర్గము విభజించి పాలించుట కవకాశ మేమాత్ర ముండగూడదు. అందుచే, బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతర విభేదములు సమసి పోవునటుల, నాయకులెల్లరు కలిసి కృషి సలుపుట ముఖ్యము. ఈవిషయమై శాశ్వతపరిష్కారము జరిగిన గాని, సత్వరాభివృద్ధి గలుగనేరదు. స్టేటుకొన్నింటిలో, రజాజీలిగారు మహమ్మదీయులకుద్యోగములను వివిగనొసంగవలయునని గోరిరి. పరిపాలనా సౌష్ఠవమునకు భంగములేకుండ తాము మహమ్మదీయులకు ప్రోత్సాహ మొనగెదమని, హాంమెంబరు గారువాగ్దానముజేసిరి. హిందూసభ్యులుగూడ ఇందుల కంగీకరించిరి. ఉద్యోగముల కొరకును, కారవ పదవులకొరకును, వివిధజాతులును కలహించుట అవమానకరము. ప్రజలు నిజముగ స్వాతంత్ర్యమును కోరుచున్నారా యనునందేహము బాడముచున్నది. అఖిలపక్ష సమావేశమువారు, హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములను సమయజేయుటకుజరిపెడి ప్రయత్నము లింతవరకును విఫలమయినందుకొచ్చిందించెదము. ప్రస్తుత వాతావరణము హిందూమహమ్మదీయ సమస్యపరిష్కారమున కనుకూలముగ లేదని మహాత్ముడు ప్రకటించుట మిగుల సంతాపకరము. ప్రతిజాతియు, ప్రతినంభుమును, మైలాకు పద్ధతిననుసరించి తమభాగము తమకురావలయునని, మంకుతనము జేయుచో, ప్రయోజనముండునా? మాతృవిమోచనమున కిట్టి దుస్థితి యనుకూలించదు. గాంధీమహాత్ముడు ప్రత్యేక నియోజకవర్గములవలన లాభములేదనియు, సంయుక్త నియోజకవర్గము లుండుట భావ్యమనియు చెలుపుచు, మహమ్మదీయులతో నెడంబడిక నేర్పరుచుకుని ప్రత్యేకసంఖ్యను నిర్ణయించుట భావ్యమని సూచించెను. మహాత్ముని సూచనల నంగీకరింపవచ్చును, అంగీకరింపక బోవచ్చును. కాని, లాలా లజపతి రాయగారివలె మహాత్ముడు మహమ్మదీయుల నభిమానించుచున్నాడనియు, హిందువుల క్షేమమును పాటించుటలేదనియు, దూరుట అసభ్యము. నిష్పక్షపాత బుద్ధితో ప్రవర్తించ బ్రయత్నించువారందరును, యిట్టి నిందకు లొనగుట తథ్యము. ఐనను, బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతర విభేదములను గాని, హిందూమహమ్మదీయ విభేదములనుగాని పరిష్కరింపకతీరదు. ఇయ్యవి తలచునంత పెద్దవిగావు. హృదయములుమార్పుజెంది, దేశభక్తి వెల్లివిరిసిన, విభేదములంతరింపగలవు. దేశమునందిపుడు విషమస్థితి జనించినది. స్వరాజ్యమునకు జాత్యైక్యము ముఖ్యమనసంగతి నిశ్చయమగుచో, ఇందు కొరకై ఎట్టిత్యాగముల సలిపినను, అధికమనిపించుకొనవు. నాగపురమునందు, హిందువులకును మహమ్మదీయులకును గలిగిన మతకలహములను అబ్దుల్ కలాం అజద్, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగార్లు పరిష్కరించిన విషయమును చదువరు తెలియుదురు. ఆ పరిష్కారము మహాశివరాత్రినాడు పరీక్షకు వచ్చెను. హిందువులును మహమ్మదీయులును పరిష్కార నియమములను గౌరవించిరి. హిందువుల యూరేగింపును మహమ్మదీయ మసీదు ముందరగ బోనిచ్చిరి. మత కలహములు సయిత మితిరస పరిష్కారమగుచు, ఐక

మత్యమును రక్షించుచుండు, రాజకీయ గౌరవోద్యోగములకు సంబంధించిన విభేదములను తొలగింప సాధ్యపడదా? దేశ మీవిషయమై శ్రద్ధవహించి, స్వరాజ్య సంపాదనార్హతను నిరూపించుగాక!

కీ॥ శే॥ ఎబ్దుగారు

జర్మను రిపబ్లిక్కున కధ్యక్షులగు ఎబ్దుగారు చనిపోవుట, జర్మనుల దురదృష్టమని జెప్పవచ్చును. వీరి మరణమునకు నిన్న మొన్నటివరకు శత్రువర్గమున నున్నవారు గూడ విచారమునూపిరి. కెయి జరుచక్రవర్తి, దురాశ పూరితుడై ప్రపంచమునంతను కబళింపవలయునని జేసిన ప్రయత్నములు భగ్నమై, జర్మనుప్రజలు శాంతికై పరితపించుచున్న సమయమున, ఎబ్దు ప్రజాస్వామ్యాధిపతి యయ్యెను. నిరుపమాన సామర్థ్యాతిశయముగల కెయిజరు చక్రవర్తిని పదభ్రష్టుని జేసినవిమృత, జర్మనీని సవకలవా రెవరిని సందేహము దోచెను. ఎబ్దుగారు వాగ్దానము నాక్రమించి, మరల జర్మనీపృథ్వధర్మణమునకు తోడ్పడగలరా యనుప్రశ్న జనించెను. జర్మనీతలమెత్తుటకు ప్రాస్తు తగినయవకాశ మీయకపోయెను. ఘనసాధించుటకు తీవ్రమార్గముల ద్రొక్కెను. అటులయినను, ఎబ్దుగారు తొణకక, జర్మనీదేశము మరల సత్వరాభివృద్ధిగాంచునటుల జేయగలిగెను. నేడుపారిశ్రామికముగ జర్మనీ ప్రపంచమునందున్నత స్థానమును వహించుచున్నది. జర్మనీ యుగములో నోడిపోయి తలవాల్సినను, చిలికి షీణింపకుండుటకు ఎబ్దుగారి సామర్థ్యాతిశయమే ముఖ్య కారణమయ్యెను. జర్మనీ సైన్యబలము కృంగియున్నను, సాత్వికనిరోధమునందక్కన పరాక్రమమును గనుబలాది, ప్రపంచదృష్టి నాకర్షించెను. ఎబ్దుగారి నైపుణ్యమువలన, మరల రాజ్యాధికారమును నెలకొల్పదలచిన జాతీయవాదులకును, ప్రజాస్వామ్యపక్షమునకును సంఘర్షణము జరుగకుండ తప్పిపోయెను. ఎబ్దుగారిమరణము, జర్మను రాజ్యాంగమున తీరనికొరతను వాటిల్ల జేసినది.

త్వరపడుడు

ఆంధ్రదేశమునందు సత్యల్ప సంఖ్యాకులే నూలుచందాను పంపిరిని వినుట కెంతయు చింతించెదము. పలువురు, నూలువదుకుట కాలస్యముగ మొదలిడి యుండవచ్చును. జిల్లాసంఘములు తమ సంఖ్యలను పంపుటలో తగినశ్రద్ధను వహించియుండకబోవచ్చును. కారణ మేమియైనను, ఆంధ్రదేశము వెనుకంజవైచుట, ఆంధ్రులకేగాక భారతీయుల కందరకును నిరుత్సాహమును గలిగించక మానదు. ఆంధ్రమహాశయాలారా! కావునత్వరపడి ఆంధ్రదేశపు కీర్తిని నిలువబెట్టుడు.

భూకంపపు వార్తలు

భూకంపపువార్తలు, ఇంగ్లండు, కెనడా, అమెరికా, ఇండియామున్నగు దేశములనుండి వివవచ్చుచున్నవి భూకంపమునకు న్యాయార్కు సగరమునంక, గొప్పభవనములన్నియు కడలెనట. ప్రపంచమంతరించునని అమెరికాలో కొందరు గ్రామస్థులు భావించి, భయకంపితు లయరట. అమెరికా, కెన

డాలో సనేకప్రదేశములందు భూకంపమువ్యాపించెననివార్తలుచెలుపుచున్నవి. రక్తాక్షి కడపటిప్రతాపము నీతీరున జూపుచున్నది గాబోలు!

ధీర్ఘ ఐకమత్యోపసంఘంభ

ప్రస్తుతము నిలపివేయబడెను

మహాత్మాగాంధీ పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగార్లు ప్రకటనము

"28 వ లేడీని ఉపసంఘసభ్యులు సమావేశమై ప్రస్తుతము చర్చనీయమై యున్న ఆఫ్ సెక్షన్లు లగు సభ్యులు కోరినపుడు మరల సభను జరుపునట్లును తీర్మానించిరి. సభకు 58 మంది సభ్యులలోను 14 గురు మాత్రమే వచ్చిరి. మోలానా మహమ్మదాలీ, మోకాలీ, శ్రీధానందస్వామి, పండిత జవహరలాలు నెహ్రూ, డాక్టరు ఎన్. కే. డి. తా, అహమదాలీ (ఎం. ఎల్. ఏ) రజా అహమదాలీ ఖాన్ (సలాంత్లా) నవాబు సర్ సాహెబు బాదా ఆల్లు ఖాయం, మహమదు యాహూబు, ఎన్. ఎం. జోషీ, ఎన్. సి. కెల్కర్లు గార్లును మేమిర్జామును (మహాత్మాజీ, మోతీలాలుజీ) మొత్తము 14 మంది సభకు వచ్చియుంటిమి. అపుడు యిండిపెండెంటు పక్షమువారి సభగూడ జరుగుచుండెను. జిన్నగా రా సభకు వెళ్లిరి. అటుండి యీసభకు గూడ వచ్చిరి నిమిషములు మాత్రమేయుండి వెళ్లిరి. జయకరు, శ్రీనివాసయ్యంగారు, జయరాంధాసు గార్లు రాబాలగన సభకు ప్రస్తుతిము నిలపనలెనని లాలాజపతిరాయగారు మాకు ప్రాకరిగాని మేము స్వతంత్రించి నిలవవలమనియు సభవారిని, కోరెదమనియు మేము లాలాజీకి ప్రాసించిమి. అటులే సభకు వచ్చినవారిని కోరితిమి. లాలా లజపతిరాయగారును తక్కిన ముగ్గురును మాత్రమేగాక మరి పెక్కుమందిగూడ రావందున వీనిరారణ చేయుటకునుగూడ వీలుకలగలేదు. అదిగాక ఇప్పుడు సభలో శ్రోతగా చూపింప దగిన అభినందనలేదనియు కనబడలేదు. ఇంత శీఘ్రములో నికనుండైన సభిదేదియును కలుగుజాడగూడ కనబడలేదు. కాన మోచ్చుచుండి సభ్యులు కోరిననేగాని సర్వసభ్యసభను జరుపుటకే అవకాశ మగుపడలేదు. దీనివలన దేశీయులకు నిరుత్సాహము కలుగవచ్చును. కాని ఎవ్వరును నిరాశచెంద నవసరములేదు. వ్యక్తులను చిన్ని తెగలవారును యింకను కృషిసలుపుట కెట్టి అక్షేపణయును కనబడదు. ఇది ఒక భాగమువారి పనియగు హిందూమహమ్మదీయ మైత్రినిగూర్చిన విషయము. ఇక రెండవ భాగమువారు డాక్టరు బిసెంటుగారు మున్నగువారు స్వరాజ్యవిధానమును సిద్ధపరచి, దానికి ఆసంఘసభ్యులు కొందరు అక్షేపణను మాకు పంపుచున్నారని యీసభకు 14 గురు మాత్రమే వచ్చినందున ఆవిధానమునుగూడ చర్చింప వీలుకలగలేదు అని మహాత్మాజీ, మోతీలాలు నెహ్రూగార్లు ప్రకటించిరి.

(ఆ. తె.)

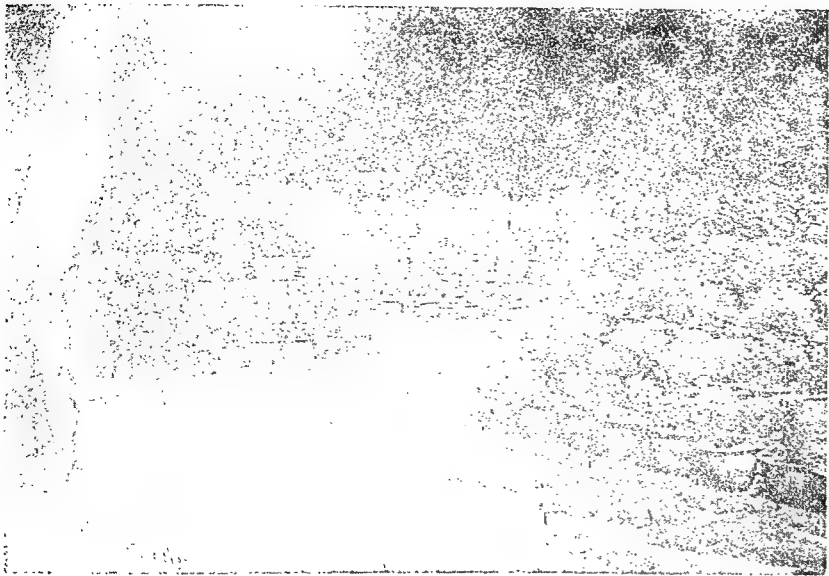
చమన్ లాలుగారు జననాకుఁబోవుట

ధీర్ఘ, మార్చి 2:—జోషీగారితోఁగూడ, అఖిలభారత పారిశ్రామిక సభాకార్యదర్శియు, భారతశాసనసభలో స్వరాజ్యభ్యుదయ నగు చమన్ లాలుగారు, మేసెలలో జనీవాలో జయగు సంతిర్హాతీయ కార్మికసభకుఁ బోయెదరని చెలియుచున్నది.

తంజావూరు జిల్లా బోర్డు

కుంభకోణము, మార్చి 1:—ఉమయాల్ పురంగ్రామములో బోర్డు సత్రం కాఖకు చెందిన 40 ఎకరములమాగాని భూమిని స్వాధీనము చేసికొనవలెనని చెప్పుచు కేంద్ర పరదపహాయసంఘము నకు చెందిన టి. వి. శేషగిరి అయ్యరంగారు తెచ్చిన నూచనను నిన్నటిసభలో తంజావూరు జిల్లాబోర్డువారు చర్చించి దాని విషయమై విచారించి జిల్లాబోర్డువారు రెండులో యెంతభరింపవలెనో తెలియజేయుట కొకసంఘమును నియమించిరి. ఎకరమునకు 750 రు చొప్పున ఒండును తీసివేయుటకు సూచన రు 8000 అంచనా వేయబడెను. 9 యేళ్లనుండి చాక కవులును ఆసభనించుచున్నారని గాన గ్రామములోని మిరాశీదారుల కెవ్వరికిని రిమిషన్ యివ్వరాదని బోర్డువారు తీర్మానించుచు గావించిరి. 21 మంది అనుకూలముగాను 7 గురు మాత్రము ప్రతిహేళముగా ఓటిచ్చిరి.

మద్రాసు కార్పరేషను వారి పుష్ప ప్రదర్శనము

పుష్ప ప్రదర్శనమునందు లి రమ్యమగు భాగములను గవర్నరుగారు పరిశీలించుట

గోషును ప్రభు దంపతులు కార్పరేషను అధ్యక్షునితో ఈ ప్రదర్శననందర్భమున తీసికొనిన ఛాయాపత్రము

పుష్ప ప్రదర్శనశాలయందు లతాగుల్లములతో ఏర్పరుపబడిన కిరీటము

విదేశ వార్తలు

సామ్రాజ్య వైమానిక ప్రయోగము

లీఫ్టెల్, మార్చి 1:—సామ్రాజ్య వైమానిక ప్రయోగము ను లండనునండి ఎల్కంతారావరకును, బ్రసానుండి బర్గాను వరకును ఏర్పాటు చేయుటకు వైమానిక మంత్రిత్వమునకు దెలియ జేసెను. కాని బ్రాంకరుగారు తిరిగివచ్చువరకు దేనిని ఆహ్వానించుటకు వీలులేదని వైమానిక మంత్రి తెలియజేసెను.

సర్ విలియం బ్రాంకరుగారు బర్గాను జేరిరి.

యూదుల జాతీయగృహము

అరబ్బుల ఆక్షేపణ

బాల్కను ప్రకటనము పరిష్కరించుటకు భంగకరమనియు దీనిని మార్చుటకు బాల్కను గారికి సత్కారము జరుపజాలమనియు ఆయనతో ఏవిధమున సంభాషణను జేయజాలమనియు వార్తా పత్రికలు విచారమును దెలుపు నట్ల అందులతో ప్రకటించబడు ననియు పవిత్రస్థానములకు రానియమనియు జెడూసలం, పరిష్కరించు అరబ్బు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు తెలియజేసిరి.

క్రీడా వినోదములందు వికమత్యముతో బనిజేయుటకు ఏర్పాటులను జేయుచున్నారు. అందును పాల్గొనుటకు వీలు నటుల ఏర్పాటు జేయుచున్నారు.

సార్వభౌముడు స్వస్థిని గాంచుట

లీఫెల్లు, పిబ్ర 28:—సార్వభౌముడు దినదినాభివృద్ధిని గాంచుచున్నాడు. దుఃఖితిత్తులవ్యాధి అంతగ లేదు. సార్వభౌముడు ఎప్పుడు బయలుదేరునదీ తెలలేదు. ఇంకొక పక్షమువరకు బయలుదేరని తెలియుచున్నది.

సోవియట్లు పాలనము

బ్రిటిషు ప్రేజ్ యూనియనుల నివేదికము

లిబరలు ప్రతికల ఖండనము

లండన్, పిబ్ర 28:—చాలవోట్ల బ్రిటిషు ప్రేజ్ యూనియను సంఘమువారి నివేదికమును తీవ్రముగ సోవియట్లు పాలనమునుగూర్చి ఆక్షేపించుచున్నారు. సోవియట్లును గప్పిపుచ్చుటకు తయారుజేయబడిన నివేదిక యనుచున్నారు.

బోలిషివికులపట్ల సానుభూతిగల ఆంగ్లేయులమీద ప్రేజ్ యూనియనువారు ఆధారపడుటచే సోవియట్లు లనుకూలముగ నివేదికను ప్రకటించిరిని డెయిలీ క్రానికలు పత్రిక వాకొనుచున్నది.

బ్రిటిషు ప్రేజ్ యూనియను ప్రతినిధులు తమంతటా ము స్వయముగ విచారించి చెలిసికొనుటకు వ్యవధి లేకపోవుటచే తమ చూడవలసిన ప్రదేశము విస్తారముగ నుండుటచేతను కార్మిక పక్షములో ఉభయకక్షి దారులకు అనుకూలముగ నుండునటుల నివేదికమును ప్రకటించిరిని చెప్తున్నట్లు గెజటు వాకొనుచున్నది.

డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక ఈ నివేదికమును జూచి తుదకు నిజపరిస్థితులు దెలిసినందులకు సంతసించుచున్నది.

డొమినియనులకు వలసపోవుటకు వీలులేకుండ సాంఘిక వాదనాయకులు జేయగల్గిరి. కాని ఈ నివేదికము అనుకూలముగ నున్నచో మరల రషియాకు ప్రజలు ఆపుటకు వీలులేకుండ పరుగెత్తెదరని మార్నింగుపోస్టుపత్రిక దెలుపుచున్నది.

ప్ర్యాంక్ జర్నను ఒడంబడిక

మిత్రమండలి ఆలోచించుచున్నది

10 రోజులక్రిందట రాష్ట్ర ప్రేస్ కౌన్సిలు ప్ర్యాంక్ జర్నను ఆభయపుటొడంబడికను గూర్చి అందజేసిన ఏర్పాట్లను హెరియట్టుగారు అందుకొనిరిని నమృతముగ తెలియుచున్నది.

1922 లో హ్యూనోగార దెచ్చిన ఏర్పాట్లకంటె ఇది సాధారణముగ నున్నది. కాలనిర్ణయము దెలుపలేదు. జర్నను పాచ్చప్రతిచీ సరిహద్దులకు విపక్షత జూపుటలేదు. ప్రజాభిప్రాయమును గనుగొన్న పిదప యుద్ధముగల్గు సేమా యనుచున్నది. కానితగవులను మధ్యవర్తులద్వారా పరిష్కారము జేరికొనవలె ననుచున్నారు. మిత్రమండలితో ఆలోచించిన గాని ప్రత్యుత్తరము నీయలేదని హెరియట్టుగారు దెల్పిరి. పోయినవారములో మిత్రమండలి మంత్రులు చర్చించిరి.

లీ వమగు భూకంపము

కనడా యునైటెడ్ స్టేట్సులో

న్యూయార్కు, మార్చి 2:—న్యూయార్కులో రైలు స్టేషనులో భూకంపము గల్గి నిన్నటిసాయంకాలము ఒక పురుషుడు చనిపోయెను. ఇద్దరు స్త్రీలు తుతగా తిరిగిలేరి. 1½ నిమిషమువరకే కంపము గన్పించెను. కనడా యునైటెడ్ స్టేట్సులో గన్పించెను. ప్రాచ్యరాజ్యములందు 1755 నుండి ఇంతవరకు ఇంత తీవ్రమగు భూకంపము ఎన్నడును గలగలేదట. చాల భజనములు కదలిపోయినవి. కాని నష్టము గల్గినటుల లేలేదు. ప్రపంచము లయకును కాల మేతెంచెనని నిశ్చయించి దేవతమునకు 200 మంది న్యూయార్కు ప్రేరు గ్రామస్థులు పోయిరి. అట్టవారు 400 మెళ్లు తూర్పు కంపము గల్గెననుచున్నారు.

మోటారుబండ్లు డీకొనుట

సాజీదు హుస్సేనుగారికి గాయములు తగిలెను

బొంబాయి, మార్చి 2:—హుస్సేను విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రారు గారకు సజీదు హుస్సేనుగారు ఒక స్నేహితునితో గలసిక్కిన్సు రోడ్డుమీదుగ వచ్చుచుండగా ఒక మోటారుకారు వారికారును డీకొనెను. హుస్సేనుగారికి గాయములు తగిలెను. చికిత్సకొరకు వారు ఆసుపత్రికి గొనిపోబడిరి. (ఆ. (పె.)

భర్తానీ స్త్రీమరులవల్ల ఏర్పడిన

ఆదాయములు

కామన్వెనెట్ ప్రకారము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, మార్చి 2:—కామన్వెనెట్ ప్రకారము కమాండరు క్వెన్స్ బెర్రి గారికి ప్రత్యేకతంతివార్తను ఇండియా ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనమునందున్న 5 జిల్లాల స్త్రీమరులములమున 700000 స్త్రీలకు పానుల లాభమేర్పడెననియు వర్సెల్సు సంధివరకులను సరిగ్గా స్త్రీమరులను రిపరేషను కమిషనువారికి ఇవ్వకలయుననియు మరుల కమిషనువారు ఈస్టిండియన్ ప్రభుత్వమువారికి చెప్పినదియు తెలియచెప్పినది వింటుంటున్న ప్రభుత్వగారు చెప్పిరి.

నిషేధింపబడిన గ్రంథము

కామన్వెనెట్ ప్రకారము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

హిందుమతగారి “అసియాప్రబోధము” బ్రయసుగారి “భారతదేశము చరిత్ర పరిపాలనము” ఎం.యన్.రాయగారి “భారతదేశపు ఆర్థికాభివృద్ధి” లజపతిరాయగారి “భారతదేశమునకు ఇంగ్లండు ఋణము” అనుగ్రంథములు కార్మిక మాసపత్రిక భారతదేశమునకు పొందడని నిషేధింపబడిన విషయమును లాన్సుబరీగారు కామన్వెనెట్ ఇండియా మంత్రిదృష్టికి తీసికొనిరాగా వింటుంటున్న ప్రభుత్వ గారిట్లుచెప్పిరి:—మొదటి పుస్తకమునందు భారతదేశమున చరిత్ర పరిపాలనము విషయమై అసత్యవాదాలు అధికముగ వ్రాయబడినవియు, రాయగారు వారిభార్య వ్రాయు వ్రాతలన్నియు రాజద్రోహపుకుట్రలను ప్రోత్సహించుచున్న వగుటచే వారి పుస్తకము నిషేధింపబడినదియు వింటుంటున్న ప్రభుత్వ గారుచెప్పిరి. కడపట నూచింపబడిన పత్రికయందు చరిత్ర పరిపాలనములు అంతమొడిచింపబడెనట్టి వాతలు లేకున్నను ఇట్టి ఉద్దేశములు గలవారు ఇందు అధికముగ వ్రాయుచుండుటచే ఈపత్రికకూడ నిషేధింపబడినది వింటుంటున్న ప్రభుత్వ గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

జనాను సంస్కరణములు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లోకయో, మార్చి 2:—వయసువచ్చిన పురుషులకు వోటింగుఅధికారము కలుగజేయు సమరేజిల్లును కానవసరవారు అమోదించిరి. ఇకను ఈజిల్లు ప్రభుత్వలసభయందు ప్రవేశపెట్టబడును.

చేతిమగ్గుములవై పన్నును

హెచ్చించుట

సర్కారు వాలాగారి ఆక్షేపణ

లండన్, మార్చి 2:— నేటిదినము కామన్వెనెట్ ప్రకారము సర్కారువాలాగారు సుమగ్గుములపై ముంకము నూటికి 25 వంతున్నదనియు, చేతిమగ్గుములపై నూటికి 15 వంతునముంకము విధించుటచే నైతులకు ఇబ్బందికలుగుచున్నదనియు ఈవిషయమై ఫిస్కలు కమిషనువారు కూడ ప్రస్తావించియున్నారనియు చెప్పిరి.

లాభముకలుగజేయు పరిశ్రమలసంబంధమున మూలవ్యయముగ పరిగణింపదగిన సామానులపై తక్కువముంకమును విధింపవలయునని ప్రభుత్వమువారు దృఢీకరించుటచే మరమ్మగుములపైతక్కువముంకము విధింపబడినది. ఫిస్కలుకమిషనువారి నూచనలపై (చేతిమగ్గుములకు సంబంధించిన విషయమున) ఒకవిధమగుచర్య ప్రవృత్తి నెవమని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వాదనము గావించియుండలేదు కాని సర్కారువాలాగారి తీర్మానము ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి పంపబడునని వింటుంటున్న ప్రభుత్వ గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

విశాఖపట్నమునుండి వచ్చుచున్న స్టారునెట్టు ఆను స్త్రీమరుల పోర్టునెట్లపై బడ్డెత్తలి చెడిపోయెననియు పోర్టునెట్ల నందే రిషేరు చేయుటననియు ఒక తంతివార్తవల్ల తెలియుచున్నది.

సర్దారు హంతకుడు

నిజము తెలుపుట
(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

కొంబో, మార్చి 2:—సర్దారు స్టారు హంతకుల తత్వ సంబంధమున అరెస్టు చేయబడిన అనాయత్ సోదరులతో నోకరు తాకిహత్త్య విషయమునందు సంబంధమున్నదని విచారణయం దంగీకరించెను.

ఏలము! అమ్మకము!!

పి. వి. చెన్నరాయచెట్టి అందు బ్రదర్సు
ఇన్ సాల్ వెన్సి సందర్భమున
(పెటిషన్ నెం 174/1921)

అఫిడవిట్ అన్వేనిగారి ఉత్తరపు నమోదించియు, అడమానదార్లు 1. కె. రామలింగయ్యచెట్టి అందు వి.రంగయ్యచెట్టి, పి.వి. వీరబ్రహ్మయ్యచెట్టిగారి ఆస్తికి ఎక్స్ హ్యూటరులు 2. కొప్పరపు సుబ్బయ్యచెట్టి అందు బాలయ్యచెట్టి.

వీర్ల అంగీకారముపైన

మెసర్సు డౌడన్ అందు కో.,

వారు అడమానమునుండి విడుదలచేసి, సదరు ఆస్తిని ఈదిగువ తెలుపబడిన జాగాలలో, తెలుపబడిన రేదులందు బహిరంగయేలము చేసి విక్రయింతురు.

- 14-8-25 లేదీ కనివారమునాడు మధ్యాహ్నము 2 గం 30 నిమిషములకు మదనపల్లెలోను.
- 15-8-25 లేదీ ఆదివారమునాడు ఉదయము 9 గంటలకు చిన్నతెప్పసముద్రములోను.
- 16-8-25 సోమవారమునాడు ఉదయము 9 గంటలకు నిమ్మపల్లెలోను.
- 17-8-25 లేదీ మంగళవారం నాడుపగలు 10 గంటలకు వాయల్ పాడులోను యేలము జరుగును.

పైన తెలుపబడిన ఇన్ సాల్ వెన్సిదారులకు (దివాలాదారులకు) చిత్తూరుజిల్లాలో ఆయాగ్రామములలో వారికి చేదినయిండ్లు, భూములు (నంజ, పుంజ) నేలమునీటి అమ్మబడును. పూర్తివివరములకు క్యాంటలాగుకు మద్రాసు, ముంబాయిచెట్టి పిట్టిలో, నెం 21 రు గృహములో నున్న ఆక్షన్లకు వ్రాసిన బడయగలరు.

మచిలీపట్నం డి|| ము|| కోర్టులో

ఓ. ఎస్. 782/1912 ఇ. పి. 249/1924

వాది:—దారా నమశ్శివాయ.

ప్రదివాదులు:—రాచగల్ల రుద్రయ్య, అమృత బ్రహ్మం, వెలగలేటి నాగభూషణము.

ఈనెంబరులో ప్రతివాదులకు కేలునోటీసులు అనేక చోట్లకు అనేకపర్యాయములు చేయించినప్పటికి సర్వము వుండలేదు. అందుకగాను 20-8-25 తారీఖునకు వాయిదా వేస్తూ యాపత్రికలో ప్రచురపరచవలసినదిగా కోర్టువారు పుత్తర్వు దయచేయించివున్నారు. కాబట్టి ఆక్షేపణలు చెప్పకోవలసినవారు వాయిదాఅయిన 20-8-1925 తారీఖు పగలు 11 గంటలకు పై కోర్టువారియెదుటకు హాజరయి తెలియచేసుకోవలెను. లేనియెడల పకోక్షమందు పుత్తర్వులు వేయుదురు.

పచ్చా లక్ష్మీనరసింహారావు,

వాదితరపుప్రేక్షకుడు 2-8-1925.

మచిలీపట్నం డి|| ము|| కోర్టులో

O S 345/1913 E P 1925

వాది:—దారాయ నమశ్శివాయ

ప్రదివాది:—వెలగలేటి నాగభూషణం,

యా బ్రహ్మరాచారి

ఈనెంబరులో ప్రతివాదులకు డిక్రినోటీసులు అనేక చోట్లకు అనేకపర్యాయములు చేయించినప్పటికి సర్వము వుండలేదు. అందుకగాను 20-8-1925 తారీఖునకు వాయిదా వేస్తూ యాపత్రికలో ప్రచురపరచవలసినదిగా కోర్టువారు పుత్తర్వు దయచేయించివున్నారు కాబట్టి ఆక్షేపణలు చెప్పకోవలసినవారు వాయిదాఅయిన 20-8-25 తారీఖు పగలు 11 గంటలప్పుడయి కోర్టువారియెదుటకు హాజరయి తెలియచేసుకోవలెను లేనియెడల పకోక్షమందు ఉత్తర్వులు వేయుదురు.

పచ్చా లక్ష్మీనరసింహారావు,

వాదితరపుప్రేక్షకుడు, 2-8-25.

శ్రీమద్రమారమణ గోవిందోహరి:

మహారాజరాజశ్రీ.....గారికి
దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య అనేక సాష్టాంగ సమస్కారములు. ఉభయకులలోపరి

స్వస్తిశ్రీ రక్షాక్షీనామ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు ౧౦ లు (8-8-25) గురువారం, పునర్వసు నక్షత్రయుక్త మిథునలగ్నమున (అభిజిత్తుహార్యమున) శ్రీ శ్రీ శ్రీ రామనగరుగ్రామమున శ్రీగోదండరామచంద్రస్వామివారి యొక్కయు, శ్రీరామలింగేశ్వర స్వామియొక్కయు ఆలయముల నిర్వాహప్రారంభ (శంఖస్థాపన) మహోత్సవమును, శ్రీరామదండు శివరము యొక్కయు, విద్యాస్థానముయొక్కయు నిర్వాహారంభోత్సవమును జరుగును. సాయంత్రం సర్వోష్ఠి జరుగును. మహారాజరాజశ్రీ దేవోద్ధారక కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు భగవత్సత్వాత్రవంశ సుపక్రమింతురు. గాన తాము సమటుంబ సపరివారముగా విచ్చేసి యేతత్సార్వసాఫల్యమునకు తోడ్పడినన్ని కృతార్థుని జేయుదురుగాక అని విన్నవించుచున్నాను. చిత్తగించవలెను.

రామనగరు, చీరాల, } శ్రీశ్రీశ్రీ
శేరాల, 2-8-25 } దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య.

శ్రీ చీరాల వాస్తవ్యులు ఈటువూరు కోటయ్యగారి కుమారులు, వెంకటేశ్వర్లు, రామయ్యశ్రీశ్రీగారు తమ కిందుతో అనేక బహూకృతులు అర్పించుకొనుచున్నారు.

నోటీసు

కడప డి|| మునసబ్ కోర్టులో

అసలు వ్యాజ్యం నం 81 of 1925

అసలు పెటిషన్ నం 6 of 1925

పై అసలు నెంబరులో వాదులు ఓ పై అసలుపిటిక్షన్లో పిటిషనర్లు

- 1. పోలేపల్లె సుబ్బయ్య, 2. పటారం శేషచార్యులు
- 3. శిరియపరాజు సుబ్బారాయుడు, 4. వడ్లకుంటి అశ్వర్థమయ్య, 5. పినుపొలు నారాయణ, 6. వడ్లకుంటి రాచయ్య, 7. పుల్లగూర వెంకటేశ్వయ్య, 8. తలిచెట్టి వెంకటసుబ్బయ్య. అందరు హిందువులు-సాక్షి వేంపల్లె, తాలూకా పులివెందుల, జిల్లా కడప.

V S

పై అసలు నెంబరులో ప్రతివాదులు ఓ

పై పిటిక్షన్లో రెస్పాండెంట్లు

- 1. చింతకాయల జమాల్ సాహెబ్, 2. కల్లూరు మహీ సాహెబ్, 3. కల్లూరు ద ప్రగిరిసాహెబ్, 4. సయ్యద్ బు డ్దె సాహెబ్, 5. వల్లీసాహెబ్, 6. చింతకాయల శిలార్ సాహెబ్, అందరు మహమ్మదీయులు-సాక్షి డిల్వో.

1. కడపజిల్లా పులివెందుల తాలూకా వేంపల్లెగ్రామం పాతపేట బజారుపిట్టిలో శ్రీ ఆంజనేయస్వామివారి దేవాలయమునకు యెదురుగా పూర్వమువుండి తర్వాత శిథిలమైపడిపోయిన పీర్ చావిడి అడుగుజాగాపైన మహమ్మదీయులు ఒక మసీదునుకట్ట ప్రయత్నించుచుండగా, దానిని కట్టినంతవరకు పెరికి వేయుటకు ఊడేటోరి (Mandatory) యిక్జిక్యూషన్ ను ఇకమిడకట్టకుండా పర వెయయ్ ఇక్జిక్యూషన్ ను, హిందువులందరికి ప్రతినిధులుగా వాదులు మహమ్మదీయులందరికి ప్రతినిధులుగా ప్రతివాదులపైన అసలువ్యాజ్యమును దాఖలుచేయుటకు శివ్ ప్రాసీజరుకోర్టు అర్డరు 1 రూలు 8 ప్రకారం పర్మిట్ యివ్వవలయునని పై అసలుపెటిషన్ నం 6 of 1925 ను దాఖలుచేసి, పిమ్మట పై అసలువ్యాజ్యము నం 81 of 1925 రును దాఖలుచేసియున్నారు.

2. సదరు అసలు పెటిషన్ యున్నా అసలు వ్యాజ్యమున్నా 1925 ఫిలీంగు విప్రిలునెల 14 లేదీకి వాయిదా వేయబడియున్నది.

3. కనుక సదరు అసలుపిటిషన్ ను అసలు వ్యాజ్యమునున్నా ఆక్షేపణచేయగోరువారు పైకోర్టువారియెదుట 1925 ఫిలీంగు విప్రిలునెల 14 వ లేదీన హాజరై ఆక్షేపణ చేసికోవలసినది.

District Munsiff's)
Court Cuddapha - M- Ananthagiri Rao,
2-8-1925 District Munsiff.

మదరాసు వార్తలు

లాకాలేజీ ప్రెస్సిపాలు:— ఆర్థిక దేవిమగారు ఇంగ్లాండునుండి తిరిగివచ్చి నిన్న మరల లాకాలేజీ ప్రెస్సిపాలు పదవిని స్వీకరించిరి.

క్రిస్టియన్ కాలేజీ ప్రెస్సిపాలు:— రెవరెండు మెట్టనగారు నీరునుండి తిరిగివచ్చి నిన్న రెవరెండు డాక్టరు మాఫట్ గారిబద్ధనుండి ప్రెస్సిపాలు పదవిని స్వీకరించిరి.

చెన్నపురి ఆన్నదాన సమాజము:— చెన్నపురి ఆన్నదానసమాజమువారు ఫిబ్రవరి నెలలో ఆదాయముపై పన్ను పట్టితో సరిగా పడునాలుగువల పడునారుమంది నీరులకు ఆన్నదానముచేసిరి. ఇందులో 680 మందికి ప్రత్యేకముగా ప్రముఖులు కొందరు భోజనముకెట్టిరి. 780 మందికి ఆన్నదాన సమాజమువారి యాజమాన్యముక్రింద ఆన్నదానము జరిగినని కేకట రీమాకు తెలుపుచున్నాడు.

రాకపోకలు:— పి. హెన్రింగ్ టెక్ గారు జె. సి. మెలోనిదంపతులు ఇంగ్లాండును బయలుదేరి, పొందుచేరి గవర్నరుగారు నిన్న కలకత్తామీదుగా చంద్రనాగూరువెల్లిరి. పాల్వూర్ భార్య, మాతూరు, కొలంబోవెల్లిరి.

టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారు నూరువరమునుండి యావునూరుకు తిరిగివచ్చిరి.

మహమ్మద్ ప్రాసద్ గారు శే. దుదముం మదరాసువచ్చిరి. నేడురాత్రిదీల్లికి భారతీకాసనసభకు వెళ్లుదురు.

ఆంధ్రపరిశోధక విశ్వవిద్యాలయము: ఒకనవరణ రీజిస్ట్రార్ ఐ. యస్. కర్క ఐ. ఏ. ఐ. డి. జి. గా రిట్టు వ్రాయుచున్నాడు.

శ్రీ విజయనగరము మహారాజులుగారు ఏప్రిలునెలలో విజేకులకు సంచారార్థమై వెళ్లుచున్నారని వ్రాసియుంటిని. అది పారపాలు. దానిని విజయనగరం మహారాజులుంగారు ఈమాసమున ఇంగ్లాండునకు వెళ్లుచున్నందున అని సవరించి చదువ ప్రార్థించుచున్నాడు.

చెన్నపురి రాజధాని తపాలావారిసంఘము

పై సంఘమువారి కేంద్రసభకు మార్చి నెల 5 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు సంఘసభననునందుగూడును. సమీపములో యిండియా గవర్నరుమెంటువారు తపాలావారి కష్ట నిర్దురములను తెలిసికొనుటకు తపాలావారి నెన్నుకొనబడిన ప్రతినిధిసభ్యులవారికి తేటి నివ్వవలయున్నాడు. అందుపై చేయవలసిన ఏర్పాట్లు యోచించబడును. ఉపసంఘములు ప్రతినిధుల చెన్నపురికి బంపునటుల కోరబడుచున్నది. గా. కార్యదర్శి.

బాడమింటక టోర్న మెంటు:— డా. వి. రాజగోపాలక మెమోరియల్ బాడమింటక టోర్న మెంటు [5 వ వార్షికము] ఏప్రిలు నెలలో యిప్పుడు నెలవులలో 7 తేదీ నుండి చింతాడికేట మైడెంటుక్లబ్ వారి యాజమాన్యముక్రిందజరుగును. రి వెండిగిన్నెలు 5 వలముకములు బహుమతులు. ఇందు ఒక గిన్నె క్లబ్బుకు కాళ్ళెము. రెండవది గెల్లినవారిముకు మెడల్లుతో ఈయబడును. రన్నర్సుకు మూడవగిన్నె యివ్వబడును. 81 మార్చిలో గా దరఖాస్తులు 5 రూపాయల ఫీతో టోర్న మెంటు కేక్రటరీవేర పంపవలెను. నివరము లచ్చటనుండి యే తెలిసికొనవలయును. ఈక్రింది చిటాసమునకు వ్రాయవలెను, కేక్రటరీ నెం. 15 స్వామినాయకాపిఠి చింతాడికేట, మదరాస్.

బీచ్ మీటింగు:— రేపు సాయంకాలము 6 గంటలకు పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారి అధ్యక్షక్రింద వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు ప్రేటుకొన్నిలు ఇభ్యత్తము బడసినందులకు అభినందించుచు బహిరంగసభ తిరువల్లిక్కేటి సముద్ర తీరమున జరపబడును. భారతీకాసనసభలో బడ్జెటును నిరాకరించుటలో స్వరాజ్యయులకు స్వతంత్రవాదులుగూడ తోడ్పడవలసియున్నదని కొందరు తీర్మానముగూడ యుపపాదించబడును. డా. రామరావు, సి. ఆర్. రెడ్డి, డి. అదినారాయణశెట్టి, కేశభూషణ రథో, డి. రామేశ్వరరావు, బి. వెంకటరత్నం, ఎస్. సత్యమూర్తి మొదలగు ప్రముఖు లుభవ్యునింతురు. ఎల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థింతురు.

ఒక ప్రమాదము

నేటియుదయము నుంచు 7 గంటలకు కొత్తవాలు చానడిగడ్డ నున్నటువంటి ఆర్థాస్టికే విధిలో కూరగాయలను, అమ్మటుకు అందరువచ్చి దుకాణములను పెట్టుకొనుట అందరికి తెలిసినవిషయమే. అప్పుడు రెండు ఆవులు ఒకదానిలో నొకటి పొరొడుచు కుమ్ముకొనుచు, ఒకదుకాణమువద్ద వేరము చేయుచున్న ఒక పెట్టిమీదబడి ఆపెట్టి అదరిపడి దుకాణము మీదబడెను. పాపము దుకాణమునందుండు కూరగాయలన్నియు, నలిసిపోయెను. పెట్టిగారికిభారముగా పెట్టుకొనలేను. ఈమాదిరి పలుమారుజరుగుచుండును. ఈలాగు యికముందెన్నటికిని జరుగకుండునటుల, మనగవర్న మెంటువారు సరియైన సదుపాయములను చేయుదురుగాక. (విశేషి.)

సప్తమాంధ్రాయుర్వేదసమ్మేళనము - మద్రాసు
అగ్రాసపాధిపతి, వైద్యరాజు డంటు సుబ్బావధానిగారు నానాటికి అయుర్వేదవిద్యావ్యాప్తమునకు ప్రాధాన్యమితి ప్రముగా కలుగుటచే నాంధ్రవైద్యు లందఱును సమావేశమై శ్రోత్రవిషయము లోకేక మాటాచించ వలసియున్నది. నిఖిలభారతాయుర్వేద మహామండలి సమ్మేళన మీయేడు హరిద్వారములో జరుగనున్నది. ఆంధ్రమున్నే గావించబడు మన సభలో ముఖ్యాంశము లన్నియు నిర్ణయించుకొని యాంధ్రవైద్య ప్రముఖులందఱు హరిద్వారమునకు గూడపోయి యామహాభయందు గూడ దేశకాలముల కనుకూలమైన విషయములు నిర్ణయించవలసియున్నది. సప్తమాంధ్రాయుర్వేద సమ్మేళనము మార్చి 27, 28, 29 తేదీలందు జరుగనున్నది. సర్. పి. త్యాగరాజుశెట్టిగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగాను డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి. డి. ఎ. ఎం. డి. సి. యం. గారు ప్రధానకార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనబడిరి. భరతఖండ మంతటిలో మనరాజధాని యొక్కవ విజయముగాంచినది. మహామండలి కార్యస్థానము మనవద్దనున్నది. ప్రత్యేకాయుర్వేద విద్యాపీఠము మనరాష్ట్రముననే విజృంభించియున్నది.

దేశమంతట నుప్రసిద్ధిపొందిన అయుర్వేద కళాకాలము మన దేశముననే ముమ్మందు యశముగాంచినవి.

సర్కారువారు మాడ మన రాష్ట్రముననే మొదట అయుర్వేదపాఠశాల స్థాపించియున్నారు.

కావున ఆంధ్రవైద్య సోదరులందఱును సభకు దయచేసి సభ జయప్రదముగ జరుప ప్రార్థింతురు.

ఎ. వైద్యనాథం

కేక్రటరీ, అయుర్వేద ప్రచారిణిసభ

భీమవరం మద్రెలపోటీపరీక్ష

మార్చి 15 వ తేదీ వరకు గూడ పోటీదారులు దరఖాస్తులను పంపవచ్చును

పరీక్ష ఏప్రిలు 12 వ తేదీన ప్రారంభమగును. పోటీచేయ గోరువారు మార్చి 15 వ తేదీలోగా 5 రూపాయలు రుసుముతో దరఖాస్తును భీమవరం త్యాగరాజభక్తి సభ కార్యదర్శికి పంపవలెను. పరీక్షలైన పిమ్మట ఆసాము తిరిగి యిచ్చితేయబడును. పరీక్షలో మొదటి తరగతిగా నెగ్గినవారికి స్వర్ణపుంటాకంకణమును రెండవ తరగతిగా నెగ్గినవారికి సింహతలంబుపు బంగారుమురుగుల ఇతయును బహుమానముగా నీయబడునని శ్రీయుత భువిపాటి మార్యనారాయణగారు నేడు భీమవరమునుండి తిరిగివచ్చినవారి.

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ

అధ్యక్షుడవది కభ్యర్థులు

రేపు అధ్యక్షు డెన్నుకొనబడుచు నాగపురము, మార్చి 3:- మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభాధ్యక్ష పదవికి రేపు ఎన్నికలు జరుపబడును. ప్రాతమంత్రి యస్. యం. చిట్టావీరు. ప్రస్తుతపు ఉపాధ్యక్షుడు యం. యస్. నాయుడు, వీరారసభ్యుడును స్వరాజ్యవాదియునగు యస్. ఆర్. తంచిగారును యాపదవికి అభ్యర్థులుగ నిలచిరి. (ఆ. ప్రె.)

మద్రాసు శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

మార్చి నెల రెండవ తేదీ జరిగిన శాసనసభ సమావేశమున జరిగిన ప్రశ్నోత్తరములు ఈదిగువ ప్రకటింపబడినవి.

ప్రభుత్వభవనమున దేశీయకళలను

సంగీతమును ప్రవేశపెట్టుట

కడచినసంవత్సరపు బడ్జెటుసమావేశమున జె. ఎ. పల్లానాగారు మాట్లాడుచు దేశీయ సంగీతవాద్యములకు ప్రభుత్వ భవనమునందు ప్రవేశము కలుగజేయవలయుననియు దేశీయకళలను నిరూపించు చిత్రపుటలను మున్నగువాటిని ప్రభుత్వభవనమునందు చుంచవలయుననియు సూచా ఇచ్చియుండిరి. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారి దేవువర్య పుచ్చకొనినియు, పట్టికు పార్కులయందు సన్నాయివాద్య ప్రదర్శనమును కార్వరేషను వారు జరుపుచున్నట్లే ప్రభుత్వభవనమునందుకూడ జరుప ఏర్పాటుగావించరాదాయని పల్లానాగారు ప్రశ్నింపగ ఈవిషయములందు గవర్నరుగారు స్పష్టముగ ఏర్పాట్లు గావించుకొనెదరనియు ఇతరులు జోక్యముపుచ్చుకొనుటకు వీలులేదనియు ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

డెల్టాకాలువలు

గోదావరి డెల్టాకాలువలను ఆవులపుట్ట తెగగొట్టుటవల్ల నీటిపారుదల సముగ జరుగుటలేదని ప్రభుత్వోద్యోగులే అభిప్రాయపడుచున్నారనియు ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారి దేవువర్యులు గల్గించిరి. తెలుపవలయునని పి. పెద్దిరాజుగారు ప్రశ్నించిరి. ఈవిషయమై ఆ డెల్టా ప్రదేశమునందున్న ఉద్యోగులు రిపోర్టులను పంపియున్నారనియు ప్రభుత్వము వారు వాటిని పరిశీలించుచున్నారనియు ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

ఉప్పుదిగుమతి

బ్రిటిషునావలలో బరువుకొరకు ఉప్పుమట భారతదేశమునకు తేబడుచున్నదనువార్త నిజమా, అట్లయిన మూల ఉప్పుటలపై నుంకమువిధింపబడుచున్నదా యని పల్లానాగారు ప్రశ్నించిరి. చెన్నపురికి ఇట్టిమటలను బ్రిటిషునావల వారెన్నడు తేలేదనియు, తెల్పిన సాధారణ ఎక్సైజుద్యూటీలేమీ ననుసరించి నుంకము విధింపబడుననియు ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

మదరాసు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ

ఉస్మాన్ సాహెబుగారు నియమింపబడిరి.

ఖాన్ బహదర్ ఉస్మాన్ సాహెబుగారిని మదరాసు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యులగు నియమింపబడిరనియు ఏప్రిలు 1 వ తేదీనుండియు చాల్మి పుచ్చకొనెదరనియు చెల్లియుచున్నది. బహుశక్తిగల హోంషిపార్టుమెంటు వాక్రమింతురని తెలియుచున్నది. గౌరవనీయులగు గ్రహముగారు రిట్రెగునూ హేక్ మెక్లుగారు వారిస్టానమాక్రమింపవచ్చును. మేక్ మెక్లుగారు ఫర్లోమిడ వెళ్లునెడల కాంబెల్లుగారు గాని స్ట్రామ్మగారుగాని స్థానమువాక్రమింతురు. వీరువురలో కాంబెల్లుగారికే ఎక్కువ యువాకాశములుగలవటం. మార్చిబ్యాంకుగారు చెవిన్యూమెంటుకు కార్యనిర్వాహకసభలోనే నీలివియుండుట

ఉదకమండలములో గుర్రపుపం చెములు

ఉదకమండలములో గుర్రపుపం చెములు మేనెల 2 తేదీ నుండి 16 తేదీవరకు మధ్యమధ్య జరుగుచుండును. గుర్రపుపం చెల వివిరముల తెలిసికొనగోరువారు మేజర్. హెచ్. ఏ. పి. ల్లక్ బ్రాండ్ కేక్రటరీ ఊటేరేజన్ అని వ్రాసి తెలిసివలెను, అని ఎస్.సి.యే. టెడ్ ప్రెసెవారు తెల్పుచున్నారు.

రాలచే గొట్టి చంపుట

అపామదీయుల దురవస్థ

బాటాల, మార్చి 2:- ఇటీవల రాలచేగొట్టి చంపబడిన ముగ్గురు అపామదీయు మరణాలందుల శవములు యింకను రాళ్లగుట్టలలో నీయున్నదని అపామదీయసంఘకార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు. కుమారుల శవములను దీసికొనిపోయి మరొకచో దీయ ఆచారము ప్రకారముగ భూస్థాపనము చేయటకు ఉత్తరపు నీయవలయునని నియామకబట్టాగారు గోరిరి. కాని ఉత్తర వీయబడలేదు. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలు శాసనసభ

పోలీసువారు బలాత్కారముగ యింటిలో

ప్రవేశించుట

కలకత్తా, మార్చి 2:—యస్. యస్. హల్దా (స్వరాజ్యపార్టీ) గారికి బెంగాలు శాసనసభలో జవాబుచెప్పమ దక్కాలో ప్రమాద చంద్ర గంగూల్ గారింటిలోనికి పోలీసు వారు బలాత్కారముగ ప్రవేశపెట్టిన సర్ హల్దాస్ కేస్ సను గారు చెప్పిరి. సోదా సాక్షులయెదుటను ఆయింటిని నివసించు చున్న బెల్లెనాథు గంగూల్ గారును ఉండగనే పోలీసువారు లోన ప్రవేశించిరి. ఏపోలీసుయ్యొగ్గియు యే ప్రత్యేక శ్రోసి వేయలేదని హామెంబరు చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

బడ్జెటుచర్చ

కలకత్తా, మార్చి 2:—నేడు బెంగాలు శాసనసభలో బడ్జెటు చర్చను తిరిగి ప్రారంభించినప్పుడు, ప్రాథమికవిద్య సాంకేతికవిద్య, పారిశుధ్యము, ప్రజారోగ్యము, వ్యవసాయము పశుశుభం-పిటినిమిత్తము రి సంవత్సరములలోగా రి కోట్ల అప్పు నుతీయవలెనని నవీనరంజన్ సర్కార్ (స్వరాజ్యపార్టీ) ప్రభుత్వమునకు సూచించెను. ఈబడ్జెటు ప్రత్యేకముగా ప్రజలలోనుండి యెక్కువనబడిన ప్రతినిధులలో మాడిన బ్రష్టీ ల ప ర ము గా నుం చ వ లె ను. పీఠి యొక్క అధికారమును పీఠ నిర్వర్తింపవలసిన పనులును ఒక ప్రత్యేకశాసనముచే నిర్వచింపబడి నూటికి రి వడ్డీచొప్పున ఆయన 80 యేండ్లలో రాబట్టుటకు వీలించవలెను. వడ్డీకిని నష్టపూర్వక నిధి ఖర్చులకును సాయము రి6½ లక్షల యేర్పాటు కావలసియున్నది. జపానుదేశమునూతనముగా విద్యకొరకై అప్పులను యేర్పాటుచేసినది. ఈపద్ధతినే యింగ్లాడు కాన్సిలువారు గూడ అనుసరించిరి. దృక్పథమును విశాలము చేసిచూచిన యెడల విద్యయే అన్నియుత్పత్తులకును తారణమగుచున్నది. పెద్దపెద్ద రోడ్లయొక్కయు కాలవలయొక్కయు స్కీములకన్న నేర్పేసిన యీ ఆర్థికప్రభుత్వమువారికి లాభకారియగును. ఏలనన గురువలన ప్రజలకు పనులను చెల్లించుకై అధికమైన తమ ధనులను తాము తెలుసుకొని ప్రజలశాసనములకు యెక్కువ లోబడియుండురు.

కో-ఆపరేటివు సక్సెస్ యిన స్పెర్ట్సులకు డబ్బుకావలె ని అడుగుదు నిల్వయర్హుగారు సర్ బాసిల్ ట్యాంట్లుగారు చేసి న మామణు యూరారున్నటువంటిదేశములో అందోళనకలగ జాలవని చెప్పిరి. రాష్ట్రీయ కవుములో 68,00,000 కమీషను ఇచ్చినందున 80,00,000 నిలవకలిగెనని ఆర్థికసభ్యుడు చెప్పెను. అందువలన వారికి ప్రజాయుత్త కాఖిలకు తగినదిబట్టి గలదు. మంత్రులు నియమింపబడి స్కీములను తయారుచేసినప్పుడు సహాయముచేతునని వాగ్దానముచేసెను. 7,50,000 పట్టిమెంటరీ గ్రాంటు చర్చలేకుండ ఓటుచేయబడెను. సభ 17 వ తేదీకి నిలిపివేయబడెను. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి దారుణహత్య

దేశబంధు దాసుగారు

ముద్గాయాల పక్షమున న్యాయవాదిగా నుండురు

30 లక్షకు ఏర్పాటు జరిగినది

బానలా హత్యకేసులో ముద్గాయాల పక్షమున వాదించుటకు దేశబంధు దారుణదాసుగారిని కోరిరి. ఆయనకు 30 లక్షల రూపాయల నిచ్చుటకు నిర్ణయింపబడినది. కేసు కలకత్తాకు మార్చవలెనని పిటిషను పెట్టిరి. దాసుగారు మరల న్యాయవాదిగా పనిచేయనారంభించెను. 10 లక్షల పుణ్యదే దాసుగారి కియ్యబడెను. అని యింగ్లీషునుపత్రిక ప్రకటించెను. విచారణ ఏప్రిల్ లో ప్రారంభము కావచ్చును. ఈదాసుగారు మరల న్యాయవాది వృత్తినివలంభించెదనను వార్త సమృద్ధిగనదికాదని పలువురు తెలియచున్నారని బొంబాయి పత్రికలు వ్రాసెను.

పన్ను విచారణసంఘము

గంగూరు ఐరోపీయునుల సాక్ష్యము

శ్రీశ్రీ, మార్చి 2:—నేటి సాయంత్రము సర్ కాం రి నిర్దేశము, సర్ గార్డను ప్రభుజు, కాన్సుగార్లు పన్నువిచారణసంఘము నెదుట సాక్ష్యమిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి కటికవాండ్రునమె

వార్లజబ్బందులు

బొంబాయి, మార్చి 2:—నిన్న సాయంత్రము నుండియు బొంబాయి మునిసిపాలిటీ వ్యవహార కటికవాండ్రు సమ్మెకట్టిరి. ఒక్క యొడ్డును వర్షముటకు పురపాలక సంఘము యియ్య కొనకుండుటయే సమ్మెకట్టుటకు కారణము. గొడ్డుమాంసముమేక మాంసము అమ్మకసాయివాండ్రు సమ్మెలోగలసిరి. మాంసపు అంగదులకు నేటి ఉదయమున మాంసముఅమ్మకమునకు రాలేదు. నేడు బొంబాయియందు మాంసపు ఆశీనములేదు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి, మార్చి 2:—కసాయివారల దుకాణములు మూయబడుటచే క్రాఫర్డు మార్కెట్టు నిశ్శబ్దముగనుండెను. కసాయివారలలో బాటు కూరగాయలు, పండ్లు అమ్మువారును దుకాణములను మూసివేసిరి. కసాయివారలయెడ సానుభూతి జూపుటకును, ముందు మునిసిపాలిటీవారు పడ్డఅంగదులపై పన్నువిధించుటకు దలపెట్టుచున్నారనియు అందులకు అంగదుల వారు అసంతృప్తి పని జూపుటకును కూరగాయలు పండ్లు అమ్మువారలు సమ్మెయందు జేరిరి ఒక్క క్రాఫర్డు మార్కెట్టునందు మాత్రమేగాక యితరమార్కెట్టులను సమ్మెకట్టును. మాంసము గాని పండ్లుగాని, కూరగాయలుగాని దొరుకుటలేదు. పిట్టలు, చేపలు కూత్రము లభించుచున్నవి. ఇవి అవి ప్రియముగ నున్నవని చెప్పవలసిన అవసరములేదు. తినుబండారము లమ్ము దుకాణములు మూయలేదు.

కసాయివాండ్రు యిబ్బందులు

పశువులను జంపుటకువార్లము బొంబాయి పురపాలక సంఘము పశువైద్యులచే బరిక్ష చేయించుచున్నది. ఇది కసాయివాండ్రుకు యిష్టముగలేదు. మార్కెట్టు నూపరింపెండెం టుగారు నిన్న బద్రావధకాలకు బోవ పరిక్ష చేయబడిన మాప్పది ఆవులను పంపుటకు దీసికొనివచ్చెను. అట్లుగావించుటకు అధికారి యియ్యకొనలేదు. వెంటనే 200 ల కసాయివాండ్రు సమ్మెకట్టిరి. దానివలన నేడు బొంబాయిలో మాంసములేదు. ఇంతియగాక కేసువజాముననే మేకలను జంపవలయునని మునిసిపాలిటీ యెప్పుడున్నది. అట్లుచేయుటచే 12 గంటలనంతరము అమ్ముచే పోగ నిల్వయున్న మాంసము వాసనగొట్టును. వాసనవేయుచున్న మాంసము తినిభోదారులు పొరజేయుదురు. ఇది కసాయి వాండ్రు యెప్పు రెండవయిబ్బంది. సడ్డును, కాయగూరలను అమ్మువాకు రేపు దుకాణములను దెగచెదరు. కాని కసాయి వాండ్రుయింకను పట్టుదల వదులుటలేదు. (అ. ప్రె.)

శ్రీయుత కాండ్రేగుల

రామచంద్రరావుగారు

నిన్న విడుదలచేసిరి

శ్రీయుత రామచంద్రరావుగారిని నిన్న (2 వ తేదీ) మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు కోయంబుత్తూరు చెరసాలనుండి విడుదలి. నేడునయము (8 వ తేదీ) మొయిలులో వారు చెన్నపురికి వచ్చిరి. ఇచట రెండురోజులుండి పిమ్మట రాజమహేంద్రవరం చెల్లెదరు. వీరికి 1924 ఫిబ్రవరి 16 తేదీని రాజమహేంద్రవరమున అరెస్టుచేసిరి అనాడే 15 నెలలు కఠిన శిక్ష వేసిరి. ఫీరవయసు 25 వత్సరములు. శ్రీయుత మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య గారు కారాగృహమున కేగినపుడు వీరు కాంగ్రెసుపత్రికకు సంపాదకత్వము వహించిరి. వీరు 1921 జనవరిలో బి. ఎ. పరిక్షకు దరఖాస్తు చేసిరిగాని అంతలోనే అసహాయాద్యమ తీర్మానము నాగపూరు కాంగ్రెసులో లభించింపబడి నందున కళాకాలను బహిష్కరించిరి. రాజమహేంద్రవరము తాలూకాలో కాంగ్రెసు ప్రచారము గావించిరి. పిమ్మట కాకినాడ జాతీయ పాఠశాలలో ఒకవత్సరము ఉపాధ్యాయుడుగానుండెను. పిమ్మట రాజమహేంద్రవరము తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘమునకు కార్యదర్శిగానుండెను. వీరిని కొంతకాలము రాజమహేంద్రవరము చెరసాలలోనుంచి పిమ్మట కోయంబుత్తూరు చెరసాలకు మార్చిరి. కోయంబుత్తూరు చెరసాలలోని ముద్రకాలయమున వీరు అసిస్టెంటు ఫోయముగా పనిచేసిరి. వీరికి జయిలులో ఆదరణయును ఆరోగ్యమును మొత్తముమీద బాగుగనే యుండెనని నేడు బి. మార్కెనారాయణరావుగారు మాకు వ్రాసిరి. తిరువళ్ళీటిలో బిగుస్త్రీటులో 18 వ నంబరు గృహమున ప్రస్తుతము వీరు బసచేసిరి.

ఆంధ్రస్వరాజ్యపార్టీసభ

(స్వకీయులలేఖరి)

ఈనెల 1 వ తేదీని బెజవాడ పట్టణమునందు ఆంధ్ర స్వరాజ్యపార్టీ మహాజనసభ సమావేశమైనది. సభ్యులు చాలమంది వచ్చియుండకపోయినను ఉత్సాహకరముగ నున్నది. అధ్యక్షులగు మ-రా-శ్రీ వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి.

ప్రభుత్వమున క్రొత్త కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు ఎన్నికలుజరిగినవి. మ-రా-శ్రీ అయ్యదేవర కాశీశ్యరావు పంతులుగారు అధ్యక్షులుగను, డాక్టరు డి. యస్. రామచంద్రరావుగారు, ఉన్నర లక్ష్మీనారాయణపంతులుగారు, సమ్యుదయహిద్దీక్ బి. ఆచారీగారు కార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. మరియు అయ్యదేవర కాశీశ్యరావుపంతులు, వింజమూరి రంగారావులుగారలు అభిలభారశస్వరాజ్యపార్టీసభకు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనబడిరి. (ప్రస్తుతము పదివేలరూపాయలు ఆంధ్రస్వరాజ్యపార్టీకి విరాళముగ నిచ్చుటకు అభిలభారత స్వరాజ్యపార్టీని ప్రార్థించుచు తీర్మానించడమైనది.

కర్నూలుజిల్లాలో మద్రాసుశాసనసభకు ఖాళీయైన స్థానములో తగినవారిని స్వరాజ్యపార్టీపక్షమున నిలబెట్టుటకు తగినవిర్పాటుచేయుటకు గాడిచెల్ల పారిసర్వోత్తమరావు పంతులు సయ్యదు మొహియద్దీన్ ఆచారీగారిని కమిటీగా యేర్పాటుచేయుటకు తీర్మానించబడినది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర స్వరాజ్యపార్టీ కాన్ఫరెన్సును శ్రీఘమై సంతకర్తలలో బెజవాడయందు జరుపుటకును, స్వరాజ్యపార్టీ ప్రముఖులను దానికి ఆహ్వానించుటకును తీర్మానించడమైనది.

శ్రీయుత వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు స్టేటు కాన్సిలు ఎన్నికలలో స్వరాజ్యపక్షముతరపున అభ్యర్థిగా నిలిచి గౌరవప్రదముగ గెలుపొందినందుకు రామదాసుపంతులు గారిని, కాంగ్రెసునందు విశ్వాసముచూపించి యీ పార్టీవారికి తమసమ్మతులను యిచ్చినందుకు వోటర్లను యీసభకారు ఆభినందించుచున్నారు.

సంవత్సరము వైకాలమునుండి ఆంధ్ర స్వరాజ్యపార్టీ ప్రవేశించెంటుగావుండి వ్యయప్రయాసలకోర్చి పనిచేసిన వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారికిని, సెక్రటరీలకును, కార్యనిర్వాహకసర్గమువారికిని యీసభవారు కృతజ్ఞతాపూర్వక పంపనము లిచ్చించుచున్నారు.

కుప్త నివారణసంఘము

ఆఱువేలు పసూలు చేయబడెను

ఇయోతుమాలు, మార్చి 2—రాజప్రతినిధిచే నేర్పాటు చేయబడిన సంఘము తరపున కుప్తనివారము కొరకు సామ్యును పసూలుచేయుటకు నిన్న నిచ్చట డిప్యూటీకమిషనరుగారైన రావుగారు పురమండీరమందొక సమావేశమును జరిపిరి. రావుగారి సభ్యులుగను, డాక్టరు యస్. కేశుగారు కార్యదర్శిగను 26 గురుసభ్యులునుగలకమిటియేర్పడెను. సమావేశమునకుచెక్కిండ్రు వచ్చిరి. ఆరువేల రూపాయలు వసూలయ్యెను, పర్యాజాగీరుదారగు డత్తాత్రేయ కృష్ణరావుగారు రూ 1000 లును సోనుగాను వాస్తవ్యులగు యల్. జి. రూయకాంగు గారు రూ 1000 లును విరాళముగ నొసగిరి. జిల్లాయందు 20,000 లు వసూలు చేయుటకు కమిటీవారు ఉద్యుక్తులుగ నున్నారు. (అ. ప్రె.)

విశాఖపట్టణముజిల్లాలోని వలంటీర్లకు విజ్ఞప్తి

మార్చి 2న 18 వ తేదీయెడల 10 వ తేదీనకు ఉపాధ్యక్ష ఆగ్రహారంలో స్వామివారికర్పణముగృహత్సవము జరుగును. ఆ సందర్భమున కాంగ్రెసు, ఖద్దరుప్రచారము జరుపుటకు వలంటీర్లుకావలసియున్నారు. భోజన సవరిసదుపాయము ఏర్పాటు చేయబడి యున్నది. తమ కాంగ్రెసువారి వద్దనుండి తమ్ములను పంపుమిన్నట్లు అధికారపత్రముతో వలంటీర్లు 18 వ తేదీకి ఉపాధ్యక్ష నరసింహులపేరునకు రిమెక్లమారమున గలదు. 18 వ తేదీని జిల్లాజాతీయోప సంఘసభ ఆక్రమణ చే జరుగును. ఉత్తప్రభుత్వ త్రరములు శ్రీమత్కృతివాద భయంకిరమంత్రతత్వం కెంకట గోపాలాచార్యులుగారు (ఉపాధ్యక్ష, నక్కపల్లిపొట్టు) అని వ్రాయవలెను.

మల్లి మడుగుల కోదండరామస్వామి, కార్యదర్శి, జిల్లాజాతీయోపసంఘము విశాఖపట్నం

P. O. Peddapuram, Godavari Dt.

విదేశ వార్తలు

సామ్రాజ్య ప్రతిష్ఠాపనము

కార్యనిర్వాహకవిధానము

ప్రభుత్వమువారి క్రొత్తయోర్పాటులు

లండన్, ఫిబ్రవరి 27:—సామ్రాజ్య ప్రతిష్ఠాపనమును

అధినివేశ వర్తకకాళ్ళా సహాయపరిశ్రమను, గవర్నరులును నిర్వహించుటకు ప్రభుత్వచట్ట వివరములను ప్రకటించిరి. ఈ గవర్నరులు మూడుసంవత్సరములవరకు పనిజేసెదరు. ఈసంస్థ కను ఖర్చులను ఇచ్చునంతకాలము, దొంగిలినవిలువ, ఇండియా దేశమును ఒకగవర్నరును నియమించుటలను, ఇతరగవర్నరులను వర్తక సంఘము వారును, అధినివేశ కార్యాలయమువారును, కోశాధిపతులను వ్యవసాయ కాళ్ళా మాతృకు, అధినివేశ వర్తక సంఘము వారును నియమించెదరు. ప్రకృతికాస్త్రసంఘములవారు పారిశ్రామికపరిశోధకసంఘమువారును తమతరపున 10 మంది కెక్కునగాకుండు నియమించుటలను, ఇందులో సామ్రాజ్యగనులపనివాండ్రతరపున ముగ్గురుండవలెను.

దీనికొరకు ప్రతిసాలన 9000 పౌనుల చొ॥ 30 రి సంవత్సరములవరకు ఖర్చుపెట్టవలెను. ఈవిధానము బొలైముదటి లేదీనుండి పనిజేయును.

ఫ్రెంచి మోటారుబండ్లు

చాదుసరసుపయనము

ప్యారిస్, ఫిబ్రవరి 27:—తునీషియాలో వచ్చుచున్న ఫ్రెంచిమోటారుబండ్లు చాదుసరసును జేరెను. 850 కిలో మీటరుల దూరము నడచినది.

ఫ్రెంచి ఆర్థిక పరిస్థితులు

ఆర్థికప్రములో కోతలు

ప్యారిస్, ఫిబ్రవరి 27:—ప్ర్యాంకుభరను యభివృద్ధి జేయుటకై ఆర్థికప్రములో తగ్గించుటకు నిశ్చయించిరి.

విదేశీయులపై పన్ను

విదేశీయులు 200 ప్రాంకుల పన్ను నీయవలెను. విదేశీ కార్యములు కొన్నివరకులను సెరవేర్చవలెను. విద్యాభ్యుపాత్రము 10 ప్రాంకుల నీయవలెను.

రుమేనియా హక్కులు

జర్మనీలో తగవు కుదరలేదు

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:—యుద్ధకాల ఆక్రమాసందర్భములో ఇవ్వబడిన మొత్తమునుగూర్చి జర్మనీ రుమేనియాకు తగవు కుదరలేదు. కాని రుమేనియా జర్మనులను తరుముచున్నారనియు, జర్మనులకు, సొత్తుపై చర్యను దీనికొనుచున్నారనియు చెలియుచున్నది.

ప్రస్తుతపు చిక్కులన్నిటికిని దైన్యకారానుని రుమేనియా విదేశాంగమంత్రి చెబుచున్నాడు. జర్మనీ ఇదివరకు కొన్ని సంవత్సరములక్రింద ఆక్షేపించిన నట్టియు ఇప్పుడాక్షేపించినట్టి మొత్తమును కొంతవరకు దగ్గించుటకు ఒప్పుకొంటిమని రుమేనియాను చెబుచున్నాడు. ప్రస్తుత సంవత్సరముల నాలోచించి ఆత్మసంరక్షకార్థము ప్రయత్నములనుజేసికొనక స్వీకరించుచు ఇంతవరకు రుమేనియా ఎట్టిచర్యను దీనికొనలేదు. బహిరంగముగ కయ్యమునకు దిరుగుట కిష్టములేదని చెబుచున్నది.

జర్మనీ దెహకంపులకు బుకారెస్టులో ఎవరును లక్ష్యపెట్టలేదు. ఆర్థికయుద్ధము రుమేనియాకంటె జర్మనీకే ఎక్కువ పమాదకరము.

సివిలుసర్వీసు అంచనాలు

లండన్, ఫిబ్రవరి 27:—1925-26 సంవత్సరమునకు సివిలుసర్వీసు మంత్రి 287000000 పౌనులు వేయబడెను. నిరుపేదల 801,000000 పౌనులు ఆయెను.

న్యూయార్క్ పానుధర

మారకము పడిపోవుట

లీఫ్టెన్, ఫిబ్రవరి 27:—నేడు న్యూయార్క్ లో పానుధర నాలుగు డోలరులను, 75 కి పంతులు పడిపోయెను. న్యూయార్క్ ఫెడరలు రిజర్వ్ బ్యాంకు డిస్కంతుంధర తగ్గి పోవుటచే ఈమందము గల్గెనట.

దక్షిణఆఫ్రికా ఆశియా

వానులపై దాడి

కేపుటౌన్, ఫిబ్రవరి 28:—ప్రస్తుతపు పార్లమెంటు సభలో ఆసియావానుల సమస్యయే చంచలమును గలుగజేయుచున్నది.

వర్ణవివక్షతచట్టము రెండవపర్యాయము చర్చించినవిదప భారతీయులను దేశీయులతో సమానముగ జేయుటచే ఆసియా అంతయు దక్షిణఆఫ్రికాను ద్వేషించుట కేర్పడునని ప్రభుత్వమువారిని స్పష్టపరచుచు చక్కగ మందలించెను. ఈవిషయమై ప్రయత్నములను చట్టమును రెండవపర్యాయము మార్చి రి లేదని ప్రవేశపెట్టెను. కర్నలు కాలిఫోర్నియా దీనిని ప్రవేశపెట్టిరి.

ట్రాన్సువాలులో ఎచటను వర్తకపు లైసెన్సులను మరల ఇచ్చుటకుగాని క్రొత్తగా జారీచేయుటకుగాని పిలువేకుండు ఆసియావానులకు పలుకుబడియున్న ప్రతికంపెనీకిని ఈవిల్లు వర్తించును. ఆసియావానులకు భూములుండగూడదు.

ప్రభుత్వవైఖరివిషయమై ఏమియు తేలలేదు. కాని ఈవిల్లుకు అవకాశములేకుండగనే బోవు సమకొనుచున్నారు. చాలమందిసభ్యులు ప్రతికూల భారతాభిప్రాయమును గ్రహించినవిదప యీ చట్టమును ఆలోచించుటకే వ్యవధి యుండదనుచున్నారు.

భారతీయులను గూడెములలోనుంచుటలో చెలిపిన యభిప్రాయమునకు ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమెట్టిదో చెలియదనుచున్నారు.

భారతీయులవిషయమై ప్రభుత్వాభిప్రాయమును వర్ణవివక్షతనుగూర్చి చర్చించునపుడుగాని కర్నలు కాలిఫోర్నియా చట్టమును చర్చించునపుడుగాని హ్యూజుగారు చెలియజేసెదరనుచున్నారు.

బ్రిటను విదేశాంగ విధానము

ఫ్రాంసులో ఆందోళనము

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:—బ్రిటను యూరపియనువిధానమునుగూర్చి ఫ్రాంసు చాల ఆందోళన బడుచున్నది. ఈవిషయమై పరస్పరవిరోధాభిప్రాయములు బయలిపెట్టచే మరింత ఆందోళనగలుగున్నది.

దొమినియనుల వరకులచే గ్రేటుబ్రిటను ఏమైన వెనుదీయునోమోయని చాలకలవర ముదయించినది. నిజముగ గ్రేటుబ్రిటను దీనినైన జేయనుద్యేశించెనాయని ఫ్రాంసు ఆశ్చర్యబడుచున్నది. ప్రపంచమునకు మరల జర్మనీకు ప్రపంచమును గలుగజేయుకుండు పూచీపడెదమని గ్రేటుబ్రిటను అభయముసగవలెనని ఫ్రాంసు గోరుచున్నది.

యూరపులో తామెంతవరకు శోక్యము గలుగజేసికొనవలెనో నిశ్చయించుకొనుటకు వ్యవధి గావలెనని దొమినియనులు గోరుచున్నవి.

గ్రేటుబ్రిటను ఊరక ఒడంబడికను సంకేతము జేయలేదనియు ఫ్రెంచివారికి భయములేకుండు ఒడంబడిక వరకులను సెరవేర్చెదమని దొమినియనులతో బాటు అభయమిచ్చిన ఫ్రాంసుకు మనసు నిలకడగనుండును. తరువాత రాయభారములను గా వింపవచ్చును.

జర్మను ఆక్రమణ ప్రదేశము

బ్రిటిషువారు ఖాళీజేయుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:—పైనికవరకులను సెరవేర్చినకే జర్మను ప్రవేశమును కొలొనును ఖాళీజేయుట బడుననియు ఫ్రెంచివారికి మరల జర్మనీనుండి ఉపద్రవమురాకుండు ఏర్పడినచో అనుదానికి సంబంధములేదనియు పూర్వమున్నటుల జర్మనులు ఫ్రెంచివారికి ఉపద్రవమును గలుగజేయకాలరను మృత్యుముగల్గినకే ఖాళీచేసెదమను పట్టుదలను బ్రిటను విడచుచున్నదనుచున్నారు.

పరిణయము

సయ్యదు అమీరాల్ గారికొమార్తె మేరీ లూయీకార్టరు కన్యను పెండ్లియాడెను.

తురుష్క రాజద్రోహ శాసనము

కాన్స్టాంటినోపలు, ఫిబ్రవరి 28:—రాచకీయులలో పవిత్రమైనట్టియు మతపంబంధమైనట్టియు, విషయముల నుపయోగించిన శిక్షను విధించుటలో కొంత సవరణను జేయవలెనని, ఇట్టిపనులకు తోడ్పడు వారాపత్రికలను ఒకసంవత్సరము పుణ్యక్షేత్రములకు ఆలోచించుచున్నారని.

సారులో ఫ్రెంచి సేనలు

జర్మనుల 7 వ ఆక్షేపణ

బెర్లిన్, ఫిబ్రవరి 27:—సారులో ఫ్రెంచిసేనలనుగూర్చి జర్మనులు 7 వ పర్యాయము ఆక్షేపించుచు ఈపర్యాయము అతితీవ్రముగ జాలిసమితివారికి ఆక్షేపక లేఖనంపిరి. ఒకసంవత్సరమే జాలిసమితిసభ వార్యమిచ్చినను పరిస్థితు లభివృద్ధిగాంచలేదనిరి. ప్రస్తుత పరిస్థితులు సంద్భి ఒడంబడిక నల్లంఘించిన వగుచున్నవని చెలియజేసిరి.

సోవియటులు

జర్మనీ

వర్తకరాయభారములు ప్రారంభమగుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:—మస్కోలో మరల సోవియటులు జర్మనులు వర్తకరాయభారములను ప్రారంభించిరి. ఇంతవరకీయని సౌకర్యములను సోవియటులకు జర్మనీ ఇచ్చుటకు పూచీపడెను. ప్ర్యాంకు సోవియటు వర్తకసంబంధములు నెగ్గవనభయముతో సోవియటులకు జర్మను లీసౌకర్యములను జూపుచున్నారట త్వరలోనే ఈవిషయమై మార్గము నేర్పాటుజేసెదరు.

ఆస్ట్రేలియా బంగారు

సిడ్నీ, ఫిబ్రవరి 27:—1925 జనవరి మొదటి లేదీనున్న మొత్తమునకు తక్కువ ఒడంబడి ఏర్పాటుజేసి లైసెన్సుతో బంగారు సెగురుతీజేయవచ్చునని ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువు నిచ్చిరి.

నాట్సులో భూమిఅదరుట

నష్టము లేదట

లీఫ్టెన్, ఫిబ్రవరి 27:—ఉత్తర నాటింగుహంపైరులో భూమి అదిరిన దని చెబుచున్నారని. ఇండ్లన్నియు కడలెనట. కాని అంతనష్టము ఏమియు గలుగలేదట.

అంతరిత్రమండలి ఋణము

ఫ్రెంచి ప్రధానామాత్యుని ప్రకటనము

ప్యారిస్, ఫిబ్రవరి 28:—ఫ్రెంచిప్రభుత్వమునకు జర్మనీ ఇవ్వబడిన మొత్తమును తగ్గించి ఫ్రెంచిఋణమును ఏర్పాటుజేయవలెనని హెరియటుగారు ప్రకటించిరి. రషియా బ్రిటిషువారి కీడుపలిన మొత్తమును గూడ ఆలోచించవలెననిరి. రషియాకాస్తీలేకపోవుటచే ఆభారమంతయు ఫ్రెంచివారిపై బడరాదనిరి. నష్టపరిహారములను లెక్కలోజేర్చినగాని తామియవలసిన అప్పును ఈయవలమని ఫ్రాంసు, రుమేనియా, ఇటలీ చెలియజేసిరి.

ట్రాన్సువాల్డానియా దండయాత్ర

లండన్, ఫిబ్రవరి 27:—వాహనీలు ట్రాన్సువాల్డానియాపై దండెత్తిరన్న విషయమై అధినివేశ కార్యాలయము వారికిని విదేశాంగకార్యాలయమువారికిని ఏమియు ఖాయముగ చెలియలేదు.

సోవియట్ రషియా ప్రభుత్వ పరిస్థితులు

మంచినిలకడగల ప్రభుత్వము

నియమ నిబంధన దిశించునట్లు రషియాలోని బ్రిటిష్ పునర్వ్యవస్థాపక ప్రభుత్వము వారి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము వారు 250 పునర్వ్యవస్థాపక ప్రభుత్వము ప్రకటించిరి.

సోవియట్ రషియా ప్రభుత్వము మంచినిలకడగల ప్రభుత్వము. కార్మికుల హక్కులను అక్షరముగా ప్రభుత్వమునకు కలదు. రైతుల గూడ వేలకొలది ఆయోజనమునున్నారు. ప్రతిజాతివారి కిని, విద్యార్థులకును రాజకీయస్వాతంత్ర్యముల నిచ్చిరి. మత స్వాతంత్ర్యముగలదు. పరిపాలనము చక్కగ సాగుచున్నది. విదేశీయులు సేవ్యులైన సంగతులన్నియుగలవు.

ఎవరో స్వల్పసంఖ్యాకులు నిరంధము జూపినను పోలిం చ నవసరము లేదు. అన్నియు చక్కగ జరుగుచున్నవి.

ఇంగ్లండులో తుపాను

గురువారమునాడు ఇంగ్లీషుభాషలలో తుపానువీయటచే పడవులకు చాల నష్టముగల్గెను. మాన్చెస్టరు పడవ భయం కరముగ వ్యర్థము బోలెనట్లు చెప్పెను. బ్రహ్మాండముమీద దీని ని గొంపోయి గట్టుకుట్టిరి.

విసిలండులో గూడ 64 గురు చనిపోయిరి. చేపలపడవ లలో ఇవి జరిగెను.

శ్రీ శ్రీ ఎబర్దు అధ్యక్షుడు

రిచిస్టాగు సభకు గొప్పసత్వము

దేశముయొక్క చిక్కులు

లీపెల్టె, మార్చి 1: — ఇచట ఎబర్దు అధ్యక్షుడు మృతి జెంది నందులకు అందరూ విచారించుచున్నారు. ఎబర్దు అధ్యక్షుని కుటుంబమునకు సార్వభౌముడు బెర్లిన్ నులోనున్న బ్రిటిష్ రాయశాసనాధికార సానుభూతిని తెలియజేయునెను. రిచిస్టా గు ప్రజలకు తీరని కొరత గల్గినందులకు బ్రిటిష్ ప్రభు త్వమువారు సానుభూతిని జూపుచున్నారని తెలియజేయు డనిరి.

రాచకీయ దృష్టితో జూచిన ఎబర్దుగారి మృతి చాల విచారకరమునున్నది. కమ్యూనిస్టు విప్లవములకు వీలులేకుం డ ఎబర్దుగారు జేయగలిగిరి. ఎబర్దుగారి దూరదృష్టి నిదానమే జర్మను రిపబ్లిక్ ను గాపాడినది. జర్మనీలో 10 సంవత్సర ములనుండి ఎడతెగక కొట్టుకొనుచుండుతెరి ఎబర్దుగారి కాల ములో అట్టివేదియు లేకుండెనని అబ్జర్వరుప్రతిక వాకొను చున్నది.

జర్మనీలో ఇప్పుడు అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను సమస్య కష్ట ముగ ఏర్పడినది. ఏప్రిల్, మే మాసములలో ఎన్నుకొనవలసి యుండును. ఎబర్దుగారు తమ చాకచక్యముచే ప్రతిష్ఠను గడిం చిరి. దేశమును గాపాడిరి. రాచకీయ నాయకులలో ఇతనిస్థానము వాక్యమిందుకొనుటకు తగినవారు లేరట. డాక్టరు లూథరుగారిని ఎన్నుకొనవచ్చు ననుకొనుచున్నారు. ఇది జరుగుచో కన్సర్వే టివులకు విజయమే. మార్క్సుగారు కోమను క్యాథలిక్ మతస్థు డగుటచే అభ్యక్షునిదనికి ప్రజలు సమ్మతించరని గొడుచున్నది. ప్రజాభిప్రాయమును బట్టి అధ్యక్షుని కొత్తగ ఎన్నుకొనెదన. ఆరువారములలో ఇది జరుగునట.

బెర్లిన్ లో సినిమాలు నాటకాలు మూడుబడినవి. విచారసాగరములో మునిగియున్నవి. పండులు ఆగిపోయె ను. బుధవారమునకు బహిరంగముగ సంగీతపాటలు ఆపుజేయ బడెను.

ప్రెంచి సేనేటు అధ్యక్షుడు

ప్రెంచి అధ్యక్షుడు ఎబర్దుగారి చావుకు సానుభూతిని జూపిరి. మరల రిపబ్లికనులు; రాజీగావలె ననువారును కొట్టు కొనెదనమోయని భయపడుచున్నారు. గురువారమునాడు సమాధి జేసెదరు. ఎబర్దుగారు స్మృతిలేకనే చనిపోయిరి.

ఎబర్దుగారు 1871 సంవత్సరమున జన్మించిరి. 1912 లో రిచిస్టాగు సభ్యుడుగ ఎన్నుకొనబడిరి. వచ్చేసంవత్సరము సోమ లు డిమాక్రాటిక్ పక్షమునకు అధ్యక్షుడుగ ఎన్నుకొనబడెను. 1919 లో జర్మనీ అధ్యక్షుడుగ ఎన్నుకొనబడిరి. యుద్ధములో ఇచ్చి కుమారులు ఇద్దరు చనిపోయిరి.

ప్రేడ్ యూనియను వై పన్ను

ను విధించు క్లిష్టసమస్యను సేదు మంత్రివర్గమువారు రా లోచించిరి. ఈవిషయమై కన్సర్వేటివులకు చాల ప్రతిపాద భావ మేర్పడుటచే తక్షణము కాననమునే ఆలోచించవలెనని బల్గన్ హెడ్ ప్రభుసంఘమువారు ప్రభుత్వమువారికి సిఫార్సు జేసిరి.

ప్రభుత్వమువారి సిఫార్సుల సంగీకరించెద రనకొనుచు న్నారు. మ్యూన్సిపల్ గారిబిల్లును నిరాకరించవలెనని కార్మిక లిబరల్స్ సవరణలకు ప్రకటించిరి.

లండనుదురంతము

శ్రీమంతుడగు ఆర్మీయనువ్యక్తిని ముట్టడించుట

అపాయకరముగుస్థితియం దుండుట

లండన్, ఫిబ్ర 28: — లండనులో కాపురమున్న ఆర్మీ నియమవర్తకాకడు ఎక్సిజెంట్ అనునాతడు స్వహత్యప్రయత్న చే రిలో రక్తము గారుచు బడియుండెను. తలమీదను, మణిబంధ ముమీదను గాయములుండెను. చొక్కాచిగిరిపోయియుండెను. నేలమీద వెండినాణెములు చెల్లాచెదరై యుండెను. ఖరీదుగల గడియారపుగొడుగు అతనిదగ్గరబడియుండెను. బెల్ ఫోను తీగల ను నరికివేసిరి. తాళముచెవిఅవలబడియుండెను. కొట్టాడినటులగు రులుగాన్నించెను. పోలీసువారువచ్చిరి. ఇతనిని ఆస్పత్రికి గొం పోయిరి. అపాయకరముగుస్థితియందుండెను. ఇంతవరకేమియు అతడు చెప్పలేకున్నాడు. ద్రోహి దొంగకాదట. ఒక చేతికట్టి కన్పించెను. విదేశీవ్యక్తిగుర్లు దీనియందు గన్పించెను.

కనడా ఓడ గట్టెక్కుట

ప్రయాణికులను మార్చుట

లీపెల్టె, ఫిబ్ర 28: — కనడా పసిఫిక్ మార్గమునబోవు ఓడయొకటి గట్టెక్కినది. ప్రయాణికులు ఇంకొక పడవలో గొంపోబడిరి. కొంతమందికి గాయములు తగిలినవి.

సామ్రాజ్య విభేదములు

లండన్, ఫిబ్ర 27: — కామన్వెల్థులో అపాయకరము గు ఉన్న, కోమములను పరిశుద్ధముచేయు విషయమై అంతర్జా తీయ ఒడంబడికను ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుజేయలేదని లాక ర్నల్ యొక్క గారు తెలియజేసిరి. జనీవాసభకు పూర్వవిషయ మై గల్గిన భిన్నాభిప్రాయములను పరిష్కారము చేయుటకు ఒక సమావేశమును గాంచవలెనని రీసుడేరుగారునిరి. ఈసంగతిని దేశీయమంత్రికి తెలిపెదనని ల్యాండ్ మన్ గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

న్యూయార్కులో ఇంగ్లండు బ్యాంకురేటు హెచ్చునను కొనుచున్నారు.

ప్రేడ్ యూనియను పన్ను

వార్తాపత్రికల విమర్శనము

లీపెల్టె, ఫిబ్ర 28: — ప్రభుత్వమువారు ప్రైవేటుమును గూర్చి మాన్సిస్టునుగారి బిల్లును ఆమోదించరని ప్రైము డెయిలీ న్యూస్ పత్రికలు డెబువుచున్నవి కాని ఈవిషయమై ప్ర త్యేకముగ కాననము లండనులేనని ప్రభుత్వమువారు తలంచుచు న్నారని మార్షింగుపోస్టుపత్రిక డెబువుచున్నది. వచ్చే శుక్ర వారము మాన్సిస్టునుగారిబిల్లును రెండవసారి చర్చించెదరు. అపు డు స్పష్టముగ మంత్రివర్గమువారు తమ నిశ్చయమును డెయిజీ నెదరు.

బ్రిటిష్ నౌకను బట్టుకొనుట

అక్రమమునుట

అమెరికను న్యాయమూర్తి తీర్పు

లోస్ టో, ఫిబ్రవరి 27: — మద్యపాన నిషేధాధికారులు పట్టుకొన్న బ్రిటిష్ నౌకను విడిచివేయవలెననియు దానిని బట్టు కొనుట తప్పనియు అమెరికను న్యాయమూర్తి డెయిజీ నెను.

కుర్దుల తిరుగవారు

విప్లవకారులు ఎల్ అజిజ్, కాన్స్టాంటినుండి పూర్తిగ తొలగించబడిరని తెలియుచున్నది. స్థానిక ప్రజలే ప్రభుత్వ క్రి పరులను విద్యాధికులను అగు నాయకులతో తరుమగొట్టిరట.

వాల్యాలు ఉప ఎన్నికలు

ప్రెస్ గారిని ఎన్నుకొనుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 28: — వాల్యాలు ఉపఎన్నికలలో ప్రెస్ గారికి 14788 ఓట్లువచ్చెను. డాక్టరు మక్ మిఖా గారికి 12800 ఓట్లువచ్చెను. కప్టెన్ లూథియను స్కాటుగారికి 11610 ఓట్లువచ్చెను. ఈఎన్నికకువారణము ప్రెస్ గారు ఎన్నిక కాననములకుభిన్నముగ ప్రవర్తించుటయేయనుచున్నారు.

ఆలెంబీగారు రాజీనామానొసగుట

కెయిరో వార్తలు ఆలెంబీగారు రాజీనామా నియతము చున్నను మార్షింగు పోస్టుపత్రికానిలేఖరి ఆలెంబీగారు రాజీ నామానిచ్చినయే డెబువుచున్నాడు.

ప్రాంసు - జర్మనీ

వర్తకపురేర్పాటులు

పారిస్, ఫిబ్రవరి 28: — ప్రాంసు - జర్మనుప్రతినిధులు వర్తకపురేర్పాటులనుగూర్చి సంతకముజేసిరి. జర్మనుల ప్ర త్యేక సౌకర్యములను గోరుటచే ఇంతకాలమువై ననుచున్నా రు. ఆల్సెన్-లోరైనునుండి జర్మనీ కెగురుతిజేయు సరకులవిష యమై ప్రస్తుతము తాత్కాలికముగ ప్రాంసువారికి సౌకర్యము లేర్పరచిరి. మరల ఈవిషయమై ఒడంబడికను పూర్తిజేయుట కుముందు ఆలోచించెదరు.

ఫ్రెంచి నైన్యములు

నైన్యమునందు 607000 మందిని, నౌకాదళమునందు 60,000 మందిని ఏర్పాటుజేయుటకు నిశ్చయించిరి.

ఫ్రెంచి ఆర్థిక పరిస్థితులు

పారిస్, మార్చి 1: — ఆర్థిక ప్రయత్నంలో జర్మను లీయ వలసిన మొత్తము 1250,000,000 ప్యాంకులను జూపిరి. ఆక్ర ము సైనికవ్యయమునకు 660000000 ప్యాంకులను ఏర్పాటు జేసిరి.

క్రొత్తము: కములు

పంచదార, కోకో, బియ్యము, మారకము మున్నగువాటి మీద విధించబడును.

చమురుకొట్టు వేలుట

100 మంది చనిపోవుట

రెయోడే జనీకో, ఫిబ్రవరి 28: — ఇంకెవరకు 100 మం ది చనిపోయిరని తెలుచున్నది. 600 మందికి గాయములు తగి లెను. 8000 ఇండ్లు తగులబడెను.

రెండంగంటలలో 50 మంది చిక్కుపడిరి. చాలవరకు బ్రెజిలుగనులపనివాండ్లు బాధపడిరి. బ్రెజిలుకార్మికులకూడ బాధితులైరి. భయముచే చాలమంది చనిపోయిరట.

జనరలు సర్ ఆర్. బెన్టుమ్యాకటుగారు చనిపోయిరి.

కెడ్ పార్లమెంటుసభ్యుల అలరి

లండన్, ఫిబ్రవరి 27: — కామన్వెల్థు స్థాయిసంఘము లో స్కాచిబిల్లువిషయమై ఆంగ్లేయుడగు సర్ ఫ్రెరిక్ కాబ్ గారిని అధ్యక్షునిగ నియమించుటచే కెడ్ పార్లమెంటుసభ్యులు అలరిజేసిరి. ఇతనిని నియమించరాదనిరి. స్కాచిబిల్లువిషయమునకు సంబంధించిన దానిని ఆంగ్లేయుడు పరిష్కారము జేయజాల దనిరి.

కాని అతనినే ఖాయపరచిరి.

సింగపూరు నౌకానమావేశము

బ్రిటిష్ యుద్ధనౌకలసౌంపు

31 వ తేదీని జరుగనున్న నౌకాదళ సమావేశమునకు బ్రిటిష్ యుద్ధనౌకలు చాల దివ్యముగ జేరినవి.

శ్రీరామ నాట్యలేఖలు

(10)

గంజానటులు

మనోనాథా! దాశరథీ!

నీ కృపామహిమ యంత క్రివంతము? నిన్నుదలచి రెండు గ్రంథదళముల విసరినంతనే దేశము దెట్టిదానురాగ మేర్పరచి మదీనువిమర్శక వ్యాపారమునకు ఆవగాళిలు అమర్చుచుంటివి? యానశ్శీవము నీ సాధుగాకముల నారాధించు సుచరిత్రుల కెట్టి యపారదౌకకాముష్మికసంపద లాసంగి పెద్ద సేతువోగదా? 'సుకృతంధుమ్మృతంధైవ గచ్ఛ ప్రమనుగచ్ఛతి' అనువాక్య మిహమందే సిద్ధించినట్లు నేను వెళ్లునకితే గంజాము మండలములో నాయం దపాదప్రేమాతిశయముల వెలిబుచ్చు మిత్రులను మార్చియుంటివి. ఈ గారవమంతా నీకుగాక నాకు వెల్లునా? రాయించేది నీవే పదివేడి నీవే! మెచ్చుకొనేది నీవే మెచ్చునీవే! మేమంతా నీచేతి పనిముట్లు! నీవాడించు, కీలు బొమ్మలము!

చుట్టప్రమాపుగా గంజాముమండలము తిరుగవచ్చును. కొన్నేళ్లక్రింద చిల్కానదిలోని తామరలయక ముఖాకించి 'రమ్యవృత్తాం'నే పలుకుబాటలలో నీవేదించియున్నాను. మల్లె యీ నాటికి గంజామండలపు శిశిరసౌభాగ్యమును చూడగలిగిని.

మెట్టగట్టు లన్నీ చిక్కని, నల్లని, యడచిచెట్లతో కొండనాగుల రక్తనాళములతో పాటుడుబట్టిన బండరల్లతో వనలరల్లికొన్న తరుగ్గంధములతో వరుసబడిరి గుమిగూడి చేసిన కరుగుచూ, దప్పున కేళిచూ, నగరంగపరంపరల తెరచిచూపు తున్నవి. లోయలలో చిన్నగుంటలు, పెద్దచెరువులు చుట్టగాలిలో తపతప లాడుతున్నవి. పొలాలన్నీ పైడిలేతులు పరచినట్లు, పండిన వరిచేలతో పచ్చగించియున్నవి. వెండితేరుల వలె చెరువులు విప్పారి తళుకుమీర; బంగార మారబోసినట్లు పంటచేసులు అందగింప; ముఖములు టోపీలవలె దూరపుకొండలు నునుపుమీర; పూరినదేసిల కెక్కిరాకి గుచ్చుడితీగెలు పూత సాగముల జాటుచుండ; బ్రహ్మాండంకంచెల కల్లుకొని గిరినుల్లికలు విరియున్నాను; కళ్లములమట్టు మూగి గోమహిమకాటకంబులు నవగ్రాసలు బుట్టాకుతూపాలపై పంపడింప; కోతనతల ప్రాకృతిగీతికానినాదములతో వినుపిథి యుంకరింప; పులుగు కూతలు పల్లెటివాలకుల యాటకోలికల కలముతో మేళవించ; బంతిపూవులు సాంపుమీరి పండువకళ తేర్చరచుచుండ; బాతుజంటలు రక్కలగొరుకును గ్రీవాభంగమున తెన్నారి కోనేటి నీటిపై విశ్రాంతయానము సలుపుచుండ; సెలయేళ్లబులబాటములతో; సుఖయసంధ్యల విచిత్రోజ్వల గగనవిస్ఫావములతో, వెన్నెలకల మంచుసాగములతో; గంజాముమండల మత్స్యంశప్రేక్షణీయమై పలుకులకందరాని యందంపురాసియై చూడకన్నులు జాలనట్లున్నది.

గంజాములో ప్రస్తుతము పుత్తెక్కింద్రసమస్యలు మనుష్యులను కలవరపెట్టుచున్నవి. వాదప్రతివాదాలు నీవెరుగనివి కావు. కాని, నాట్యాదికానీవలో అభిప్రాయ భేదాలేమికనుపించవు. జిల్లాలో జమీందారులు జాస్తి, రయతులం తక్కువ, అందుచేత జమీందారులు పోషించే సంస్థాపనలు తప్ప ప్రజాపోషితమైనవి అంతగా వృద్ధి పొందకున్నవి. కాని అన్నిటిలో ముందంజ వేయు ధీరధీనిధులకేమున్నారు. ప్రాచీన సాంప్రదాయాభిజ్ఞులగు పండిత సింహము లొకప్రక్కను, సంప్రదాయ నిర్బంధముల విదలించుకొని పరుగులిడు నవ్యవిద్యత్సంతకు లొకప్రక్కను, గంజా వికాశమండలములలో కనుపడుచున్నారు. జమీందారు లుండుటచేత వీణమొదలైన దేశీయగానసాధనములం దావరణ, మంచి రాచమర్యాదలు, ప్రజలందరికి యలవడి వుంటవి.

ఈ ప్రాంతాల్లో గృహస్థులు వీణపాట నెక్కువ మన్నించి సాధించు చున్నారు. తెలుగు పద్యాలను, సంస్కృత శ్లోకాలను విచిత్రతాళగతులతో మనోహర రాగవిలసనముతో జదివేసేర్పు మూలైవునలేదు. ఈపద్ధతులు మనవారు గరవవలసియు, నర్ధరైవ స్థానిమిడి కళాకాలలో సంస్కృతోపాధ్యాయులుగ నున్న మల్లయ్యకాస్త్రిగారు యాళకీలో పురాణశ్రవణ మాదరణీయముగ జేయుచున్నారు.

అవదాని కొక చిన్న కొండ జమీందారేకాని, వరుంబడి సాలూరారులకులను మించవుగాని, పర్లామిడిరాజు తనయ్యారిలో స్వదేశసంస్థానాధీశుల రాజగరులలో వగుపడు విద్యాపోషకసంస్థాపన లన్నింటిని నిలపిపోషించుచున్నాడు. నిజంగా

మూలైపు జమీందారులు స్థానికరాష్ట్రీయ పురములందలి న్యాయవాదుల మోటారుబాడాయును పోషించుటకు తమ బొక్కనమును గల్లనేయక తమతమ ప్రాంతములలో, జనోపకారమును సంస్థలు నెలకొల్పి పోషిస్తే, ఎంతో బాగుండును. పర్లామిడిరాజు సంస్కృతాంగ్లేయయువతీ విద్యాలయములతో బాటు నొక చక్కని నాట్యశాలను కట్టించి యుత్కృత నాట్యసమాజ మొక దానిని పోషించు చున్నారు.

ఈ ఓడ నాటక సమాజమువారు కృష్ణలీల ఆడించి నాకు తమదేశపు నాటక గానాభివృద్ధిపద్ధతులను చూపించినారు. ఇందులో బాలరసంబహుభాగరూపితతో తర్కించు చేయుచున్నాడు. నాట్యశిక్షకుడైన అప్పనభరచూ పిల్లవాండ్రకు పాటనేర్పుటయొక్క యేవండ్లార్థన యెట్టిముఖాంగ విన్యాసమును పెట్టుకొనవలెనో చక్కగజూపించి, అవియలవిడువజూపాధన చేయించుచున్నారు. మూలైపు వ్యాపారసమాజాల్లోకూడ ముందు సద్యాలు, గద్యవాచకాలు వర్ణించిన తరువాత రిహ్సలలో ఆభినయమును ప్రతిపక్ష్యేషనమును అలవరచుచున్నారు. మొదటి ప్రయోగాల్లో నటులు యిచ్చటా అచ్చటా కూర్చుండి తమపాత్రులు ఒప్పుకొనియున్నారు. అప్పనభరచూ మొదటినుండి రంగస్థలంబున నాటకమును ప్రవర్తించినట్లే ప్రతిపాత్రను ఉచితస్థాన నూక్రమింపజేసి, ప్రయోగాన్నామన గానాభినయములతో నటులను తర్కించుచున్నాడు. అందుచేత నటులు ప్రదర్శనమునాడు ప్రాత్రగా పోజులు తెచ్చిపెట్టుకొనవలసిన ఆవసరం ఉండదు. నాటకము మనోగతమైందే అభినయంకూడ మొదటి నుంచి అలవాటై ప్రమాదకరమీరయగ చిరాభ్యస్త సరససంస్కృత మార్గముల నంకితపడును. ప్రత్యేకనటుల నీవిధి శిక్షించుట యొక్క రంగస్థలాన నిలువవలసిన పూర్వాగ్రహంబును కూడ మొదటినుండి యలనాటుచేయును. అనిగా పోతు మొదలుపెట్టి ననాడే నీ రియ గుగ నాటకమాడడముకూడ మొదలెట్టుచున్నాడు. ప్రాంతీయ చేయుచున్న అప్పనభరచూ అప్పటి పోజును పట్టి చూపుచుండును. అందుచేత యీ సమాజములో ప్రతినటుడే అభినయించెడి రీతియంతా వొక్క మేధస్సుయంకొడి యొక సూత్రధారుని నిర్ణయమునండి యుత్పన్నమై కలాలక్షణ మొప్పుచున్నది. కాంతనయా మున్నున వసిన నాట్యకళానిగుర్చుము నాటకమొక కళకావనిన్నీ వొక బుద్ధినుండి వెలువడి రసప్రకటనమే కళాభిజ్ఞమును కర్తృమనవియు నాట్యవిద్య కళాగౌరవ మొందుటకు సూత్రధారుని సేవ్యునిగ యులు అనుసరించి నడువలెననియు చెప్పుచున్నారు. అప్పనభరచూ యిట్టి సర్వనిర్ణాయక నూక్రధారీ ప్రచార ములందించెనని చెప్పవచ్చును.

వివదానికి యుత్కృతభావ ప్రాకృత్యములై నున్నది. సామాన్యంగా అర్థమవుతూనే యుండుంది. సింగళీభాషంత మార్దవముగ లేదు. బెంగళీలోనుండు వర్ణభ్రంశము కటూచ్ఛరణములైవు. వీటిరెండిటికి నడుముగ నడుస్తుందని చెప్పవచ్చును. గవ్యోపన్యాసాలు వొకమాదిరిగ నున్నవి. పాటలు బెంగళీ తెలుగు పద్ధతుల ననుకరించుచూ వివ సాంపుగచున్నవి.

పర్లామిడిలో తెలుగుకంపెనీ వొకటివుండేది. ఇందులో చిలువారి బుచ్చన్నపంతులు అన్నాపంతులు గామమూర్తి మొదలైనటులు ఆభినయిస్తూవుండేవారు.

ఇప్పుడీసమాజం పనిచేయుండలేదు. అందలినటులుమాత్రము తమతమపాత్రులను కొన్నిచదివి పాడి వినిపించారు. ప్రస్తుతము గంజాంజిల్లాలో టెక్నెలిగ్రాముమందు ఆంధ్రకళాప్రచారక సంఘము, ఛత్రపురంలో, హిందూభిమానకీర్తికంపెనీ, సోంపేటలో ట్రామెటిక్సొసైటీ, శ్రీకాకుళంలో యామె చూర్గురామాచారిసభలు ఆస్కాలో యామెచూర్గురంకంపెనీ, జీవించియున్నవి. వీటిల్లో పేరెన్నికగల నటులను వారు ఆడియట్టువేసాలను యిక్కడ తెలుపుచున్నాను. శ్రీకాకుళంలో కల్లెపల్లి మూర్తినాధకవి, చట్టి పూర్ణయ్యపంతులు, ఈశ్వరశత్యనారాయణ, పీర్సాని శివరావు, యమ్. యల్. భోజరాజు, బూరెల నరసింహంపంతులుగార్లు పేరుగలిగి నాటకాలాడుతున్నారు. తరువాత సరస్వతుల మల్లయ్యకాస్త్రి, రామమూర్తి, ప్రభాకరామమూర్తి పంతులు, కొల్లూరు రామచంద్రావు, శివల శ్రీరామమూర్తి, మానేపల్లి రామమూర్తి, గరిమెళ్ల రమణపంతులు, కె. మురహారీరావుగార్లు గంజాంమండలములో యెన్నికగలిగి యభినయించుచున్నారు. శ్రీకాకుళపు యామె చూర్గురంకంపెనీవారు దయచేసి వాకొరకొక నాటకాన్ని ప్రదర్శించిరి. కాని కొంకొండమాట జూదు నలసటచే నీ నవకాశమును యమ మోగించుకొన బాలకుంటిని.

పైజెప్పిన నటులుగాక టెక్నెలి ఆంధ్రప్రచారక సంఘమువారు ప్రహ్లాదను, పూర్తిగాను, కుశలను, సావిత్రినాటక

ములలో కొన్ని రంగములను చూపించిరి. ప్రహ్లాదలో జయంతి వెంకటజగన్నాధ గావుగారు బి.వి.యల్.టి. గారు హిరణ్యకశిపవేషమును వేసిరి. వీరి విగ్రహము కొంచెము పొట్టి. సంగీతము కూడ ఎక్కువనే చెప్పవచ్చును. కాని హిరణ్యకశిప పాత్రానికీ నాగరాజరావొసంగిన తాళకసంపన్నగృహస్థుడనే అర్థమును స్వతంత్రముగా నూపించుకొని యీ అర్థంలో 'లోకములన్ని యన్ తీణములోన జుంపించినవాడే వింద్రియానీకము చిత్తమున గెలువనేరవు.' అనే భావంతో కథాసందర్భములన్నీ కొంచె మించుమించుగా నాగరాజరావువలె అభినయించిచూపారు. పైకి యంతోషం నటిస్తున్నా పుత్రునియందారని ప్రేమను సంతోషమును మధ్యమధ్య వెళ్లగక్కుతూ బాలభక్తాగ్రణి నారాయణస్వరణ మొనర్చునప్పుడు ద్వేషము కన్న అపహ్వా మెక్కువచూపుచూ సరససాధుత్వముతో చిత్రముఖముద్రలతో నిర్వహించిరి. 'మంగిలివార్యున్' అనుపద్యములో చివరకు 'చావడిదేవినిత్రమా'యను నప్పుడు జగన్నాధ గావుగారు తనుచూపుల మిట్టిపైబరపి పరమార్థ సంస్కరణ ముదయించిన ట్టికనిమేష మునుప ర చి యంతలో విన్నయై 'ఇన్ని తాళకళలు భక్తిప్రభావానికి చాలవన్నట్లు చూపించి యంతలో చివలన తన యహంకారప్రవృత్తి గ్రమ్మర సందుకొనెను. ఇట్లు నాగరాజరావు నిర్వేదమగుపరచెను. ముదనాటియాటలలో జగన్నాధరావుగారు కొన్ని హాస్యభూమికల దాల్చిరి. వీరి యాటలెరువుల జూడ దువ్వబుడి యుగంధరుడు, ముప్పికెట్టి పాత్రల నభియింపవగుదురని తోచుచున్నది.

ప్రహ్లాదలో వినుకొండ బోగారావుగారు లీలానతిజేమిన్ని వేశారు. మునాటి సావిత్రిలో నీతడు సత్యవంతుడుగ ను; కుశలవలో నీతగను కన్నించెను. ఈతని రూపు నడత సంగీతము అభినయనైపుణ్యము చెప్పకోవలసినవే. మూలైపున యుండినయెడల యీ పాటికి వీరికొరకు నాటకసమాజాలు పోటీపడి సందు లందించుచుండేవారే. తనపార్వ జనకునపుడే కాక మిగిలిన పాత్ర లభినయించు సమయమునకూడ సందర్శించితమైన మూకాభిరము మొనర్చుచూ, రసానుభవముగపరచుచుండును. లీలానతి పుత్రులకు సమాపదేశములజేయ యత్నించుచూ భర్తను వారింపజూచుచూ తండ్రికొడుకులవైరము నొక విచిత్ర తామసికదుర్మోగముగ భావించుచూ చివరకు ప్రహ్లాదుడు విషము తాగిన పట్టుల తాను మూర్ఛిల్లు సందర్భాన్ని చక్కగా చూపించినాడు. వీరు ఆడిన సావిత్రిలో సత్యవంతుడు జేబకరిగి వనమధ్యమున పులిసాతనండి సావిత్రిని దప్పించి యాపెయ్యొక్క కృతజ్ఞతా పరిజామముగ నాపె వలపు లందికొని మొదట సంకేయించి యాచల తానుకూడ నలదనేర్చును. ఇందులో సత్యవంతుడు అప్పటికి ముగ్ధనాయకుండని చెప్పవచ్చును. వలపుకూడ లేకుండు. శిత్వనేనాపరుడై భమర్విద్యాదుల నభ్యసించుచూ నుత్తమపర్వముల గరమచూ జీమాతవాహనునివలె 'ఏవనింద్య ముడ మిస్మితఫల ప్రాప్త్యై భవేద్యావనం, భక్త్యా యాతియదిశ్శేమేవతితా శుశ్మామమానస్యమే' అనుమాటలస్మరింపజేయుచు కాలము గడపుచుండినవాడు. అడవిలోనుండగా తండ్రి నగరిని క్రతువశములు ముట్టడించె నను నార్త తెలిసినది. ఇట్టి సందర్భంలో పితృభక్తి శత్రువమృగ్గనోత్సాహము, తా నడవులనుంటినను విచారము బుద్ధి నూగించుచుండ సావిత్రి ప్రణయప్రసంగముల నందించ నరుదెంచును. ఆదివరకున్న తలపులలో కామమర్మమెరుంగని పదనలుపులుముతో చికాకుపడుచు మెల్లగ శృంగారప్రసంగము లందికొన సేర్పు సందర్భాన్ని బోగారావుగారు చక్కగా చూపించిరి. యముడునీనులో ముచ్చటించవలసిని ప్రత్యేకసందర్భమేమును లేదు. నీతవేషంలో లక్ష్మణుడు విడిచిపెట్టి పెడల బోవునపుడు రామునిపై దూరని ప్రేమాభివ్యక్తము లంతర్వాహినిగ స్ఫురించుచుండ తాత్కాలిక వియోగశోకమును సరసముగ చూపించిరి.

టెక్నెలిలో నొక విచిత్రమైన కలింగవైశ్యకుటుంబ మున్నది. టంకాల సాంబయ్యగారు శ్రీపురుషవేషాలు వేసేవారు. వీరి తమ్ములొకరు హోర్వోసివాయిస్తూ యింకొకరు తపలా మోడుతూ మరియొకరు ఇంద్రుడు మొదలైన వేషాలువేస్తూ యున్నారు. సాంబయ్యగారి కొడుకులిద్దరూ బాలకపాత్రల నభినయిస్తారు. వీరిల పుచ్చారణ, సంగీతము, కులనియమముల నతికమించి యసాధారణవిస్తవ్యమాధుర్యములతో చెన్నారుతున్నది. అపశబ్ద మెక్కడారాదు. ఇందులో పెద్దవాడు, శశిభూషణరావు ప్రహ్లాదలో మూడవప్రహ్లాదుడుగను, కుశలవలో కుశుడుగను సావిత్రిలో సావిత్రిగను అభినయించెను.

చిన్నతనంలో దేవరకొండ వెంకటసుబ్బారావుగారి వలె శ్రీపురుషవేషాలు సమాన సౌష్ఠ్యముతో శశి

నైజాము రాష్ట్ర ఆంధ్ర సభలు, మధిర

భారతదేశమునం దన్ని భాగములందును మాత్రమే జనము ప్రసరించుచున్నది. నైజాము రాష్ట్రముందును ఆంధ్రమహాజనము ప్రబోధము గాంచుచున్నారు. ఆచట క్రమక్రమముగా నక్షత్ర విజృంభించినది. యవతలంబరు నాత్సహముతో ముందునకు నడచుచున్నది. గత మాడుకత్వములనుండి ఆంధ్రజనసంఘములు బయలుదేరి నైజామరాష్ట్ర ఆంధ్రాధ్యక్షమున కెంతయు బలము చేకూర్చినవి. వరంగలుజిల్లా మధిరలో తృతీయ నైజామరాష్ట్ర జన కేంద్రసంఘసభయును ప్రథమరాష్ట్ర ఆంధ్రాలయ ప్రతినిధిసభసంఘయును యీనెల 21, 22 తారీఖుల యందు సమావేశమయినవి.

దెబ్బవాడి కవలిమారమున, వాడికిబోవు నయిబాము రయిలునాగ్గన వివాద హక్కు గానూన్నది. పశ్చిమకృష్ణానందుల మలో చేరిన నందిగాను బిశ్వనాథరాజుకాలన బోవువార కిక్కడ రయిలుదగును. నయిబాము దేశవాసులు బ్రిటిషయిం దియాచారును కలియుట కెక్కుడు అకాశములుగల యిచ్చోట పిల్లవరి 20 వ తారీఖు రాత్రి తేము రయిలుదిగసరికి వచ్చుచుండ నేవకులు మమ్ముల కెదుర్కొని స్వాగతమిచ్చిరి. తనిఖిచేయనిదే బోగూడనని మమ్ములనదలించి తమిగిన వ్యచ్చందనేవకుడికడు మా వెంటనందింపజేసి తాను నమిసి మమ్ములపొనిచ్చిన నయి బాముకాయరి యుద్దోగియులు సహజదోష్పద్ధతులం గడిచి ఆహ్వానసంఘమువారిచే యేర్పాటు చేయబడిన విడుదలం బ్రవేశించిరి.

రయిలుజేవును నానుకొనియుండిన వికలమును మైదా నమునందు చుట్టగా చిత్రించబడిన బాటలప్రక్కను ఫర్లాంగల కొలది తోరణము లెంతయు ననోవారముగా విరాజిల్లుచుండె ను. డి. పి. డబ్ల్యు వారి కవనములును, వారి ననుసరించి వేయ బడిన చలువపందిళ్ళును, ఆహ్వానసంఘమువారిండుటను, ప్రతి నధుల భోజనపజ్జనాదివసతులనును అనువుగా నుండెను. దానికి ఫర్లాంగునూరములోనున్న పింగలి వెంకటరామారెడ్డిగారి ఫ్యాక్టరీగదులలో ప్రతినిధులగులను చానిసమీపముననే రవ్యముగా నలంకరింపబడిన సభామంటమును, ఫ్యాక్టరీ ప్రాంగణమునం దున్నబడిన స్వాగతనూచక ధ్వజపతాకతోరణములును, చూపటుల నాత్సహనతులుగను, దేశభక్తిపూరితులుగను జేయుచుండెను. తాటాకుపందిళ్ళును, వేడినీళ్ల వసతులును, కాఫీ, ఉపమా, టీ, మొదలగు అల్పాహారములును అగంతకులకు సౌకర్యము లను కలుగజేసి కొద్దిలో కాకినాడకాంగ్రెసును స్వగణితం చెప్పుచుండెను.

మహాత్మాగర్జునులు సాధించు కళిమానముతో పాటు ఆంగలమును అధ్యక్షమును ముఖ్యములు. మధిరపరగజాలో ధనికులగు బాగీర్థాలను భూస్వాములగు ప్రముఖులును గలరు. గాని, వారిలో దేశభిమానము వ్యగ్రము. ఇట్టి పరిస్థితులలో, పెద్దభూస్వాములును, హైకోర్టు న్యాయవాదియు, మధిర పరి సరములు విశేష పలుకుబడిగలిగినవారును అగు శ్రీయ్యత మాడ పాటి తిరుమలరావు పంతులుగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షతవది సంకీర్ణించి, సర్వకార్యములను, అసహాయకూరుడై, చక్కబర చెను. వీరి చాకచక్యమున త్వరితముగా భోజనాదులు పూర్తిగా వింపబడి 21 వ తారీఖున పండ్రెండుగంట లగసరికి ఆంధ్రజన సంఘసభ సమావేశమయెను.

సభాధ్యక్షులగు రావుబాబులకు సామల వెంకటరెడ్డిగారు తన్ను రేగింపుతో మేళతాళములతో తీసికొనివచ్చెదరని ఎంచి ముందుగనేవచ్చి సభాభవన మలంకరించెను. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు, తనయంపన్యాసమున తమసంఘమువారి యభిప్రాయములను సూత్రిప్రాయమున వెల్లడించెదరనాత అధ్యక్షుకోపన్యాసము నడమూడి హనుమంతరావుగారిచే చదువబడెను. ఆంధ్ర జన సంఘకార్యదర్శి యగు శ్రీయ్యత మాడపాటి హనుమంత

భూషణుని కొప్పుచున్నది. ఒడ్దికలు, పొకడలు, స్వతంత్రంగా రసవంతంగా ముచ్చటగావులవి. అభినయమందు నైజాతెభగవద్భక్తులును, కుతుడుగ రావవీర్యసంభాతుని చాకచక్యము, వీర్యశైర్యములు, మైత్రీమనస్సు, భ్రాతృవాత్సల్యము నిర్దోషముగ జూపించెను. సావిత్రిలో వలపుపట్టులందు యమని అనుసరించు నవ్వుడునూ, స్వాభావికకటాక్షల్య మగువరచెను. తగినశిక్షతో ప్రసిద్ధులగు చూచుచు కొంతకాలము సంస్కృతాంధ్రముల చదువుచూ సంగీతము నేర్పుకొంటూ, అభినయసాధన మొనర్చుచూ వ్యవహరిస్తే శిశుభూషణరావు తెలుగునాట్యరంగాన రాగల పెద్దకేతులలో జేరనని తోచుచున్నది. వైశ్యులలో యిట్టిప్రతిభ అసాధారణమే. ఏమోబాబో! ఏ యగాధసాగర గర్భాంతరాళమున నెట్టి యజ్యులమణిరాజమును దాచియుంచావో? నీ శేతెలును! ఇట్టిరుకపరమగిను విధేయనాట్యసంజయుడు పూరాం నూరికాస్త్రో.

రావుగారి కేర్పవలనను కర్ణుల సహకార విశ్వభావముల బలనను సాయంత్రము 8 1/2 గంటలసరికి అధ్యక్షుడు 2 8 తీర్మానములను చేయాలిగెను.

అల్పాహారములు పూరికాగానే సాయంత్రము 5 గంటలకు మధిర గ్రంథాలయసంవత్సరోత్సవము ప్రారంభ మయెను. ఈగ్రంథాలయ మతిశీఘ్రకాలములో అత్యుత్కరమున అభివృద్ధి గాంచెను. స్థాపించిన రెండుపదివత్సరములనుండి యంతవరకు గ్రంథములసంఖ్య 1000 వరకు పెరిగెను. ఇట్టి జెన్నత్వదేశకు తీసికొనివచ్చిన గ్రంథాలయకార్యదర్శి యగు మిరియాల నారాయణుప్రగా రెంతయు ప్రశంసార్హులు. ఈ సంవత్సరోత్సవ సభకు మ-రా-శ్రీ మాదిరాజు రామకోటిశ్వరరావుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. కీరు హనుమకొండ కాపురస్తులు. సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులు, ఆంధ్రజనసంఘముల స్థాపించు చందర్వులనున వీరును శ్రీయ్యత మాడపాటి హనుమంతరావుగారును నిజా మరాష్ట్రరాష్ట్ర మంతయు పర్యటనమొనర్చిరి. వీరగ్రాసనాధి పత్యులు వహించి కొంత సమయానుమతాలసంభాషణ మొనర్చిన తరువాత కాగ్యదర్శిగారు తమని వేదికను చదివిరి. దూసాటి వెంకటరమణాచార్యులవారి యుపన్యాసము విజ్ఞానోద్ధీపితమై శ్రోతల కెంతయో యల్లాసమును గలిగించెను. శ్రీయ్యతులు నయి బామురాష్ట్ర పూర్వరాజప్రతాపమును, పూర్వకవీశ్వరమాహా త్యయనుగురించియు వర్ణించుచును ఆవేశపూరితుడై ఒడలు గగనోద్ధిను కంట తడిపెట్టినభక్తు డందులేదని చెప్పట సాహస ము కా సేదు. హాకిమ్ గఫీగద్దీనుగారు గ్రంథాలయోపయోగము లనుగురించి మాట్లాడిరి. గ్రంథము నలంకరింపబడిన సేపీతుడు. సర్వకాల సర్వాస్థలయందును సన్నిధానంద్రి యగు నెచ్చెలి. కొట్టిపను తిట్టినను తిట్టినను సహించగల పరమమిత్రుడు. ప్రస్తుతము గ్రంథాలయము ధనాభావకోగముచే బాధపడుచు న్నవి. వీనికి సువర్ణ ఘటిక లను మాత్రలను వాడవలయునను మొదలుగాగల హాస్యరసపూరితమును భావగర్భితమును వాక్యములచే సభ్యులకు ఆనందమును గలిగించిరి తరువాతి ప్రాదరావాదు నుండి వచ్చిన అప్పన్నకాస్త్రీగారు నయిబాము గనర్ప మెంటు యుద్దోగ్యులందరు మన గ్రంథాలయసభ్యులుగా జేరినగాని జనలు భయమువీడి మనసభలకు విచ్చలవిడిగా రారనిరి. అధ్యక్షులగు రామకోటిశ్వరరావుగారు సర్కారుయద్దోగ్యులందరు ఇదివరకే తమయంద్యమమునందు సానుభూతికలిగియున్నారని యు చాలమంది సభ్యులుగాగూడ కలరనియు తమరాష్ట్రములో సర్కారునకును ప్రజలకును భేదభావములేకుండ నడవమను సాగుచున్నదనియు తమ యంతోపన్యాసమున వెల్లవిచ్చిరి. తంజావూరి లయబ్రెలో 2000 ల అముద్రిత తెలుగుగ్రంథములు గలవు. ఇతరభాషా పుస్తకములు మాడ తెలుగు లిషియందు గలవు. అచట, ఇద్దరు వీరులప్రతిములు గలవు. అందుకో నొక వీరుని కేరు సుబ్బయ్య. దీనినిబట్టి పూర్వము తెలుగుభాష, యిప్పుడు మన మనకొనుచున్న త్రిలింగ దేశేపు సరిహద్దులను దాటి పోయి ఎక్కుడుగోరవప్రభావుతులను గడించినది. మనము అసము నునిజాంరాష్ట్రముందున్న పూర్వాంధ్రచరిత్రనయినను నేక రించవలయునని యుద్దోగ్యమొనర్చిరి. మామూలుగా జరుగు వం దనవపర్వము జరిగినతరువాత, సభాధ్యక్షునిప్రక్కనే కూర్చునియుండిన సామల వెంకటరెడ్డిగారు లేచి నేను ఇప్పటి రమణాచార్యులవారి యుపన్యాసములన ఎంతయో తెలిసిన వాడనయితిని. నీ నీపుణ్యభూమిలో పుట్టితినిని ఎంతయో గర్విం చుచున్నాడను. ఈకోజ నేను పునీతుడనైతినిని తెలంచుచు న్నాను. నేను పించెపుచ్చుకొని నా మిగతాకాలమంతయు దేశసేవయందు వినియోగపరచెదనని దీక్షగాచెప్పి సభ్యులలో జయజయధ్వనములు చెలరేగి మిమ్ము ముట్టజేసెను.

తాడేపల్లి వేణుగోపాలరావు.

అవుడోహిల్ కండు రైల్వేను ఈస్తుంధియా రైల్వే తో చేర్చుటకు తీర్మాంపబడినదియు కొన్ని నెలలో ఈపర్వాటు అమలునకు వచ్చునని యాధిగత్యోయమున్నట్లు పయనీయరు పత్రిక ప్రకటించుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

లాహోరులో ఫిబ్రవరి 28-వ తేదిన గవర్నరుగారగు సర్ మల్క్ము హాయిలిగారు శిశుసంరక్షణ ప్రదర్శనపు ప్రారంభమహోత్సవమును జరికిరి. ప్రవర్తనాధికారుల సన్మానప్రతమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఈ ప్రదర్శనములందల గొప్పలాభము కలుగునని అభిప్రాయపడిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఇండియా ప్రభుత్వపు కార్యాలయములు ఢిల్లీలో మార్చి నెల 31-వ తేదిన మూయబడుననియు ఏప్రిలు 2-వ తేదినండి సిహ్నుకు మార్చుచుననియు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

నెకోదాబాదునందు ఫిబ్రవరి 28వ తేదిఉదయం కీ॥ శే॥ మేజరు హెచ్. హెచ్. కామెరనుగారి అంత్యక్రియలు గొప్ప గౌరవముతో జరిగెను. (ఆ. ప్రె.)

రామచంద్రపురం తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు

శ్రీయ్యత బులుసుసాంబమూర్తిగారి కాంగ్రెసుఅభ్యర్థుల నామినేషన్

16-2-25 సం॥ రామచంద్రపురం తాలూకా బోర్డు నకు అభ్యర్థుల నెన్నుకొనటకు రామచంద్రపురం తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘమువారు సమావేశముజరిపిరి. ఈసభకు విక్కిని వెంకటరత్నంగారు అధ్యక్షతవహించిరి. గోదావరిజిల్లాలో అన్ని తాలూకాబోర్డులకు కాంగ్రెసుతరపున అభ్యర్థులను నియమించుటకు యేర్పరుపబడిన శ్రీయ్యత బులుసు సాంబమూర్తిగారు ఈ సభకు విచ్చేసిరి. ఇదివరలో కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులను యెన్నుకొనుటకు యేర్పరిచిన ఉపసంఘమువారి రిపోర్టును కాంగ్రెసుఅభ్యర్థుల దరఖాస్తులును యీసభయందు చర్చించిరి. ఉపసంఘసభ్యులలో కొందరు తాలూకాబోర్డుఅభ్యర్థులుగా నిలుచుటచే కాంగ్రెసుఅభ్యర్థుల స్థానములను నిర్ణయించుటకు తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘమువారు శ్రీయ్యత బులుసు సాంబమూర్తిగారిని ఆర్ బి టేబురుగా నిర్ణయించిరి. శ్రీయ్యత సాంబమూర్తిగారు కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులు పరిశీలించి యీక్రింది నియామకములను గావించిరి.

ఈక్రింది ఫిర్కాలకు యీదినవకభ్యర్థులను కాంగ్రెసు తరపున సభ్యులుగా నిలుపుటకు తీర్మానించబడినది. ఇతరఫిర్కాలనుండి ఈఅభ్యర్థులు తమదరఖాస్తులను ఉపసంహరించుకొనవలెను.

మిగిలిన కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులు తమ యెన్నిక దరఖాస్తులను ఉపసంహరించుకొనవలెను.

1. ఆలమూడు ఫిర్కా:—1. గన్ని వెంకట సుబ్బారాయుడుగారు, 2. నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు.
2. సోమేశ్వరము ఫిర్కా:—1. మల్లిడి సత్యనారాయణగారు 2. రామిరెడ్డిగారు అల్లం.
3. పామర్రు ఫిర్కా:—1. బోన్నుల రామచంద్రరావుగారు 2. చోడ రామలింగచౌదరిగారు.
4. వెంకటాయపాలెము ఫిర్కా:—రాయపాటి సత్యనారాయణగారు.
5. రామచంద్రపురం ఫిర్కా:—చిలుకూరి వెంకట్రామయ్యనాయుడు.
6. మండవేటి ఫిర్కా:—1. ఓక్కిని వెంకటరత్నము 2వ స్థానమునకు కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులపాటి అక్కరలేదు.
7. ఓక్కివోలు ఫిర్కా:—రెండు స్థానములకు కూడా కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులపాటి అక్కరలేదు.

తాలూకాలోని కాంగ్రెసుఅభిమానులను ఓటరులన్నూ యీసభ్యులను తాలూకాబోర్డులోనికి తమఓట్లనిచ్చి యెన్నుకొనటకు వేడుచున్నాను.

ఉప్పూరి రామమూర్తి, రా॥తా॥కా॥ కార్యదర్శి, మూలస్థానం 24-2-25.

తెలుగుతాలూకా పసలపూడి అనే గొడుచెర్ల గ్రామములో గారపాటి గోగులు నేతల వెండ్రయ్య ఇంకా తదితరుల ప్రాత్సహములను 1925 సం॥ మార్చి 14, 15 తేదీలలో అజియంధ్రమహాజనసభ జరుగునుగాన దానికి అధ్యక్షులుగా మహారాజశ్రీ నరాలశెట్టి దేవేంద్రుడుగారు యం. ఎల్. సి. ఎన్నుకొనబడిరి. ఆదియాంధ్ర సహోదరులందరు విచ్చేయ ప్రార్థించుచున్నాము. భోజన సదుపాయములు ఉచితముగా గావించబడును.

చిందాడ శ్రీనివాసరావు నిడుదవోలు

గొప్ప మ్యాజిక్ ప్రదర్శనము

ఫిబ్రవరినెల 26 వ తేదిన దెబ్బవాడ శ్రీమారుత మోతే వోలులో "ది గ్రేట్ పెనిస్సులార్ బ్యాజిక్ ట్రూప్" వారు గొప్ప మ్యాజిక్ ప్రదర్శనమును చూపించిరి. వారి నేర్పరితనముకు, హస్తలాభమును మొదటినుంచి చివరవరకును అత్యద్భుతముగా నుండెను. పురవాసి

చెన్నపురి బజారుధరలు

మాస్చినెల కి-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 30 0 0 మొదలు	38 8 0 వరకు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు వరకు
మనుమ తెనాలివి, ప 43 గలవి రు	14 0 0 14 8 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	15 8 0 16 0 0
డిల్లివి ,, డిటా ,,	16 4 0 16 8 0
రాసులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0 9 0 0
సువ్వలు ,, ,,	20 0 0 24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 ,,	10 8 0 11 0 0
నెనగలు ,, డిటా ,,	10 8 0 12 8 0
నెనలు ,, డిటా ,,	12 8 0 18 8 0
మినుములు ,, డిటా ,,	18 0 0 15 8 0
ఉలవలు రు 164 ,,	8 4 0 8 8 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వలనూనె బా 1-కి ,,	154 0 0 155 0 0
నెయ్యము 1-కి ,,	14 0 0 22 0 0
కొండాపురంవేరు నెనగబప్పు బా 1-కి ,,	55 0 0 60 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	50 0 0 58 0 0
వేరునెనగనూనె గాజుగ బా 1-కి రు 120 మినుకూనూనె 122	
అముదము బా 1-కి ,,	184 0 0 185 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి ,,	145 0 0
హరపసుపు ,,	100 0 0 105 0 0
మిరప కాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి ,,	110 8 0 115 8 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు 50,55	
కాశహ స్తిపాయకట్టు ,,	70,75
బెల్లము బా 1-కి రు 35 0 0	52 8 0
చింతపండు బా 1-కి ,,	30 0 0 52 8 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి ,,	32 0 0 38 0 0
చదరంప ,,	32 0 0 35 0 0

6. లోహములు

చెండి 100 తులలితు ,,	74 8 0 74 10 0
బంగారము, తులము 1-కి ,,	21 12 0 22 0 0
సవరము 1-కి ,,	18 14 0
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	260 0 0 275 0 0
రాగి డిటా ,,	295 0 0 300 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పాల్ గలవి 35 , 4 0	34 0 0

7. రంగులు అతిజరైన

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు ,,	70 0 0 72 0 0
తొట్టికృష్ణము డిటా ,,	
సింహా డిటా ,, గురం డిటా ,,	

8. దూది

బోండా బెట్టుబారవ 1-కి ,,	రు 300 0 0
పల్నాడు దూది ,,	240 0 0

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి ,,	8 0 0
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	6 0 0
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,,	8 8 0
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	7 12 0
నూళియేనుగ నెం 20 ,,	10 10 0
జహాన్ నెం 20 ,,	
,, ,, 40 ఏ లేబిలు అయినను ,,	18 6 0
గోకాకు నెం 12½ ,,	8 10 0
వద్వాక్ నెం 24½ ,,	11 4 0
14½ క్విలక్ పక్షి ,,	8 0 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె ,,	10 10 0
నెం 22 ,, ,,	10 14 0
నెం 12½ బెన్ని సర్కసు ,,	8 8 0
నెం 14½ ,, ,,	8 12 0

బారిష్టరు పార్సలీశం (భాగము ౧)

గ్రంథకర్త: శ్రీ మొక్కపాటి సుసంహాశాస్త్రిగారు (సాహితీసమితి)
క్రానుసైజు. మేలు కాగితము. పుస్తకము క్రొత్త పోకడలతో ముచ్చట గూర్చుచున్నది.
పార్సలీశ మను కుట్టువాడు ఇంగ్లాండుకు ప్రయాణముచేయు కథ. హాస్యరసభరితము.
నవ్వు - కడుపు చెక్కలగును. వాడుకమాటలలో వాయబడినది. సాహితీసమితి వారి
కథల రుచి దాదాపు ఆంగ్లంబంబు నెఱిగినదే. స్రతి యాంగ్లంబును చదునెదగినది.

మె రు 1-4-0 మాత్రమే.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు.

జర్నీవారిచే శాస్త్ర ప్రకారము నూతనముగా కనిపెట్టబడినది.

బర్లిన్ లోనున్న డాక్టరు వాస్ గ్రాస్ అడు వై యఫ్ గారిచే కామశాస్త్రమునందు

కనిపెట్టబడిన నూతనకల్పనలు

1 కి రు 2-8-0

సర్ వాస్ యాన్:- అంటువ్యాధులు రానియక ఆటంకపరచును. 5 ట్యూబులుగల ప్యాకెట్టు
లిబిడిస్:- సపుంసకత్వమును శాశ్వతముగా పోగొట్టుటలో ప్రసిద్ధి కెక్కినది యిది మొక్కటియే

ఆస్ టెక్సు:- న్యభావ విరుద్ధములేక గర్భమును ఆవును.

బుడ్డి 1 కి ధర రు 6-0 0

బుడ్డి 1 కి ధర రు 6.0-0

టవలైన్:- స్త్రీలకు గలుగు నల వ్యాధులను కుదుర్చు ఔషధము. బుడ్డి 1 కి ధర రు 3-0-0

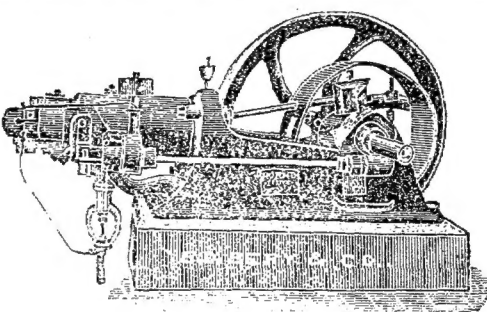
అన్ని పట్టములలోను ఏజంట్లు కావలెను. ఔషధములతో పథ్యనియమములు, ఇతరవివరములు పూర్తిగా
1884

Genz Wheeler & Co., (F. Dept)

[తెలుపబడును.

3, Commercial Buildings, Clive Street, CALCUTTA.

or 8, Broadway (Upstairs) Madras.

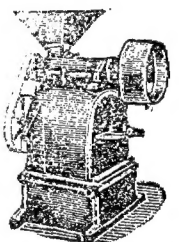
మద్రాసునందుండు స్టాకునుండి
మెషిన్లరి అమ్మకము

ఒక 25 బి. హెచ్. పి. ప్రాతహది

హారన్నుని ఆయిల్ ఎంజిను. 2 స్టెప్పులు

తోను, ఇతర అన్ని చరితములతో

అమ్మబడినది.

(2) రెండు 20 బి. హెచ్. పి. హారన్నుని ఆయిల్ ఎంజినులు. (ఆక్రాయుడు)

(3) రెండు 28 బి. హెచ్. పి. హారన్నుని ఆయిల్ ఎంజినులు. అన్ని చరితములు పూ

ర్తిగా గలవి.

(4) ఒక క్రొత్త 17 బి. హెచ్. పి. స్టాండ్లర్డ్ క్రాడు ఆయిల్ ఎంజిను.

(5) ఒక 32 బి. హెచ్. పి. హారన్నుని ఆయిల్ ఎంజిను. బాగుగా పనిచేయునీతిలో ఉన్నది. అన్నియు

పూర్తిగా గలవి.

(6) రెండు 10 అడుగుల క్రొత్తలాతీలు రిక్కి నెంబరుగలవి.

ఇవిగాక సిండియల్లులు, జిన్ను, పేసింగు మెషీనులు, పంపులు, నగలుచేయువారికి కావలసిన మెషిన్లు. రైసు

పొల్లరులు నెం 1, 2, 7 అందుకు సంబంధించిన భాగములకూడ మావద్దగలవు.

వివరములు కావలసినచో వ్రాసిన తెలుపబడును.

Telegrams "ENDEAVOUR" Madras.

HEAD OFFICE:-43, Ripon St, Calcutta.

BRANCHES:-London, Bombay, Lahore,

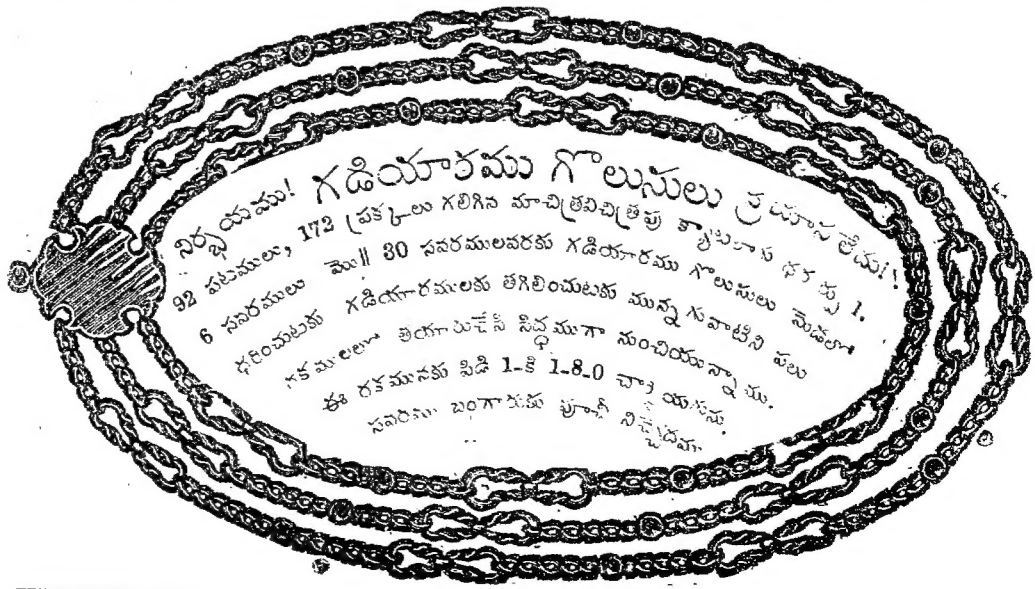
Delhi & Benares.

B. D. BERY & Co., 1737

Engineers, Machinery Merchants &

Government Contractors,

8, Sembudoss Street, G. T. MADRAS.

గడియారము గొలుసులు ప్రయాసలేము!
నిర్ణయము! 172 ప్రక్కలు గలిగిన మంచి త్రవిత్రపు క్యాబులను ధర రు 1.
32 పట్టములు మెల్ల 30 పవరములవరకు గడియారము గొలుసులు మెడలో
6 పవరములు గడియారములకు తగిలించుటకు మున్న గొలుసులు మెడలో
ధరించుటకు తయారుచేసి నిర్ణయముగా నుంచుచున్నాము.
గడియారములకు పిడి 1-కి 1.8-0 చొప్పున యిస్తున్నాము.
ఈ గడియారములకు పూర్తి నిచ్చేదము.
సవరింపు, బంగారము పూర్తి నిచ్చేదము.

గడియారములకు పూర్తి నిచ్చేదము.
సవరింపు, బంగారము పూర్తి నిచ్చేదము.
గడియారములకు పూర్తి నిచ్చేదము.
సవరింపు, బంగారము పూర్తి నిచ్చేదము.

అన్యతాంజనము

శ్రీమద్వాత్సక్తిరామాయణము

1943

ఓంకారము వేదములకు మూలమైనట్లును గాయత్రీమంత్రము మంత్రములకెల్ల ప్రారంభమైనట్లును శ్రీమద్వాత్సక్తికి విరచిత రామాయణము కావ్యములకెల్ల నాదియై యలరారుచున్నది. సర్వోత్కృష్టతగల యీ రామాయణమహర్షివసునకు వసునీయు లనేకు లనేక సంస్కృతవ్యాఖ్యానతీర్థముల నేర్పరచియుండిరి. అందుఁ గొన్ని ముద్రింపఁబడి దర్శనీయములుగను గొన్ని ముద్రింపఁబడని దర్శనసౌలభ్యము లేక యుండఁబడయఁ గాంచి బ్రహ్మశ్రీ భమిడిపాటి కామేశ్వరశాస్త్రిగారు ముదితాముద్రిత వ్యాఖ్యానములఁ జాలవఱకు సంతరించి పండితులు పామరులు తిమిత్తులు తదితరులు సంస్కృత వ్యాఖ్యానతీర్థముల సుగమముగాఁ బ్రవేశించి చూచి యుండఁబడి శేషములగాంచి సంతసించునట్లు నొక నాఁబరగు సంపూర్ణాంధ్ర వ్యాఖ్యానమును, ప్రతిష్ఠాకమునకు ప్రతిపదార్థము, తాత్పర్యము, విశేషార్థములు, కథాసందర్భము ననుసరించి చిత్రపటములను గలిగి యలరారునట్లు రచించి 50 పానుల డబుల్ రాయల్ పైజా గ్లేజుకాగితములమీఁద చెండుమాసము తొక్కికొక్కసంపుటముగాఁ బ్రకటింపఁచున్నారు. సంపుటము 200 పుటలు గలిగి యైదు చేయఁబడియుండును. జీవితశేషము యందుఁగడుప బద్ధకంఠులై శ్రీ కాన్యూలవారు దీనంగల రాజకీయ నైతిక సాంఘిక మతధర్మములను, ఐహికాముష్మిక మార్గములను గర్తవ్యములకముగాఁ జేసి ముద్రించుచున్నారు. ప్రతి భారతీయాంధ్రుఁడు బతింపఁదగిన గ్రంథము. ఇంతవఱకు బాలకాండమున వైద్యసంపుటములు ముద్రింపఁబడినవి. ఆయోధ్యాకాండ సంపుటములు ముద్రింపఁబడుచున్నవి. సంపుటము లన్నియుఁ జెప్పించుకొనునారు కాశీలో చందాదారులుగా నెన్నఁబడుదురు. కాశీలోచందాదారులు మొదట రు 0-8-0 లు ప్రవేశింపఁగలము చెల్లింపవలెను. సంపుటము 13 పోస్టుఖర్చులుగాఁ చందాదారులకు రు 1-2-0. ఇతరులకు రు 1-4-0. వినరములు మాకుఁచాసి తెలిసికొనవచ్చును.

విలయువారు:—

శ్రీ మద్వాత్సక్తిరామాయణ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము,

ఆర్యాపురము, రాజమహేంద్రవరము.

ముప్పనసామరాజు అండు వీరాజు.

1477

శిల్పపురము పోస్టు.

విజ్ఞాపన

స్వదేశము

1918 సంవత్సరం

KRAMTRADE

REGISTERED

నుంచిమేము మనదేశము ననుసరించుచున్న పట్టుతో మాస్వాత్సక్తిలో నీ వడుతుట, నేయుట, రంగులవేయుటయున్న గుఱ నులవలన వివిధరకముల

స్త్రములను రంగుతో చిత్రవిచిత్రమైన జరీ సాదా అయి లు కమ్ములతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్రయించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన శివ ఆఖిలభారత కాంగ్రెసుసమన్వితదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అవి దేశములోని పట్టువస్త్రములు అన్నిటిలోను ఎక్కువనాణ్యమైనవిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునుగురించి వ్రాయు మాబట్టలనుగురించి పీయూష కాంతిభాగ్యుగారు అమృత బజారుపత్రికయందు ఇట్లునాసిరి.

... ఇతర కాంగ్రెసుసంఘము వారున్న మరియుతర ప్రజలుకూడ అన్నిరకములఖద్దరున్నా ప్రదర్శించిరి ఇంకనుఎందరోకలరు. అందురిని ఇచ్చట ఏకరపుపెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టువస్త్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురంపత్రికలు ముప్పనసామరాజు వీరాజుగార్లు పట్టుఉత్పత్తియములునుగోవతులును పద్దుగుడ్డలు కోటుగుడ్డలును తెలగుడ్డలును చీరలును మున్నగురకములును ప్రదర్శించిరి. తెంగుకూన అస్సామవారు కూడ ప్రదర్శించిరి

పట్టువస్త్రములనుగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క ఆ డెస్కును రకములను విపులముగా వ్రాయుటవలన దేశము స్వదేశవస్తుపరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీనభివృద్ధి పరచెదరుగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టణము నందును మాబట్టలు దొరకును.

కొండకుపర్వతముల తయారుచేయుచున్న రకములలో నేనాణ్యము తక్కువవలన బట్టలనువిక్రయించి మారకములనిమోపపుచ్చుచున్నార గాన అందరియొక్క జాగ్రత్తగిరిమ ప్రతిబట్టయందు వుండేమాట్రేడ్ మార్కును ఇంచున ప్రచురించితిమి.

ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—సారసంది రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రవాక్యమునందలి ప్రథమకవియగు నన్నయభట్టానుడు రచించిన ఆంధ్రవాక్యకరణమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు సూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగ వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి నన్నయ కర్తృకము కాదను పోరి వాదములన్నియు సప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. భాష నేమి, తెల్లరు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము లన్నియొకలు. — వెల 0-12-0. పోస్టేజీ వేలు.

ఆంధ్ర పత్రిక శాస్త్రాలయము,

శి. శివరాజు శాస్త్రి, ము. బా. సు.

కా మి ని యా నూ నె

పెంట్ కలేందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

పెంట్ కలువి దువ్వపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ కుండలుపెట్టి పూర్తిగా సాదగును అట్లుకాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. పెంట్ కల కేవాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. కఠినరీతివల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిసుభ్రవరచును బుడ్డివెల 1 రూపాడయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

పీచీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

రిజిష్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏసువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వాయుడు

అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0

1 డ్రాం బుడ్డి

0-12-0

2 డ్రాం బుడ్డి

0-8-0

మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న వీరముఖ మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు ముందునరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న పోలువీజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామఠీడు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బిరుదుగలరు.